

LOHJAN
YHTÄISLYSEON
LUKIO

opinto-
opas

KAIKKI
ERILAISIA,
KAIKKI
SAMANARVOISIA

OPS 2016

LOHJAN YHTEISLYSEON LUKIO

Lohjan Yhteislyseon lukion opetus perustuu
opetussuunnitelmaan vuodelta 2005 ja lukiolakiin.

Lukijalle

Opinto-opas on tarkoitettu kaikille Lohjan Yhteislyseon lukioon opiskelijoiksi aikoville ja lukiossa opiskeleville. Opas on laadittu siten, että sen avulla voi tutustua Lohjan Yhteislyseon lukioon ja lukio-opiskeluun liittyviin käsitteisiin sekä laatia oman opinto-ohjelman koko lukion oppimäärän suorittamiseksi. Oppaassa selvitetään lukion käyntiin keskeisesti liittyviä käsitteitä, esitellään lyhyesti lukion kurssit ja kerrotaan ylioppilastutkintoon liittyvistä asioista.

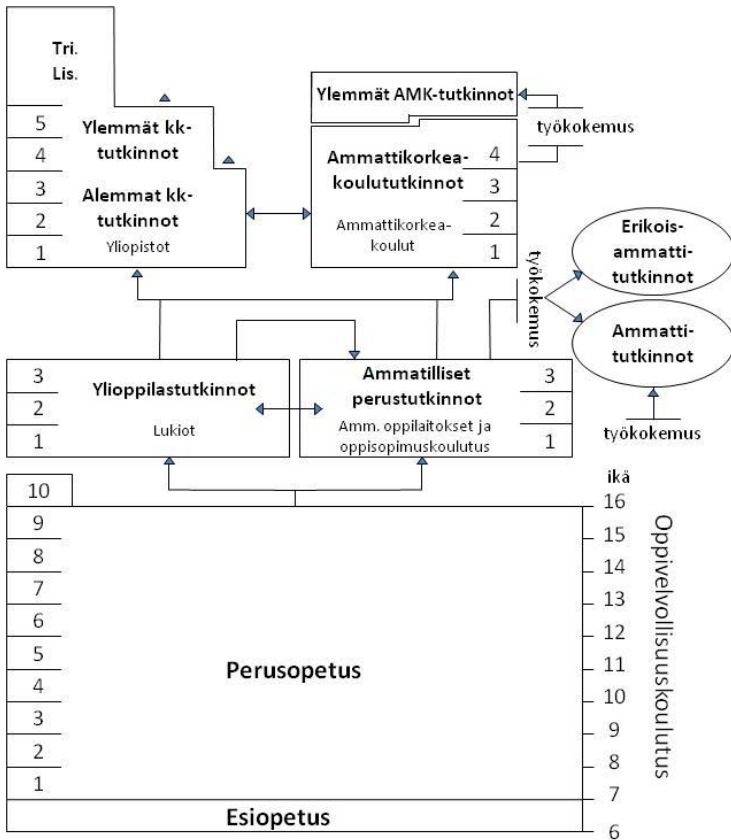
Oppaaseen voi tulla muutoksia lukuvuoden aikana, joista ilmoitetaan aina erikseen.

Lukukausikohtaiset opiskeluun liittyvät päivämäärät ja yhteystiedot löytyvät lukuvuositedotteesta ja koulun sivuilta.

USKALLA TIETÄÄ,
USKALLA TOIVOA,
USKALLA ELÄÄ.

Lukio-opinnot	6
Arvioinnit	18
Ylioppilastutkinto	24
Hyvä tietää	33
Kurssit	50
Biologia	52
Elämäkatsomustieto	59
Englanti	64
Espanja	67
Filosofia	75
Fysiikka	79
Historia	83
Italia	91
Kemia	94
Kuvataide	97
Latina	103
Liikunta	105
Maantiede	109
Matematiikka	115
Musiikki	124
Opinto-ohjaus	133
Psykologia	136
Ranska	141
Ruotsi	149
Saksa	157
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	165
Terveystieto	169
Tietotekniikka	171
Uskonto - evankelisluterilainen	174
Uskonto - ortodoksinen	180
Venäjä	183
Yhteiskuntaoppi	191
Äidinkieli ja kirjallisuus	195
Teemaopinnot	202
Taiteiden väliset kurssit	204
Muut kurssit	206
Kestävä kehitys Lohjan Yhteislyseon lukiossa	210

Koulutus Suomessa

kuva: Opetushallituksen sivusto

Lukion sekä ylioppilastutkinnon ainevalinnoilla on merkitystä valittaessa opiskelijoita jatkokoulutukseen ja myös varsinaisissa jatko-opinnoissa. Ylioppilaalla on Suomessa, muissa EU-maissa sekä Norjassa ja Islannissa kelpoisuus hakea sekä korkea-asteen että toisen asteen koulutukseen. Nämä ovat päävaihtoehdot, mutta ammattiin voi kouluttautua myös oppisopimuksella tai voi hakeutua töihin, ulkomaille tai valmentavaan koulutukseen esimerkiksi kansanopistoon.

Lukio- opinnot

Lukio-opiskelun tavoitteet

Lukio-opiskelun päätavoite on saavuttaa ne tiedot ja valmiudet, jotka vaaditaan opintojen jatkamiseksi yliopistoissa, tiede- ja taidekorkeakouluissa, ammattikorkeakouluissa sekä ylioppilaspohjaisissa ammatillisissa perustutkinnoissa. Lukion päättötutkinto on ylioppilastutkinto, josta ylioppilastutkintolautakunta antaa todistuksen.

Lukion opiskeluaika ja opinto-ohjelma

Luokaton lukio on mitoitettu kolmen vuoden täysipäiväistä opiskelua varten, mutta luokattomuus mahdollistaa nopeuttamisen ja hidastamisen, jolloin opiskeluaika voi olla 2 - 4 vuotta. Rehtori voi perustellusta syystä myöntää opiskelijalle suoritusajan pidennystä.

Onnistuneen opiskelun edellytys on realistisen aikataulun ja suunnitelman laatiminen. Aikataulussa on otettava huomioon omat voimavarat ja opinto-suunnitelma kurssien suorittamiseksi.

Kolmen vuoden opinto-ohjelma koostuu 13 jakson opiskelusta ja suoritettavia kurseja on jaksoa kohden keskimäärin 5 - 6. Ensimmäisen vuoden opintojen jälkeen suoritettuna tulisi olla 28 - 30 kurssia ja toisen vuoden jälkeen 58 - 60 kurssia.

Opiskelijan opinto-ohjelma käsittää kaikki pakolliset kurssit (47 - 51 kurssia) ja vähintään kymmenen syventävää kurssia. Lisäksi on opiskeltava syventäviä ja soveltavia kurseja niin, että kokonaiskurssimäärä on vähintään 75. Kurssien suorittamisen enimmäismäärää ei ole.

Lukio-opintojen alussa tehdään aine- ja kurssivalintoja mahdollisia jatko-opintoja ja kiinnostuksia ajatellen. Valintoja tehdessä on tärkeää, että opiskelija pohtii omia tavoitteitaan ja tekee sekä omasta ajankäytöstä että opiskelumենestyksestä realistisia arvioita.

Opiskelija rakentaa lukion alussa henkilökohtaisen opinto-ohjelman. Opintojen edetessä ja omien tavoitteiden tarkentuessa opiskelija voi täydentää ja muuttaa opinto-ohjelmaansa.

Opiskelija tekee perusopetuksessa perusvalinnat, lukiossa erilaiset poikkeamiset ja muutokset. Pakollisten kurssien valinnan lisäksi voi muut syventävät (vähintään 10 kurssia) ja soveltavat kurssit valita vapaasti. Lukuvuosittain laadittava kurssi-tarjotin tehdään opiskelijoiden tekemien aine- ja kurssivalintojen pohjalta.

Lukio-opiskelu on vapaaehtoista, joten opiskelija sitoutuu kouluyhteisön suoritus-, opiskelu- ja järjestyssäntöihin. Tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus ja oman vastuun ottaminen ovat luokattoman lukion tunnuspiirteitä.

Opinto-ohjelmaan tulee kuulua toinen kotimainen kieli ja vähintään yksi pitkä vieras kieli. Matematiikassa on valittava joko pitkä tai lyhyt oppimäärä. Uskonto ja elämäntietoa ovat vaihtoehtoisia kirkkoon kuulumattomille.

Elämäntietoa ei voi valita pakolliseksi aineeksi, jos kuuluu kirkkoon. Rehtorilta voi anoa vapautusta lukion katsomusaineista, jos saa jonkin muun uskontokunnan opetusta, mutta lukion kurssien kokonaismäärän tulee silti olla vähintään 75.

Taideaineissa on kolme pakollista kurssia, joista yksi on kuvataiteen ja toinen musiikin kurssi. Kolmannen pakollisen kurssin voi valita jommastakummasta aineesta.

Opinto-ohjelmaan voi sisällyttää aikuislukioiden, kesälukioiden, kansanopistojen tai muissa oppilaitoksissa suoritettuja kursseja. Jos haluaa korvata jonkin opetussuunnitelmaan kuuluvan kurssin muussa oppilaitoksessa suoritettulla kurssilla, kurssien korvaavuus tulee etukäteen tarkistaa Lohjan Yhteislyseon lukion opinto-ohjaajalta, apulaisrehtorilta tai rehtorilta.

Opintojen suunnittelu

Kurssimuotoisuus

Lukiossa on oppiaineiden oppimäärät jaettu itsenäisiksi kursseiksi, joiden pituus on noin 38 tuntia.

Jaksotus

Lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. Yksi jakso kestää noin 38 työpäivää. Lähes kaikki aineet opiskellaan keskitetysti, eli ainetta on jakson aikana kolme kertaa viikossa. Kunkin jakson aikana opiskellaan päivittäin yleensä samoja aineita. Lukujärjestys vaihtuu jakson päättyessä.

Huom. Opinto-ohjauksen pakolliset kurssit jakaantuvat koko lukion opiskeluajalle. Ryhmänohjaus on osa pakollisten kurssien opinto-ohjausta.

Kurssitarjotin ja tuntikiertokaavio

Opiskelija valitsee opiskelunsa aineet ja kurssit lukuvuosittain laadittavalta ja toukokuussa julkaistavalta kurssitarjottimelta, jonka lukemisessa opinto-ohjaaja ja ryhmänohjaaja opastavat. Jokainen kurssitarjottimen pystypalkki tarkoittaa samanaikaisesti opetettavia kursseja, joista vain yhden voi valita omaan lukujärjestykseen. Kurssitarjottimelta tehdyt valinnat siirretään tuntikiertokaavion mukaisesti opiskelijan omaksi lukujärjestykseksi.

Syventävien ja soveltavien kurssien suuri määrä tarjoaa mahdollisuudet yksilöllisiin ratkaisuihin opintokokonaisuuden rakentamisessa. Aine- ja kurssivalinnat voivat perustua opiskelijan opintomenestykseen, harrastuksiin tai urasuunnitelmiin. Keskeistä on, että opiskelija asettaa itselleen tavoitteita ja oppii tiedostamaan omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.

t1 - t8
TUNTIPALKIT

JAKSOT

1. 2. 3. 4. 5.

1. vuosi-taso

2. vuosi-taso

3. vuosi-taso

OPISKELIJA-RYHMÄT

Tuntipalkki	Jaksot					Musiikki
	1.	2.	3.	4.	5.	
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142

t1 t2 t3 t4 t5
 t6 t7 t8

NIMI: _____
 SUKUNIMI: _____
 TUNTIKIERROKOKO: _____
 KÄYTTÖAJANKUUKAUS: _____
 SALAMAAN: _____

Ruokailuvuoro I nro: 11.00 - 11.55
 Ruokailuvuoro II nro: 11.45 - 12.20
 Ruokailuvuoro III nro: 12.00 - 12.35
 Ruokailuvuoro IV nro: 12.10 - 12.45

opetus: 11.55 - 13.10
 opetus: 11.20 - 11.45 ja 12.20 - 13.10
 opetus: 11.20 - 12.00 ja 12.35 - 13.10
 opetus: 11.20 - 12.10 ja 12.45 - 13.10

TUNTIKIERTO-KAAVIO

RUOKAILUVUOROT

Kurssitarjottimen käyttö

- Valitse oma vuositaso 1 - 3 (vaakarivi).
- Valitse opiskeltava jakso 1 - 5 (pystypalkki).
- Valitse kurssit - huom. voit valita vain yhden kurssin tuntipalkista t1 - t8.
- Valitut kurssit kirjoitetaan tyhjälle lukujärjestyspohjalle tuntikiertokaavion mukaisesti, jonka jälkeen kurssit syötetään Wilmaan kurssivalinnoiksi.

Kurssivalinnat ja -muutokset WILMAssa

Nettipohjainen kurssivalintaohjelma WILMA on opiskelijoiden käytettävissä koko lukuvuoden. Opiskelija tekee omilla tunnuksillaan kurssivalinnat WILMAan ja siten samalla ilmoittautuu haluamilleen kurseille.

Koko lukuvuoden opinto-ohjelma on oltava valmiina ensimmäisen jakson aikana. Kurssivalintoja kaikkien kurssien osalta voi tehdä syysloman alkuun asti.

Tämän jälkeen kurssimuutokset ovat sallittuja vain syventävissä ja soveltavissa kurseissa sekä pakollisissa kurseissa seuraavista syistä: tason vaihto tai muu syy esim. virheellinen kokonaissuunnitelma.

Syysloman jälkeen pakollisten kurssien muutokset tehdään joko apulaisrehtorin tai oman ryhmän opinto-ohjaajan kanssa.

Seuraavalla sivulla on Lohjan Yhteislyseon lukion koko kurssitarjonta vuositasoittain.

Lukion kurssitarjontataulukon lukuohje (viereinen sivu):

Pakolliset kurssit on merkitty numerolla
esim. **GE1** (maantiede kurssi 1)

Syventävät kurssit on merkitty tähdellä ja numerolla
esim. ***GE3** (maantiede kurssi 3)
(huom. Ainevalintakortissa GE3*)

Soveltavat kurssit on merkitty alleviivauksella
esim. **GE5** (maantiede kurssi 5)

Lukion oppimäärässä on yhteensä vähintään 75 kurssia.

Pakollisia kursseja on oltava 47 - 51. Syventäviä kursseja on valittava vähintään 10.

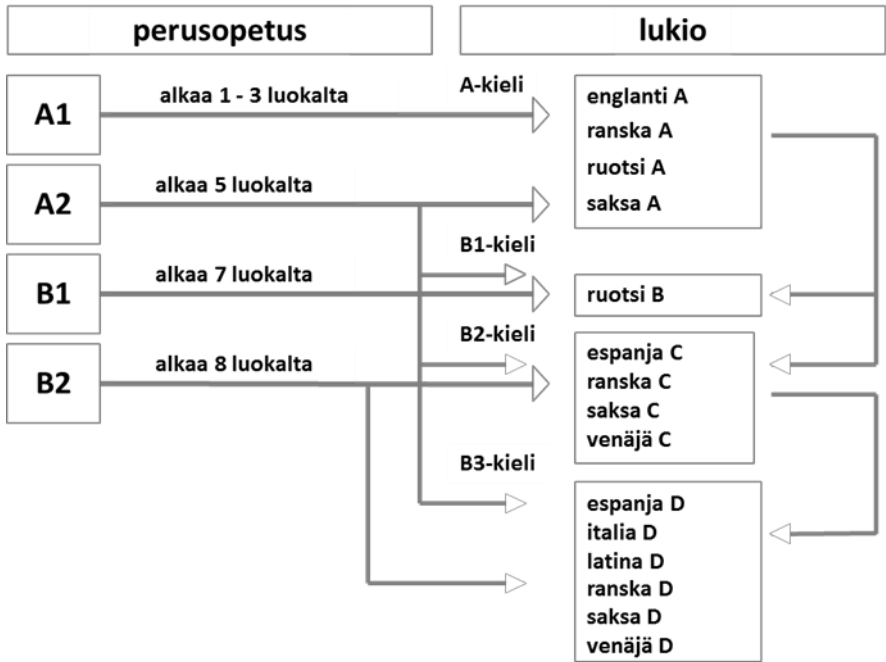
Huom.

- ¹ Musiikista ja kuvataiteesta on valittava yhteensä vähintään kolme pakollista kurssia siten, että molemmista on vähintään yksi kurssi.
- ² Opinto-ohjauksen kurssit OP1 jakautuu 1. ja 2. vuositasolle ja OP2 jakautuu 2. ja 3. vuositasolle.

Lohjan Yhteislyseon lukion kurssitarjonta

OPPIAINE	koodi	PAKOLLISET										SVYENTÄVÄT *				SOVELTAVAT				EI VUOSITASOLLA									
		I vuositaso					II vuositaso					III vuositaso																	
Äidinkieli ja kirjallisuus	AI	1	2	3	<u>10</u>	<u>14</u>	4	5	7*	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>15</u>	6	8*	9*	<u>16</u>												
A-kieli																													
Englanti A	EA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>10</u>	<u>11</u>				7*	8*	<u>9</u>			<u>13</u>	<u>14</u>									
Espanja A	PA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>11</u>					7*	8*	<u>9</u>			<u>10</u>	<u>13</u>	<u>14</u>								
Ranska A	FA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>11</u>					7*	8*	<u>9</u>			<u>10</u>	<u>13</u>	<u>14</u>								
Ruotsi A	RA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>13</u>			7*	8*	<u>9</u>	<u>16</u>	<u>14</u>	<u>15</u>										
Saksa A	SA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>11</u>					7*	8*	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>13</u>	<u>14</u>										
Venäjä A	VA	1	2	3	<u>12</u>	4	5	6	<u>11</u>					7*	8*	<u>9</u>			<u>10</u>	<u>13</u>	<u>14</u>								
B1-kieli																													
Ruotsi B	RB	1	2	<u>12</u>			3	4	5	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>13</u>					6*	7*	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>14</u>	<u>15</u>							
B2-kieli																													
Espanja C	PC	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>10</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>14</u>								
Ranska C	FC	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>		<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>14</u>							
Saksa C	SC	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>14</u>								
Venäjä C	VC	1*	2*	3*	4*			5*	6*	7*	8*			<u>9</u>				<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>	<u>14</u>							
B3-kieli																													
Espanja D	PD	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>10</u>	<u>12</u>	<u>13</u>									
Italia D	ID	1*	2*	3*			4*	5*	6*	7*			8*				<u>9</u>	<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>								
Latina D	LD	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>		<u>10</u>											
Ranska D	FD	1*	2*	3*			4*	5*	6*					7*	8*	<u>9</u>		<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>								
Saksa D	SD	1*	2*	3*	4*	5*	6*	7*	8*					<u>9</u>	<u>10</u>			<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>									
Venäjä D	VD	1*	2*	3*	4*			5*	6*	7*	8*			<u>9</u>				<u>10</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>13</u>								
Matematiikka, pitkä	MA	y1	2	3	4	5	11*	<u>16</u>	6	7	8	9	10	12*	<u>17</u>	<u>19</u>	13*	<u>14</u>	<u>15</u>	<u>18</u>									
lyhyt	MB	y1	2	3	<u>10</u>			4	5	7*			6	8*	<u>9</u>	<u>11</u>													
Biologia	BI	1	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>			2	3*	4*	<u>8</u>			5*	<u>9</u>	<u>10</u>													
Maantiede	GE	1	<u>5</u>	<u>7</u>			2*	3*	<u>6</u>	<u>9</u>			4*	<u>8</u>	<u>10</u>														
Fysiikka	FY	1	2*	3*	<u>10</u>			4*	5*	6*	<u>9</u>			7*	<u>8</u>	<u>11</u>													
Kemia	KE	1	2*				3*	4*	<u>7</u>			5*	<u>6</u>	<u>8</u>															
Uskonto ev.lut.	UE	1	<u>9</u>	<u>10</u>			2	3*	4*	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>11</u>			5*	6*	<u>12</u>												
ortod.	UO	1					2	3*	4*					5*	6*														
Elämäntiete	ET	1	4*	5*			2	<u>7</u>	<u>8</u>					3*	6*	<u>9</u>													
Filosofia	FI	1	<u>5</u>				2	3*	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>10</u>			4*	<u>9</u>	<u>12</u>		<u>11</u>										
Psykologia	PS	1	2*				3*	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>			4*	5*	<u>11</u>												
Historia	HI	1	4*	5*			2	6*	<u>7</u>	<u>8</u>			3	<u>9</u>			<u>10</u>	<u>11</u>											
Yhteiskuntaoppi	YH	1					2	3	<u>6</u>					4*	5														
Kuvataide ¹	KU	1	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>			2	3*	4*	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>13</u>			5	<u>10</u>	<u>12</u>		<u>14</u>	<u>15</u>								
Musiikki ¹	MU	1	<u>6</u>	<u>8</u>	<u>10</u>	<u>12</u>	<u>15</u>	2	3*	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>13</u>			4*	5	<u>14</u>	<u>16</u>										
Liikunta	LI	1	3*	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>11</u>	2	4*	5*	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>12</u>			<u>13</u>	<u>14</u>	<u>25</u>											
Terveys tieto	TE	1					2*								3*	<u>4</u>													
Tietotekniikka	AT	1	<u>2</u>	<u>3</u>			4	5	<u>7</u>	<u>8</u>			6	<u>9</u>															
Opinto-ohjaus	OP	1					2	<u>4</u>													<u>3</u>								
Muut kurssit	MK	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>																		
Urheiluvälimennus	LI	<u>L15</u>	<u>L16</u>	<u>L17</u>	<u>L18</u>			<u>L19</u>	<u>L20</u>	<u>L21</u>	<u>L22</u>			<u>L23</u>	<u>L24</u>														
Teemakurssit	TO																				TO1*	TO2*	TO3*						
Taiteiden väliaiset kurssit	TA																				TA1	TA2	TA3	TA4	TA5				
Musiikkiopiston kurssit	MU	<u>17</u>	<u>18</u>				<u>19</u>	<u>20</u>					<u>21</u>	<u>22</u>															
S2-kurssit	S2	21	22	23			24	25					26								27*	28*	29*						

Lukion kieliohjelmanpolku

Perusopetuksessa alkaneet A1, A2 ja B1, B2 kielet jatkuvat lukiossa. Lukiossa voi aloittaa B3 kielen (D).

Opiskelija tekee kielivalinnan lukioon hakiessaan.

Jokaisen opiskelijan on opiskeltava yksi pitkä vieras kieli (A) ja toinen kotimainen kieli (ruotsi).

Opiskelutekniikka

Opiskeluun tarvitaan ammattitaitoa. Sitä kutsutaan opiskelutekniikaksi.

Opiskelutekniikkaan lukiossa kuuluvat ainakin seuraavat seikat:

- Työrauha ja viihtyisä ympäristö, joiden tulee olla jokaisen opiskelijan oikeus.
- Määrätietoisuus opiskelussa.
Tulokset, joita mitataan todistusnumeroilla ja ylioppilaskirjoitusten arvosanoilla, merkitsevät oman elämänuran kannalta hyvin paljon.
- Itsenäisyys ja vastuullisuus.
Nuori on itse vastuussa omasta opiskelustaan.
- Älyllinen uteliaisuus, halu tietää ja osata.
Lukio-opiskelu on varsin teoreettista, mutta se ei saa olla pelkkää ulkolukua ja pänttäämistä. On pyrittävä syvemmälle, oivaltavaan ja soveltavaan tietoon.
- Opiskelu lukiossa on erilaista kuin perusopetuksessa.
Kotitehtävät lisääntyvät ja koealueet pitenevät. Kokeita on joka jakson viimeisellä viikolla, ns. koeviikolla.
- Lukio-opiskelu vaatii motivaatiota ja oman opiskelutaidon kehittämistä.
Koulumenestys saattaa aluksi laskea, kunnes oppii tehokkaan opiskelutekniikan. Itsenäisen työn ja oman vastuun osuus on suuri luokattomassa lukiossa. Koulutyön onnistumisen edellytys on, että opiskelija omakohtaisesti kokee opiskelun mielekkääksi ja omien tarpeittensa mukaiseksi. Ulkopuolelta tuleva painostus tuottaa harvoin hyviä opiskelutuloksia. Hyvän tietopohjan oman opiskelutekniikan kehittämiseen saa lukion psykologian ensimmäisellä kurssilla.

Opiskelun reunaehdot

- Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja opinto-ohjausta.
- Lukion oppimäärä tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa, jollei rehtori myönnä opiskelijalle perustellusta syystä suoritusajkaan pidennystä. Opiskelija, joka ei ole suorittanut lukion oppimäärää yllä mainitussa ajassa, katsotaan eronneeksi.
- Eronneeksi katsotaan sellainen opiskelija, joka pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole jatkaa opintoja. Opiskelun etenemisen turvaamiseksi lukiolain edellyttämällä tavalla seuraavien reunaehtojen on täyttyvä:
 - kussakin jaksossa on suoritettava vähintään kaksi (2) arvioitua kurssia.
 - lukuvuoden aikana on suoritettava vähintään 20 arvioitua kurssia.
 - kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana liikunnasta on suoritettava vähintään yksi (1) pakollinen kurssi/lukuvuosi.
- Opiskelija, joka ilman pätevää syytä ilmoittamatta ei täytä näitä ehtoja, katsotaan eronneeksi, jollei rehtori perustellusta syystä myönnä tähän poikkeusta. Erityistilanteessa rehtorit voivat perustellusta syystä myöntää opiskelijalle yhden jakson pituisen koeajan.
- Mikäli opiskelijalla on anomuksesta myönnetty oikeus opiskella kurssi itsenäisesti osallistumatta opetukseen, niin siitä on saavutettava hyväksytty suoritus. Muutoin kyseistä kurssia ei voida lukea opiskelijan kurssimäärään.
- Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opiskelija, joka ilman pätevää syytä on poissa ainevalintaansa kuuluvan kurssin opetuksesta niin, että kurssin tavoitteet opettajan arvion mukaan jäävät saavuttamatta, voidaan poistaa kurssilta eikä hänellä ole oikeutta osallistua kurssikokeeseen. Mikäli mahdollista opiskelijalle annetaan asiasta ennakkovaroitus ja opiskelijalla on oikeus tulla kuulluksi.
- Opiskelijalla on oikeus lukea hyväkseen lukion oppimäärään muualla suoritettut opinnot, jotka ovat tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään lukion opetussuunnitelman mukaisia. Muissa oppilaitoksissa opiskeltuja erillisiä hylättyjä kursseja ei voi siirtää lukion oppimäärään.

- Opiskeltu kurssi on arvioitava, mikäli opiskelija osallistuu kurssikokeeseen tai antaa muun näytön. Hyväksytystä kurssista voidaan antaa suoritusmerkintä (S), mikäli opetussuunnitelmassa niin määrätään. Hylätty kurssisuoritus on arvioitava numerolla. Poikkeuksena on opinto-ohjaus, joka voidaan arvioida hylättynä (H).
- Etenemiseste tarkoittaa kahta hylättyä kurssiarvosanaa samassa oppiaineessa. Opiskelija voi jatkaa tämän jakson opiskelua opintosuunnitelman mukaan, mutta jatkoa varten opiskelijan on suoritettava hylätty kurssi hyväksytysti uusintakuulustelussa ennen kuin voit jatkaa ko. aineen opiskelua.

Itsenäinen opiskelu

Pääsääntöinen opiskelutapa Lohjan Yhteislyseon lukiossa on osallistuminen normaaliin luokkamuotoiseen opetukseen. Osa opinnoista voidaan kuitenkin edellyttää opiskeltavan itsenäisesti. Itsenäinen opiskelu on vaativa opiskelutapa ja sen tuloksellinen käyttäminen vaatii erityistä keskittymistä kurssisisältöihin ja usein normaalia luokkaopiskelua määrätietoisempaa harjoittelua. Lohjan Yhteislyseon lukiossa on asetettu seuraavia reunaehtoja itsenäiselle opiskelulle:

- Pakollisia kursseja ei voi opiskella itsenäisesti. Pakollinen kurssi voi kuitenkin sisältää osioita, joissa itsenäinen opiskelu tapahtuu.
- Opiskelijan on sovittava opettajan kanssa itsenäisesti opiskeltava kurssi tai sen osa sen jakson alussa, jossa itsenäinen opiskelu tapahtuu.
- Opettajan määräämät itsenäisen opiskelun tehtävät tulee suorittaa annetussa määräajassa, jotta saa oikeuden kurssin loppukokeeseen. Tehtävät kirjataan itsenäisen opiskelun kaavakkeeseen.
- Itsenäisesti opiskeltu kurssi on suoritettava hyväksytysti, jotta sen voi lukea kurssimääräänsä.
- Jo opiskeltua kurssia ei voi opiskella itsenäisesti.
- Koeviikolla suoritetaan ensisijaisesti normaaliin luokkaopetukseen kuuluvien kurssien näyttökoe. Itsenäisesti opiskellun kurssin koe suoritetaan myös mahdollisuuksien mukaan koeviikon yhteydessä. Päällekkäisyyksien sattuessa itsenäisesti opiskeltavan kurssin suoritus siirtyy muuhun ajankohtaan esimerkiksi uusintakokeen yhteyteen.
- Poikkeukset reunaehtoihin myöntää rehtori yhdessä aineenopettajan kanssa.

Koeviikko

Kunkin jakson lopussa pidetään koeviikko, jonka aikana järjestetään jaksossa opiskeltujen aineiden kokeita. Kokeita on päivittäin yksi.

Kutakin koetta edeltävänä oppituntina voi olla valmistava oppitunti jossa kerrataan koealueen asioita. Varsinainen asioiden opiskelu on tehtävä jakson aikana.

Koeviikon tarkka aikataulu ilmoitetaan jakson aikana ryhmänohjaustunnilla.

Koejärjestys

- Koejärjestys on kaikkia opiskelijoita velvoittava.
- Matkapuhelinten, kellojen ja muiden teknisten laitteiden hallussapito kokeen aikana on ehdottomasti kielletty. Määräys ei koske sallittuja laskimia.
- Laskimien muistit pitää olla nollattuna ennen koetta ja opiskelijan tulee poistaa laskimeen asennetut ja tehdyt omat tiedostot.
- Matemaattisten aineiden kokeissa sallitaan taulukkokirja. Taulukkokirjassa ei saa olla ylimääräisiä merkintöjä eikä ylimääräisiä papereita (nimitiedot sallittuja).
- Valvoja jakaa kaikki kokeeseen liittyvät paperit koetilaisuudessa.
- Kokeessa opiskelijalla saa olla mukana kynät, kumit, viivoittimet, harpit ja teroittimet (ei penaalia)
- Sähköisissä kokeissa opiskelijalla pitää olla mukana oma tietokone, Abittitikki, laturi ja kuulokkeet.
- Mahdolliset eväät tulee pakata läpinäkyviin pusseihin, juomapulloissa ei saa olla etikettejä.

Huom! Koejärjestystä valvotaan mm. satunnaisin tarkastuksin.

Koejärjestyksen rikkomisesta seuraa koesuorituksen mitätöinti ja opiskelijalle huomautus. Koejärjestyksen törkeästä rikkomisesta annetaan kirjallinen varoitus.

Kurssin uusintakoe

- Kurssin arvosanaa on mahdollista korottaa ainoastaan yhden kerran uusintakuulustelussa lukuvuosisuunnitelman mukaisesti.
- Jokaisen jakson jälkeen on yksi uusintakuulustelukerta, jossa voi korottaa hylättyjä arvosanoja.
- Uusintakuulusteluun voi osallistuttava milloin tahansa lukio-opintojen aikana, jos yrityskerta on käyttämättä.
- Ilmoittautuminen tehdään sähköisesti ja se on sitova. Uusintatilaisuudessa voi suorittaa enintään kaksi koetta.
- Kurssisuorituksista parempi jää voimaan.
- Jos uusinta on käytetty, niin korotus voi tapahtua vain osallistumalla kurssille uudestaan.
- Hylätyn arvosanan korottaminen on suositeltavaa ensi tilassa.
- Opiskelijan, joka ilmoittautuu uusintaan, mutta jää saapumatta ilman pätevää syytä, katsotaan käyttäneen uusintakertansa.

Koulusta eroaminen

Jos opiskelija eroaa tai lopettaa opiskelun lukiossa, hänen tulee keskustella asiasta opinto-ohjaajan kanssa.

Eroamisesta tulee jättää kirjallinen ilmoitus opintotoimistoon, jonka allekirjoittaa huoltaja tai yli 18-vuotias opiskelija itse. Sen jälkeen opiskelija saa erotodistuksen ja opintorekisteriotteen.

Eroilmoituslomake on koulun sivulla kohdassa Opiskelu Lohjan Yhteislyseon lukiossa/Lomakkeet.

Arvioinnit

Kurssin arviointi

Kunkin oppiaineen pakolliset ja syventävät kurssit arvioidaan arvosanoin numeroasteikolla 4 - 10 tai muulla opetussuunnitelmassa määritellyllä tavalla, esim. suoritusmerkinnällä.

- 4.....hylätty
- 5.....välttävä
- 6.....kohtalainen
- 7.....tyytyttävä
- 8.....hyvä
- 9.....kiitettävä
- 10.....erinomainen

Kurssien tietoja ja taitoja arvioidaan toisistaan riippumatta.

Jokainen numerolla arvioitu kurssi vaikuttaa päättöarvioinnin arvosanaan. Kurssin arvosana osoittaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Arviointi tapahtuu kokeiden ja opiskelussa osoitetun jatkuvan näytön (tuntityöskentely, projektityöt, esitelmät, kirjoitelmat jne.) perusteella.

Kokeet ovat joko laajoja eli summatiivisia tai pienempää kurssin osaa mittaavia eli formatiivisia kokeita; eräät kurssit voidaan arvioida ilman summatiivisia kokeita. Jokainen opettaja kertoo kurssin arviointiperusteet jakson alussa. Jatkuva näyttö voi yleensä vaikuttaa yhden numeron verran summatiivisten kokeiden perusteella määräytyvään arvosanaan, siis korottaa tai alentaa sitä.

Soveltava kurssi, joka liittyy johonkin tuntijaossa mainittuun oppiaineeseen, voidaan myös arvioida joko numero- tai suoritusmerkinnällä (ks. kurssiluettelo). Hylättyä soveltavaa kurssia ei voi saada todistukseen eikä sitä lasketa kurssimäärään. Yksittäisen soveltavan kurssin osalta sitova valinta joko numero- tai suoritusmerkinnästä tehdään arvioinnin yhteydessä eikä sitä voi myöhemmin muuttaa. Valinta tehdään vasta sen jälkeen, kun kurssiarvosana on tiedossa.

Itsenäisesti opiskellusta kurssista edellytetään hyväksytty arvosana tai suoritusmerkintä.

Jaksoarviointi

Lukion suorittaminen edellyttää vähintään 75 kurssin suorittamista. Ohessa on esitetty taulukko helpottamaan kurssikertymän seuraamista normaalissa lukiosuorituksessa: jaksoa kohden 5 - 6 suoritettua kurssia, opiskeluaika 13 jaksoa (= kolme vuotta). Hylätyt arvosanat eivät kuulu normaalisuoritukseen ja ne olisivin syytä aina suorittaa pois. Hylätty kurssiarvosana on aina riski opintojen etenemiselle ko. oppiaineessa.

”Normaalisuorituksen” kurssikertymän alaraja

	1. jakso	2. jakso	3. jakso	4. jakso	5. jakso
1. opiskeluvuosi	5 - 6	10 - 12	16 - 18	22 - 24	28 - 30
2. opiskeluvuosi	34 - 36	40 - 42	46 - 48	52 - 54	58 - 60
3. opiskeluvuosi	63 - 65	68 - 70	75 -		

Esimerkiksi toisen vuoden opiskelijalla tulisi olla 3. jakson jaksotodistuksessa vähintään 46 - 48 kurssisuoritusta.

Jaksotodistuksessa näkyvät suoritettut kurssit ja niiden arvosanat sekä kuluvan lukuvuoden valinnat ja kurssien yhteismäärä. Jaksotodistuksessa voi olla seuraavat merkinnät:

tummennettu arvosana = päättyneen jakson arvosana

pa = pakollisen kurssin valinta

sy = syventävän kurssin valinta

so = soveltavan kurssin valinta

x = pakollinen kurssi - jota opiskelija ei ole vielä valinnut opinto-ohjelmaan.

S = hyväksytysti suoritettu

H = hylätty

O = osallistunut opetukseen, mutta kurssikoe puuttuu.
Mahdollisuus suorittaa kurssi loppuun uusintakuulustelussa.

T = osallistunut opetukseen ja kurssin täydennykset on tehtävä seuraavan jakson aikana.

- K** = keskeyttänyt
Mikäli opiskelija haluaa myöhemmin suorittaa kurssin, kurssi on aloitettava alusta.
- V** = tason vaihto -merkintä tehdään hallinnon toimesta tason vaihdon yhteydessä oppiaineeseen, joka ei tule lukion oppimäärään.
- E** = ei arvosanaa. Jos opiskelija on saanut kurssista T merkinnän eikä ole täydentänyt kurssia

Jos opiskelija on poissa kurssilta enemmän kuin neljä (4) oppituntia, kurssia ei arvostella, ja opiskelija saa kurssista keskeyttämismerkinnän K. Jos opiskelija on poissa enemmän kuin neljä (4) tuntia, aineen opettaja ja rehtori voivat päättää kurssin suorittamistavasta ja hyväksymisestä erityisistä syistä.

Oppiaineen oppimäärän arviointi

Oppiaineen oppimäärän päättöarvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja syventävien kurssien sekä koulukohtaisten numeroarvosteltujen soveltavien kurssien kurssiarvosanojen aritmeettisena keskiarvosanana.

Opiskelijan opiskelemia pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä kursseja ei voi jälkikäteen poistaa lukuun ottamatta hylättyjä teemaopintokursseja.

Opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

pakollisia ja syventäviä kurseja yhteensä	hylättyjen kurssien enimmäismäärä
1 - 2	0
3 - 5	1
6 - 8	2
9 -	3

Oppiaineen oppimäärän arvioinnin suorittajilla on mahdollisuus myös korottaa arvosanaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat aineen opiskelun päättövaiheessa kurssiarvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat. Koulukohtaiset soveltavat kurssit tulee kaikki suorittaa hyväksytysti. Hyväksytysti suoritettavat kurssit lasketaan kokonaiskurssimäärään.

Lukion oppimäärän arviointi ja päättöarviointi

Oppimäärän arviointi

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän, kun hän on suorittanut hyväksyttävästi kaikkien opinto-ohjelmaansa kuuluvien pakollisten ja valinnaisten aineiden oppimäärät ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täyttyy. Pakollisia kursseja on oltava 47 - 51 sen mukaan, lukeeko opiskelija pitkää vai lyhyttä matematiikkaa. Syventäviä kursseja pitää suorittaa vähintään 10. Soveltavista kursseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit. Tällöin opiskelijalle annetaan lukion suorittamisesta päättöarviointi.

Päättöarvosana annetaan oppiaineista, joiden oppimäärä on suoritettu. Oppiaineen oppimäärä on opiskelijan valitsemien kurssien määrä, joten se voi eri opiskelijoilla olla erilainen. Päättöarvioinnissa oppiaineen laajuus ilmoitetaan suoritettujen kurssien lukumääränä.

Opinto-ohjelma määrittää opiskelijan valitsemat oppiaineet ja niiden oppimäärät siinä laajuudessa, kuin hän aikoo ne suorittaa. Samassa oppiaineessa eri opiskelijoilla voi siten olla erilaiset oppimäärät. Valinnaisiin vieraisiin kieliin sisältyy vain syventäviä ja mahdollisia soveltavia kursseja.

Päättöarviointi

Opiskelija saa lukion päättötodistuksen, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän eli vähintään 75 kurssia. Päättötodistuksen voi saada, vaikka ei saa ylioppilastutkintotodistusta.

Huom. Ylioppilastutkintotodistusta ei saa, ellei opiskelija saa lukion päättötodistusta.

Vuosittain helmikuussa kolmannen ja neljännen vuoden opiskelijat, jotka keväällä kirjoittavat loput pakolliset ylioppilastutkintokokeet, saavat todistuksen sen hetkisestä opiskelutilanteestaan. Tämän alustavan kokonaisarvioinnin tarkoituksena on kertoa opiskelijan kokonaiskurssitilanne sekä myös ainekohtaisesti näyttää ovatko eri aineiden oppimäärät kokonaan suoritettu. Tästä todistuksesta näkyy myös minkä arvosanan opiskelija on saamassa päättötodistukseen eri oppiaineissa.

Oppimäärä arvioidaan yhdellä arvosanalla.

Huom. Jos opiskelija on vaihtanut matematiikan tai kielten tasoa kesken opiskelun oppiaine arvioidaan yhdellä arvosanalla. Samoin uskonnon ja elämäntutkimustiedon arvosana annetaan siinä oppiaineessa, jota opiskelija on viimeksi opiskellut. Päätösarvioinnissa numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä.

Huom. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia. Tämä valinta on sitova ja tehdään ennen päätösarviointia.

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen päätötodistuksen antamista osallistua oppiaineen korotuskuulusteluun. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelmasta. Mikäli opiskelija osoittaa tässä kuulustelussa suurempaa kypsyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvioinnista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttäisi, niin arvosanaa voidaan korottaa.

Korotuskuulusteluun voi osallistua vain kerran. Jos opiskelijan saa kuulustelussa huonomman arvosanan kuin varsinainen arvosana - todistukseen merkitään parempi arvosana.

Ylioppilas- tutkinto

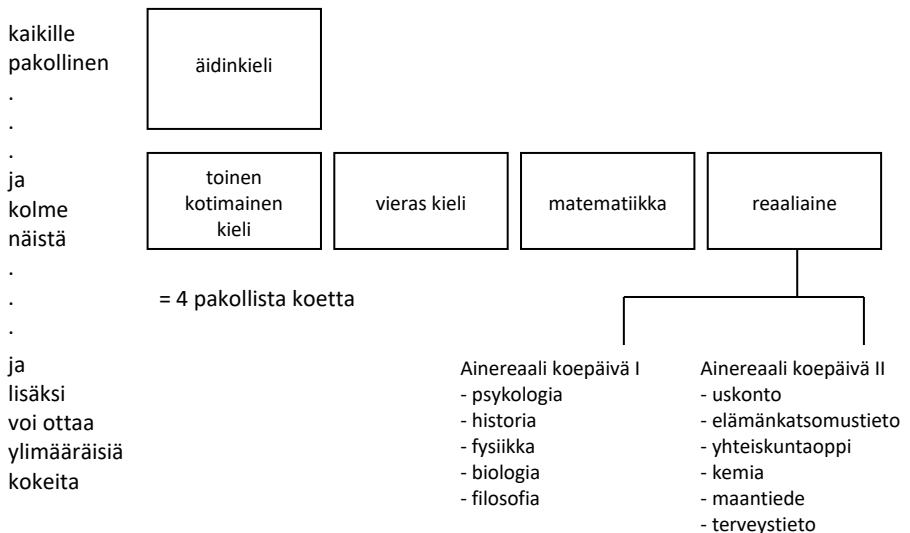

Tutkinnon suorittaminen, kun opiskelija aloittaa tutkinnon 2020-2021

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana (ks. kuitenkin kohta Hylätyn kokeen uusiminen). Tutkinnon suorittaminen katsotaan aloitetuksi, kun ilmoittaudut ensimmäisen kerran tutkintoon, pakolliseen tai ylimääräiseen kokeeseen. Tutkintoosi kuuluu vähintään neljä koetta, joista **äidinkielen koe on kaikille pakollinen**. Voit valita **kolme** muuta tutkintosi **pakollista koetta** seuraavien neljän kokeen joukosta: toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja yksi reaaliaineessa järjestettävä koe. Tutkintosi pakollisiin kokeisiin tulee **sisältyä** vähintään **yksi pitkän oppimäärän koe**. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Tutkintokieli on suomi. Sinun on suoritettava kaikki tutkintoosi sisältyvät kokeet samalla kielellä.

Tutkintoa suorittaessasi sinun tulee noudattaa lautakunnan määräyksiä. Elektronisten laitteiden mukaan lukien älypuhelimien tuominen koetiloihin on määräysten vastaista. Vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa, että kokelaan kaikki kokeet katsotaan hylätyiksi kyseisellä tutkintokerralla.

Sinulle annetaan ylioppilastutkintotodistus, kun olet hyväksytysti suorittanut neljä pakollista koetta ja myös saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.

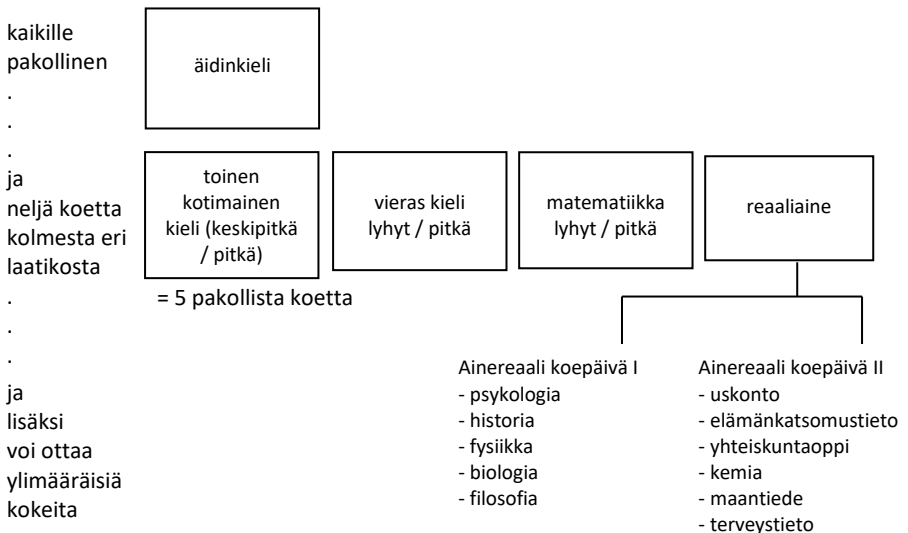

Tutkinnon suorittaminen, kun opiskelija aloittaa tutkinnon 1.1.2022 jälkeen

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana (ks. kuitenkin kohta Hylätyn kokeen uusiminen). Tutkinnon suorittaminen katsotaan aloitetuksi, kun ilmoittaudut ensimmäisen kerran tutkintoon, pakolliseen tai ylimääräiseen kokeeseen. Tutkintoosi kuuluu vähintään viisi koetta, joista **äidinkielen koe on kaikille pakollinen**. Voit valita **neljä muuta tutkintosi pakollista koetta kolmesta eri ryhmästä**: toisen kotimaisen kielen koe (keskipitkä tai pitkä), vieras kieli (lyhyt tai pitkä), matematiikan koe (lyhyt tai pitkä) ja reaaliaineen koe. Tutkintosi pakollisiin kokeisiin tulee **sisältyä** vähintään **yksi pitkän oppimäärän koe**. Voit lisäksi sisällyttää tutkintoosi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Tutkintokieli on suomi. Sinun on suoritettava kaikki tutkintoosi sisältyvät kokeet samalla kielellä.

Tutkintoa suorittaessasi sinun tulee noudattaa lautakunnan määräyksiä. Elektronisten laitteiden mukaan lukien älypuhelimien tuominen koetiloihin on määräysten vastaista. Vilpistä tai tutkintojärjestyksen rikkomisesta seuraa, että kokelaan kaikki kokeet katsotaan hylätyiksi kyseisellä tutkintokerralla.

Sinulle annetaan ylioppilastutkintotodistus, kun olet hyväksytysti suorittanut viisi pakollista koetta ja myös saanut lukion päättötodistuksen tai todistuksen ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.

Ilmoittautuminen

Kevään tutkintoon on ilmoitauduttava viimeistään **23.11.** ja syksyn tutkintoon viimeistään **5.6.** Jos olet osallistunut syksyn tutkinnon kokeisiin, lukio voi ottaa vastaan ilmoittautumisesi seuraavan kevään tutkintoon syksyn tutkintotulosten selvittyä. Tällöin tulee ilmoittautua rehtorin ilmoittamaan määräaikaan mennessä, viimeistään joulukuun 1. päivänä. Ilmoittautumishakemus (Wilma-lomake) jätetään lukion toimistoon kirjallisena. **Sinun tai valtuuttamasi henkilön on allekirjoitettava hakemus.** Tarkista, että kaikki tietosi on merkitty lomakkeeseen oikein. Ilmoittautuminen on sitova. Ilmoittautuessasi tekemiäsi valintoja, jotka koskevat aineyhdistelmää, kokeen pakollisuutta tai ylimääräisyyttä tai kokeen tasoa, et voi jälkikäteen muuttaa. Lautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. Voit kirjallisesti peruuttaa rehtorin hyväksymän ilmoittautumisesi kevään tutkintoon viimeistään 23.11. (1.12., jos olet osallistunut syksyn tutkintoon) ja syksyn tutkintoon viimeistään 5.6. Määräajan päätyttyä tapahtuneen ilmoittautumisen lautakunta voi hyväksyä vain erityisen painavasta syystä.

Tutkintomaksut

Ilmoittautuessasi tutkintoon olet velvollinen maksamaan ylioppilastutkintoon liittyvät maksut, jotka koostuvat perusmaksusta ja kustakin kokeesta perittävästä maksusta. Jos sinulla ei ole osallistumisoikeutta (osallistumisoikeus = kirjoitettavan aineen pakollisista kursseista pitää olla arvosana) tai jos lautakunta on hakemuksestasi mitätöinyt ilmoittautumisesi etkä ole osallistunut kielikokeen tai äidinkielen kokeen kumpaankaan kokeeseen, voit pyytää koekohtaisten tutkintomaksujen palauttamista. Pyyntö maksujen palauttamisesta on esitettävä lautakunnalle viimeistään sen vuoden loppuun mennessä, jonka aikana järjestetystä tutkinnosta on kyse. Ylioppilastutkintotodistuksen antaminen edellyttää, että olet suorittanut tutkintomaksut.

Hylätyn kokeen uusiminen

Syksyn 2019 tutkinnosta lähtien hylätyn kokeen voi uusia kolme kertaa tutkinnon suorittamisen aikana. Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.

Jos kokelas tulee hylätyksi jossakin pakollisessa kokeessa kolmannella tutkintokerralla, hän saa uusia hylätyn kokeensa kolme kertaa kolmen seuraavan tutkintokerran aikana. Pisimmillään tutkinnon suorittaminen voi siten ulottua kuuteen tutkintokertaan.

Hylättyä pakollista koetta uusiessasi voit halutessasi vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyempään oppimäärään perustuvaan kokeeseen. Tason vaihtaminen edellyttää kuitenkin, että tutkintosi pakollisiin kokeisiin sisältyy yksi pitkän oppimäärän koe. Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan hylätyksi.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe katsotaan hylätyksi, jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta jompaankumpaan kokeen osaan, joko lukutaidon kokeeseen tai kirjoitustaidon kokeeseen, tai ei jätä kummassakin äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen osassa koesuoritusta arvosteltavaksi.

Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittanut voi uusia hylättyä koetta rajoituksetta syksyn 2019 tutkinnosta alkaen. Jos hylätty pakollinen koe on kompensoitu, sen saa myös uusia rajoituksetta (Vrt. Kompensaatio).

Hyväksytyn kokeen uusiminen

Syksyn 2019 tutkinnosta lähtien hyväksytyn kokeen saa uusia ilman rajoitusta. Tämä koskee kaikkia kokelaita riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu. Kokeen uusimisajankohdan voit valita itse. Jos olet ennen ylioppilastutkintotodistuksen saamista uusinnut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana. Tutkintotodistuksen saamisen jälkeen uusitusta hyväksytystä kokeesta saat erillisen todistuksen. Myös kokeen, josta lautakunta on antanut arvosanan laudatur, saat halutessasi uusia.

Täydentäminen

Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittanut henkilö voi täydentää tutkintoa sellaisten oppiaineiden kokeilla, jotka eivät sisälly hänen suorittamaansa tutkintoon, ja sellaisten oppiaineiden kokeilla, jotka ovat eritasoisia kuin hänen suorittamaansa tutkintoon sisältyvät samojen oppiaineiden kokeet.

Täydentäminen on mahdollista sen jälkeen, kun tutkinto on suoritettu, muutoin ajankohtaa ei ole rajoitettu. Voit valita aineita, jotka kuuluvat ylioppilastutkinnon ohjelmaan, vaikka niitä ei opetettaisikaan omassa lukiossasi. Täydentämällä suorittamistasi hyväksytyistä kokeista saat erillisen todistuksen.

Kompensaatio

Kompensaatioissa otetaan huomioon ylioppilastutkintotodistukseesi kuuluvien sekä pakollisten että ylimääräisten kokeiden arvosanat. Tutkintoa täydentämällä et voi kompensoida hylättyä koetta.

Jos et saa jossakin pakollisessa kokeessa hyväksytyä arvosanaa mutta tulet ylioppilaaksi kompensaation tietä, sinulla on hylätyn kokeen osalta oikeus kahteen uusimiskertaan ilman aikarajaa.

Ylioppilastutkinnon äidinkielen kokeen hyväksytyen arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus kokeen molemmista, eri päivinä suoritettavista osista. Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suoritukseksi on hylätty. Näissä tapauksissa ei myöskään kompensaatio ole mahdollinen.

Huom. Äidinkielen kokeen hyväksytyen arvosanan edellytyksenä on, että sinulla on suoritus sekä lukutaidon että kirjoitustaidon kokeesta. Jos jompikumpi suoritus puuttuu, katsotaan kokonaissuoritus keskeytyneeksi, jolloin koko suoritukseksi on hylätty.

Tutkinnon uudelleen aloittaminen

Jos haluat tutkinnon suorittamisen ollessa vielä kesken aloittaa sen alusta, tähän on pyydettävä kirjallinen lupa lautakunnalta. Lautakunta voi sallia menettelyn, jos tutkinnon uudelleen aloittamiseen on esitetty erityisen painava syy.

Ilmoittautumisen mitätöiminen

Ilmoittautuminen on sitova. Jos olet ilmoittautunut ja sinulla on osallistumis-oikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi. Lautakunta voi hakemuksesi perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava, lautakunnan hyväksymä syy. Hakemukseen on liitettävä lääkärintodistus sairaudesta tai todistus esimerkiksi ulkomailla opiskelusta tai työskentelystä kokeiden aikana. Opiskelu tai työskentely kotimaassa tai pelkkä varusmiespalvelus ei riitä perusteeksi ilmoittautumisen mitätöintiin.

Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa.

Ilmoittautuminen äidinkielen kokeeseen voidaan mitätöidä, jos olet pätevästä syystä estynyt osallistumasta saman tutkintokerran toiseen tai molempiin kokeen osiin.

Lääkärintodistukset, lukitodistukset, selvitykset vieraskielisyydestä ja muut puoltolauseet

Lautakunta on antanut erilliset määräykset lääkärintodistusten, lukitodistusten, vieraskielisyyttä koskevien selvitysten ja muiden puoltolauseiden ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa. Saat niistä tietoa lukiostasi tai lautakunnan verkkosivuilta www.ylioppilastutkinto.fi. Lausunnot ja hakemukset toimitetaan lautakunnalle sen edellyttämän aikataulun mukaisesti. Aikataulu käy selville lautakunnan antamista määräyksistä.

Tutkintotulosten julkaiseminen

Ylioppilastutkintolautakunta lähettää tutkintotulokset lukioille ja ne siirretään Wilmaan opiskelijan nähtäville. (pisteet ja arvosanat) Tiedot pisterajoista julkaistaan samaan aikaan Ylioppilastutkintolautakunnan verkkosivuilla.

Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku –verkkopalvelussa. Palveluun kirjaudutaan omilla pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Lautakunta julkaisee tulosten julkaisemisen yhteydessä lopulliset hyvän vastauksen piirteet kokeista verkkosivuillaan. Perusteet, joiden mukaan arvostelu on suoritettu, ilmenevät lopullisista hyvän vastauksen piirteistä ja lautakunnan arvostelua koskevista määräyksistä.

Tarkistuspyynnöt

Jos jokin lautakunnan ilmoittama koetulos vaikuttaa virheelliseltä, rehtori tai asianomaisen aineen opettaja voi esittää tarkistuspyynnön lautakunnalle joko puhelimitse tai kirjeitse. Ota tällöin yhteyttä opettajaasi tai rehtoriin asian selvittämiseksi.

Oikaisuvaatimus

Tulosten saavuttua kouluun kokelaan on mahdollista opettajan tai rehtorin välityksellä saada tietää suorituksensa arvostelua koskevat perusteet. Jos kokelas, alaikäisen kokelaan huoltaja tai opettaja esitetystä perusteesta huolimatta on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi vaatia lautakunnalta asiaan oikaisua. Hakemus on jätettävä lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokelaalla on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Oikaisuvaatimuksesta tulee ilmetä, mitä koetta ja kokeen osaa pyyntö koskee, sekä kokelaan nimi, lukio, jossa hän on kokeen suorittanut, kokelaan osoite ja pankkiyhteys.

Hakemus on maksullinen. Jos arvosana oikaisuvaatimuksen tuloksena muuttuu, palautetun ylioppilastutkintotodistuksen tai muun todistuksen tilalle annetaan uusi todistus ja hakemusmaksu palautetaan.

Nimitietojen luovuttaminen

Sekä lautakunnalla että lukiolla on oikeus antaa ylioppilaiden nimet julkaistaviksi sen jälkeen, kun tietojen oikeellisuus on varmistettu. Jos et halua nimeäsi julkaistavaksi, sinun tulee esittää kirjallinen pyyntö asiasta hyvissä ajoin ennen tulosten valmistumista. Lautakunnan luovuttamassa julkaisulistassa mainitaan vain ne ylioppilaat, jotka ovat suorittaneet tutkintonsa loppuun kyseisen tutkintokerran aikana ja jotka myös saavat lukion päättötodistuksen. Jos sinulta puuttuu lukion kurseja tai jos olet suorittanut tutkinnon hyväksytysti jo joskus aiemmin mutta saat lukion päättötodistuksen vasta nyt, ei nimeäsi mainita listassa.

Kaksoiskappaleet ja käännökset todistuksista

Jos alkuperäinen ylioppilastutkintotodistuksesi tai todistuksesi hyväksytyjen kokeiden suorittamisesta on kadonnut, voit tilata lautakunnasta kaksoiskappaleen. Voit tilata todistuksista myös ruotsin- tai englanninkielisen käännöksen. Kaksoiskappale ja käännös ovat maksullisia ja niiden toimitusaika on noin kaksi viikkoa.

Hyvä
tietää

Opiskelukustannukset

Opiskeluun liittyvät kirjat, tietokone, laskin, kuvataiteen kurssien tarvikemaksut, muut tarvikkeet ja mahdolliset opintoretket opiskelijan on maksettava itse.

Lukiolaisen opintososiaaliset edut

Opetus, kouluateriat ja opiskelijahuolto ovat päivälukiossa maksuttomia. Koulun opiskelijahuoltoon sisältyvät terveydenhoidon lisäksi opinto-ohjaus ja tarvittaessa myös erityisopettajan, kuraattorin ja psykologin palvelut. Hammashuollosta huolehtii opiskelijan oma kotikunta, mutta kiireellinen ensiapu annetaan kaikille. 18 vuotta täyttäneellä hampaiden tarkastus ja hoito ovat maksutaksojen mukaiset. Päivälukion opiskelijat ovat tapaturmavakuutettuja kouluaikana tai koulumatkalla tapahtuvien henkilövahinkojen varalta. Koulutapaturmissa käytetään pääsääntöisesti julkisen terveydenhuollon palveluja.

Lukiolainen voi saada tietyin edellytyksin Kelan opintorahaa ja/tai matkatukea. Myös opiskelija-asunnoista voi saada tietoa koulun kautta. Opintotoimisto antaa opiskelijalle eri tarkoituksiin opiskelijatodistuksia, jolloin opiskelijalla on mahdollisuus saada alennuksia joistakin harrastusmaksuista tai pitkistä matkoista myös vapaa-aikana. Myös Suomen Lukiolaisten Liiton kortin hankkimalla saa erilaisia opiskelijoille kohdennettuja etuja.

Lukion käytänteet

Varkaustapausten rajoittamiseksi kouluun ei tule tuoda tarpeettomasti rahaa eikä jättää arvotavaraa päällysvaatteiden taskuihin tai koulureppuun (ks. vahtimestari). Myös polkupyörät tulee pitää lukittuina. Koulun lukittuihin ulko-oviin tarvittava lukuvuosittain vaihtuva kulkukoodi annetaan lukuvuoden alussa opiskelijoille.

Opiskelijoiden tarvitsemat lomakkeet ovat pääsääntöisesti hallinnon käytävällä. Osa lomakkeista on koulun verkkosivuilla www.lyll.fi. Koulun verkkosivuilla on ajantasainen lukuvuosikalenteri ja ajankohtaista tietoa opiskelijoiden vanhemmille.

Koulun hallintotilat ja opettajien työtilat sijaitsevat 2. kerroksessa.

Opintotoimisto

- Arkistopalvelut ja todistuskopiot
- Ero- ja keskeyttämisilmoitukset ja todistukset
- Läsnaölo- ja opiskelijatodistukset eri tarkoituksiin
- Muutokset opiskelijarekisteriin
- Opintososiaaliset edut: opinto- ja matkatukiasiat
- Tapaturmat ja vakuutukset
- Todistukset ja niiden oikaisut
- Ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen/muista valtakunnalliset määräajat 5.6. ja 23.11.

Soittopyynnöt ja viestit

- Yksittäistä opiskelijaa lähdetään tavoittelemaan koulurakennuksesta vain hätätapauksissa - soitto rehtoreille tai opintosihteerille.

Löytötavarat

- Löytötavaroita voi tiedustella vahtimestarilta tai toimistosta.

Vahtimestari

Säilytyslokeron avaimen voi lunastaa vahtimestarilta 10 € panttimaksua vastaan. Lokeroita on jokaiselle halukkaalle. Maksu palautetaan takaisin avaimen palautuksen yhteydessä.

Vahtimestarin puhelin on 044 374 0001.

Opintokompassi

Keneltä kysyn?	R E H T O R I	A P. R E H T O R I	R Y H M Ä N O H J.	O P O	A I N E E N O P.	O P I N T O S I H T.	E R I T Y I S O P.	L U K I O P S Y K.	T E R V. H O I T.	L U K I O K U R A T.
Ensisijaisesti vastuu henkilökohtaisesta opinto-ohjelmasta on opiskelijalla.										
aineen oppimäärän seuranta			!	x	x					
elämänhallintaneuvonta								x	x	x
etenemisriski	x	x	!	x	x					
henkilökohtaiset ongelmat	!	!	!	!	!	!	!	!	!	!
itsenäinen opiskelu	!				!					
jaksotodistuksen seuranta			!	x						
jatkokoulutusasiat				!	x					
jatko-opintojen ohjaus ja infot				!						
koko lukion oppimäärän seuranta	x	x	!	x		x				
korotuskuulustelu		!		x	x					
kurssien suoritusjärjestys			x	x	!					
muiden oppilaitosten kurssit	x	!		x	x					
opintojen keskeyttäminen	x		x	!		x				
opintomenestyksen seuranta			!	x	x					
opinto-ohjelman muutokset		x	x	!						
opinto-ohjelman toteutuminen		x	!	x						
opiskelijatodistus ja osoitteenmuutos						!				
opiskeluvaikeudet			x	!	x		x	x	x	x
poissaolojen seuranta			!		!					
poissaololupa	C		B		A					
sosio-ekonominen neuvonta										!
tuet: opinto ja matka						!				
uusintakuulustelu	x	x	!	x	x	x				
vaihto-opiskelijavuosi		!		x		x			x	
virheet todistuksissa			x		!	x				
YO-tutkinnon erityisjärjestelyt	!			x			!	x		
YO-tutkinnon hajauttaminen	x			!	x	x				
YO-tutkinto	!			x	x	x				
äkillinen sairastuminen									!	

! = merkitty henkilö, jonka puoleen opiskelijan tulee ensimmäiseksi kääntyä henkilökohtaisessa ohjauksessa.

x = merkitty toissijainen henkilö.

A) yksittäinen oppitunti - B) enintään 1 viikko - C) yli viikko

Lukiosanasto

Abiturientti eli abi

Lukion ”päättöluokkalainen”, joka valmistautuu ylioppilas-tutkintoon.

A1-kieli (= A-kieli)

Peruskoulun 3. - 5. luokalta alkava kieli
(englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa tai venäjä).

B1-kieli (= B-kieli)

Peruskoulun 7. luokalta alkava kieli
(englanti tai ruotsi).

B2-kieli (= C-kieli)

Peruskoulun 8. luokalta alkava kieli
(espanja, ranska, saksa tai venäjä).

B3-kieli (= D-kieli)

Lukiossa alkava kieli
(espanja, italia, latina, ranska, saksa tai venäjä).

Erityisopetus

Erityisopettaja keskittyy lukiossa muun muassa lukio-opintonsa aloittavien LUKI -vaikeuksien seulomiseen ja ohjantaan. Erityisopettajan työhön kuuluu esimerkiksi tarvittavien erityisjärjestelyjen hakeminen lukio-opiskelua ja ylioppilaskirjoituksia varten. Erityisopettajan palvelut on tarkoitettu kaikille lukiolaisille, vaikka ei olisikaan todettu erityistä lukemisen tai kirjoittamisen vaikeutta. Vastaanottoajat ilmoitetaan lukuvuoden alussa.

Etenemiseste

Tarkoittaa kahta hylättyä kurssiarvosanaa samassa oppiaineessa. Opiskelija voi jatkaa kuluvaan jaksoon opiskelua opintosuunnitelman mukaan, mutta jatkoa varten opiskelijan on suoritettava hylätty kurssi hyväksytysti uusintakuulustelussa ennen kuin hän voi jatkaa ko. aineen opiskelua.

Etenemisriski

Oppiaineen opiskelulle muodostuu etenemisriski, jos opiskelija ei kykene suorittamaan hyväksytysti kahta kurssia kyseisen oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista. Etenemisriskitilanteessa olevan opiskelijan tulee toimia saamansa erityisohjannan mukaisesti, esimerkiksi suorittaa kyseisen aineen tarpeelliseksi katsottuja tukikursseja ja pyrkiä estämään oppiaineen päättöarvioinnin estyminen.

Hidastaminen

Pääsääntöisesti lukio suoritetaan kolmessa vuodessa. Erityisestä syystä (opintomenestys tai oma harkinta) opiskeluaikaa voi pidentää. Lisäinformaatiota antaa opinto-ohjaaja.

Itsenäinen opiskelu/opiskelu osallistumatta opetukseen

Opiskelija voi erityisestä syystä saada oikeuden opiskella kurssin itsenäisesti osallistumatta opetukseen. Pakolliset kurssit tulee pääsääntöisesti suorittaa osallistumalla opetukseen. Luvan itsenäiseen opiskeluun myöntää ao. aineen opettaja ja samalla sovitaan suoritukseen liittyvistä tehtävistä. Kurssista on aina saavutettava hyväksytty suoritus (arvosana vähintään 5 tai suoritusmerkintä S). Lupa on anottava ennen kurssin alkua.

Jakso

Lukuvuosi on jaettu viiteen yhtä pitkään, noin 38 koulupäivää käsittävään jaksoon.

Jaksoarviointi

Opiskelija saa jokaisen jakson päätyttyä jaksoarvioinnin, johon on merkitty opiskelijan siihen asti lukiossa opiskelemiensa kurssien suoritukset sekä valitut pakolliset (pa), valtakunnalliset syventävät (sy) ja koulukohtaiset soveltavat (so) kurssit.

Kahden tutkinnon opinnot

Ammatillista perustutkintoa opiskellessa voi samanaikaisesti suorittaa myös ylioppilastutkinnon. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavien viiden aineen lukiokurssit osana ammatillista perustutkintoaan, osallistua ylioppilaskirjoituksiin ja saada ylioppilastutkintotodistus. Lukio-opinnot hyväksytään ammatilliseen perustutkintoon kuuluvaksi. Opintoja suoritetaan rinnakkain ammatillisessa oppilaitoksessa ja lukiossa. Kahden tutkinnon opintojen suorittaminen edellyttää pitkäjänteisyyttä ja tavoitteellista opintojen suunnittelua.

Koeviikko

Jakson viimeiset seitsemän päivää ovat koepäiviä. Jakson aikana opiskelluista kursseista pidetään kokeet koeviikon tuntikierto-kaavion mukaisesti.

Korvattavat kurssit (muut oppilaitokset)

Opiskelija ottaa ennen kurssin suorittamista yhteyttä rehtoriin, apulaisrehtoriin tai opinto-ohjaajaan. Muissa oppilaitoksissa (esim. aikuislinjalla) opiskeltuja erillisiä hylättyjä kursseja ei voi siirtää päivälukioon.

Korotuskuulustelut eli tentit

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen päättötodistuksen antamista osallistua oppiaineen korotuskuulusteluun. Kuulusteltavan oppimäärän laajuus määräytyy opiskelijan opinto-ohjelmasta. Mikäli opiskelija osoittaa tässä kuulustelussa suurempaa kypsyyttä ja oppiaineen hallintaa kuin kurssien arvioinnista määräytyvä oppiaineen arvosana edellyttää, niin arvosanaa korotetaan.

Kurssi

Aineen oppimäärä koostuu kursseista. Kurssi opiskellaan yleensä keskitetysti yhden jakson aikana ja arvioidaan jakson päättyessä. Pakollinen kurssi on kaikille yhteinen opintokokonaisuus. Pakollisia kursseja opiskellaan 47 - 51. Syventävä kurssi täydentää pakollista kurssia. Opiskelijan on opiskeltava vähintään 10 syventävää kurssia. Soveltava kurssi on koulukohtainen opintokokonaisuus.

Kurssiarvosana

Kurssin suorittaminen arvioidaan numeroilla 4 - 10. Joistain kurseista voi saada vain suoritusmerkinnän (S). Arvosanaan vaikuttavat kurssikoe ja oleellisena osana myös kurssilla opiskeluun osallistuminen. Kunkin kurssin alussa opettaja kertoo kurssin arviointiperusteet. Koulukohtaiset soveltavat kurssit arvioidaan asteikolla 5 - 10 tai suoritusmerkinnällä.

Kurssikartta

Kurssikartta selvittää oppiaine- ja kurssikohtaisesti, milloin kutakin kurssia on tarjolla. Opiskelija saa kurssikartan omalta ryhmän-ohjaajaltaan. Kurssikartta on myös koulun kotisivuilla.

Kurssimuutokset

Kyseessä on opiskelijan tekemä muutos kurssivalintoihinsa. Opiskelijat voivat tehdä muutoksia kaikkiin kurssivalintoihinsa syysloman alkuun asti. Kurssimuutoksia voi tehdä Wilman kautta. Tämän jälkeen kurssimuutokset ovat sallittuja vain syventävissä ja soveltavissa kurseissa sekä pakollisissa kurseissa seuraavista syistä: tason vaihto tai muu syy esim. virheellinen kokonaissuunnitelma. Syysloman jälkeen pakollisten kurssien muutokset tehdään joko apulaisrehtorin tai oman ryhmän opinto-ohjaajan kanssa.

Kurssitarjotin

Kurssitarjottimella on lueteltu kaikki kyseisenä lukuvuonna opetettavat kurssit, jotka on sijoitettu eri jaksoihin pystypalkeille 1 - 8. Kurssi on jakautunut viikottain kolmeen yhtä pitkään oppituntiin. Kurssitarjottimelta valitaan omaa työjärjestystä varten kurseja numeroiduilta pystypalkeilta. Kurssitarjotin on myös koulun kotisivuilla.

Lukiodiplomi

Taito- ja taideaineissa voi olla koulukohtaisia diplomikursseja. Opiskelija saa diplomityöt ja -kokeen suoritettuaan lukiodiplomin päättötodistuksen liitteeksi. Opetushallitus antaa diplomikursseista valtakunnalliset yleisohjeet.

Lukiokuraattori

Opiskelija voi keskustella lukiokuraattorin kanssa opiskeluun liittyvistä asioista, sosiaalisista suhteista, tunne-elämästä, elämänhallinnasta ja sosioekonomisista asioista.

Lukiopsykologi

Lukiopsykologin kanssa opiskelija voi keskustella mieltä painavista asioista, kuten ystäväsuhteista, seurustelusta, tulevaisuuden suunnitelmista, väsymyksestä, jännityksestä, stressistä.

Lukitodistus

Opiskelijalla on mahdollisuus hakea erityisjärjestelyjä kurssikokeeseen ja/tai ylioppilaskirjoituksiin.

Lukion päättötodistus

Lukion oppimäärän, minimi 75 kurssia, suorittaneelle opiskelijalle annetaan lukion päättötodistus.

Lukuvoositiedote

Lukuvoositiedote on luettavissa koulun kotisivulta. Siihen on koottu lukuvuoden aikataulut, opettajien ja ryhmäohjaajien tiedot, yleistä koulun toiminnasta, opintososiaaliset edut ja opiskelijan hyvinvointiin liittyvää tietoutta.

Luokattomuus

Kurssit valitaan vuosittaisesta kurssitarjottimesta. Luokalle ei jädä eikä ehtoja anneta. Sen sijaan yksittäisen oppiaineen opiskelu saattaa hidastua opintomenestyksen takia. Opettaja voi vaihdella kursseittain, opetusryhmät eivät pysy samoina ja niiden koko voi vaihdella suurestikin. Opiskelija voi säädellä opiskeluajan pituutta, lukuvuosittaista työmäärää ja lukujärjestystä. Tämä kaikki tuo mukanaan myös kasvavaa vastuuta.

Matkaetu

(lomakkeita hallinnon käytävällä)

Opiskelija voi saada koulumatkatukea, kun koulumatkan pituus on vähintään 10 kilometriä ja matkakustannusten alarajan KELA määrittelee lukuvuosittain. Lomakkeita tuen hakemiseen löytyy opintotoimistosta.

Opinto-ohjaus

Lukion opinto-ohjaus pyrkii auttamaan opiskelijaa, kun hän suunnittelee opiskeluohjelmaansa, tukemaan häntä lukio-opintojen eri vaiheissa ja valmistelemaan häntä elämänuran ja myöhemmän koulutuksen suunnitelmia ja valintoja varten.

Opinto-ohjelma

Opiskelijan opinto-ohjelma sisältää hänen valitsemansa kurssit, joita on oltava yhteensä vähintään 75.

Opintotuki

(lomakkeita hallinnon käytävällä)

Lukiolaiset ovat tietyin edellytyksin oikeutettuja saamaan Kelan opintotukea täytettyään 17 vuotta. Opintotukiasioissa opiskelija ottaa yhteyttä lukion opintosiihteriin.

Oppiaine

Lukion oppiaineet on jaettu kursseihin. Kurssuja on tarjolla eri aineissa vaihtelevia määriä. Oppiaine voi sisältää pakollisia, valtakunnallisia syventäviä ja koulukohtaisia soveltavia kurssuja.

Opiskelijakunta

Lukiossa on opiskelijakunta. Opiskelijakunnan tehtävänä on suunnitella ja edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä sekä vapaata harrastustoimintaa. Opiskelijakunnan hallitus valitaan tammikuussa, ja hallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

Penkinpajaiset eli ”penkkarit”

Keväisin abiturientit lähtevät ennen talvilomaa lukulomalle ja juhliivat lähtöään.

Poissaolot ja myöhästyminen

Opiskelija on velvollinen olemaan läsnä jokaisella hänelle kuuluvalla työjärjestyksen mukaisella oppitunnilla sekä koulun yhteisissä tilaisuuksissa (Lukiolaki 25§).

Hyväksyttävän poissaolon syynä on todisteellinen sairaus tai muu luvallinen asia. Opettaja voi halutessaan pyytää opiskelijalta poissaolonselvitystä.

Poissaolomerkintä laitetaan Wilmaan tunnin päätteeksi, viimeistään seuraavana päivänä (ei tunnin alussa, koska poissaolosta menee viesti huoltajalle reaaliajassa). Huoltajat kuittaavat poissaolot Wilmaan. 18-vuotiaat opiskelijat selvittävät itse poissaolonsa.

Opiskelijan kurssisuoritus voidaan jättää arvioimatta, mikäli arvioinnin edellytykset eivät täyty.

Koululla on oikeus antaa opiskelijalle hyväksyttävästä syystä lupa poissaoloon koulusta.

- Satunnaisen vapautuksen opetuksesta voi pätevistä syistä myöntää aineopettaja.
- Ryhmänohjaaja voi antaa luvan enintään viikon poissaoloon koulusta.
- Yli viikon kestävät vapautukset koulunkäynnistä on hyvässä ajoissa anottava lukion rehtorilta.

Vapautusta koulunkäynnistä esim. lomamatkaa varten ei myönnetä koeviikkojen ajaksi.

Jos opiskelija on poissa kurssilta enemmän kuin neljä (4) oppituntia, kurssia ei arvostella, ja opiskelija saa kurssista keskeyttämismerkinnän K. Jos opiskelija on poissa enemmän kuin neljä (4) tuntia, aineen opettaja ja rehtori voivat päättää kurssin suorittamistavasta ja hyväksymisestä erityisistä syistä.

Päivittäinen työskentely

Samaa kurssia opiskellaan yleensä kolmesti viikossa, poikkeuksena kuitenkin opinto-ohjaus. Joillakin kursseilla tunnit voidaan pitää erikseen sovittavina ajankohtina. Mahdollisista muutoksista sovitaan kunkin kurssin ensimmäisellä tunnilla.

Päättötodistus

Opiskelija saa lukion päättötodistuksen, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän eli vähintään 75 kurssia. Päättötodistuksen voi saada, vaikka ei saa ylioppilastutkintotodistusta.

RO - Ryhmänohjaaja

Lukiolaiset jaetaan perusryhmiin. Kullakin ryhmällä on oma, lukion opettajista valittu, ryhmänohjaaja. Ryhmänohjaaja opastaa opiskelijaa ensisijaisesti eteen tulevista ongelmista ja tarpeen vaatiessa ohjaa eteenpäin.

RO-INFO

Ryhmänohjaaja pitää 20 - 80 minuutin mittaisia infoja lukuvuoden aikana opiskelijoille ajankohtaisista kouluun liittyvistä asioista.

Ruokailu

Lukion opiskelijoille tarjotaan maksuton koululounas.

Muistathan, että kenelläkään ei ole oikeutta etuilla ruokajonossa! Itsestään selvää on myös se, että ruokailemaan mentäessä päällystakit ja päähineet jätetään naulakoihin.

S-merkintäpyyntö

Opiskelija on oikeutettu saamaan hyväksytyistä kursseista suoritusmerkintä

- liikunnan ja sellaisten oppiaineiden kurssit, joista on suoritettu vain yksi kurssi
- valinnaisten kielten kursseista, joista on suoritettu vain kaksi kurssia
- opinto-ohjauksesta ja teemaopinnoita annetaan suoritusmerkintä

S-merkintäpyyntölomake jaetaan kokelaille abi-infossa (tammikuussa keväällä valmistuvat ja elokuussa syksyllä valmistuvat).

Tämä valinta on sitova ja tehdään ennen päättöarviointia.

S-merkinnällä opiskelija voi vaikuttaa päättöarvioinnin keskiarvoon.

Tasonvaihto kielissä

Tasonvaihto on tehtävä ennen kuin kaikki pakolliset kurssit on suoritettu. Taso vaihdettaessa on aina otettava yhteys opinto-ohjaajaan. Arvosanat siirtyvät sellaisenaan, jos opiskelija ei erillisessä näyttökokeessa halua osoittaa aineen alemman tason parempaa hallintaa. Siirrettävistä kursseista $\frac{2}{3}$ pitää olla hyväksytysti suoritettuja. Näyttökoe sisältää alemman tason vaatimusten mukaisia tehtäviä korvattavista kursseista. Näyttökokeesta saatu arvosana tulee jokaisen korvattavan kurssin arvosanaksi. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran. Yksittäisiä korvaavia kursseja voi halutessa korottaa osallistumalla ko. kursseille. Ylemmän tason hyväksytysti suoritettut kurssit, joille ei ole korvaavuutta, luetaan kokonaiskurssimäärään. Peruskoulusta siirryttäessä: A2 -kieli B2/B3 (C/D) -kieleen: kaksi ensimmäistä kurssia voi suorittaa näyttökokeessa. B2 (C) -kieli B3 (D) -kieleen: ensimmäisen kurssin voi suorittaa näyttökokeessa.

Kielten tason vaihtaminen:

kurssi/taso	A	B1	B2	B3
kurssi	1 ⇔	1 ⇔	1 ⇔	3
kurssi	2 ⇔	2 ⇔	3 ⇔	5
kurssi	3 ⇔	3 ⇔	4 ⇔	6
kurssi	4 ⇔	4 ⇔	2 ⇔	4
kurssi	6 ⇔	5 ⇔	5 ⇔	7
kurssi	7 ⇔	7 ⇔	6 ⇔	8
kurssi	8 ⇔	6 ⇔		

Tasonvaihto matematiikassa

Tasonvaihto on tehtävä ennen kuin kaikki pakolliset kurssit on suoritettu. Tasoja vaihdettaessa on aina otettava yhteys opinto-ohjaajaan. Arvosanat siirtyvät sellaisenaan, jos opiskelija ei erillisessä näyttökokeessa halua osoittaa aineen alemman tason parempaa hallintaa. Siirrettävistä kursseista $\frac{2}{3}$ pitää olla hyväksytysti suoritettuja. Näyttökoe sisältää alemman tason vaatimusten mukaisia tehtäviä korvattavista kursseista. Näyttökokeesta saatu arvosana tulee jokaisen korvattavan kurssin arvosanaksi. Näyttökokeeseen voi osallistua vain kerran. Yksittäisiä korvaavia kursseja voi halutessa korottaa osallistumalla ko. kurssille. Ylemmän tason hyväksytysti suoritettut kurssit, joille ei ole korvaavuutta, luetaan kokonaiskurssimäärään.

Tason vaihtaminen pitkästä matematiikasta lyhyeen:

MA2 ⇔ MB2

MA10 ⇔ MB5

MA3 ⇔ MB3

MA16 ⇔ MB10

MA6 ⇔ MB7

MA18 ⇔ MB11

MA8 ⇔ MB4

MA19 ⇔ MB6

Terveydenhoito

Vastaanotolla: terveystarkastukset ja -todistukset, rokotusasiat, sairaanhoito, terveysneuvonta ja -ohjaus. Vastaanottoajat ilmoitetaan lukuvuoden alussa.

Tiedottaminen

Koulun asioista tiedotetaan ryhmänohjaajan infoissa, ilmoitus-taluilla, koulun kotisivuilla, Wilmassa ja info-televisiossa.

Jokaiselle lukiolaiselle jaetaan opinto-opas. Se tulee säilyttää koko lukioajan. Myös huoltajien toivotaan tutustuvan siihen.

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvat saavat Abi-infomateriaalin. Tämän lisäksi pidetään ylioppilaskirjoitusinfoja.

Tuntijako

Tuntijako selvittää oppiaineiden pakollisten, valtakunnallisten syventävien ja koulukohtaisten soveltavien kurssien lukumäärän.

Tuntikiertokaavio

Tuntikiertokaaviosta näkyy tuntien sijoittuminen opiskelijan viikottaiseen lukujärjestykseen. Tuntikiertokaavio on kurssitarjottimen oikeassa alalaidassa.

Tuntipalkki

Kurssitarjottimessa oleva tuntipalkki, joka sijoitetaan kiertokaavion mukaisesti työjärjestykseen.

Tutortoiminta

Ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajien tukena toimivat tutorit, jotka auttavat opiskelijaa erityisesti lukio-opintojen alussa. Tutorit on valittu toisen vuosikurssin opiskelijoista.

Työjärjestys, lukujärjestys

Lukiolaisen on laadittava itselleen joka jaksoa varten oma työjärjestys.

Jaksokohtaisen lukujärjestyksen näet ja saat tulostettua Wilmasta <https://lohja.inschool.fi>

Urheiluvalmennus = LI15 - LI24 Liikunnan henkilökohtaiset kurssit

Kurssit on tarkoitettu omassa urheilulajissaan huipulle tähtääville opiskelijoille. Kurssien tavoitteena on tukea opiskelijan urheilijan uraa ja valmentautumista.

Liikunnan erikoiskurssit mahdollistavat päämäärätietoisien urheiluharrastuksen jatkumisen Lohjan Yhteislyseon lukiossa.

Kurssien opiskelijoille asetetaan seuraavat vaatimukset:

- Liikunta on tavoitteellista ja alkanut jo peruskoulun aikana.
- Opiskelijalla on valmentaja, joka toimii tarvittaessa yhteistyössä liikunnanopettajan kanssa.
- Valmennus on pitkäjänteistä ja koko lukioaikaista. Harjoitusohjelmat toimitetaan liikunnanopettajalle.
- Valmennuksesta pidetään kurssipäiväkirjaa, josta tarvittaessa valmennus ja harjoittelu voidaan todeta.
- Kurssit ovat soveltavia liikunnan kursseja ja suorituksen hyväksymisestä päättävät liikunnanopettajat.

Urheiluvalmennukseen hakeminen tapahtuu erillisellä lomakkeella (lomakkeita saa lukiosta) lukioon hakemisen yhteydessä. Lukioon palautetaan sekä ainevalintakortti että urheiluvalmennuksen hakulomake. Lisätietoja saa lukion apulaisrehtorilta.

Uusintakoe

Koeviikon jälkeen järjestetään uusintakokeet. Tarkemman ohjeet opinto-oppaan sivulta 16.

Wanhojen tanssit

Kun abit ovat lähteneet lukulomalle, seuraavaksi vanhimmat opiskelijat juhlivat ”Wanhoina”.

Verkkokurssi

Joko kokonaan tai osittain verkossa suoritettava kurssi.

WILMA

Koulu tiedottaa Wilman kautta opiskeluun liittyvistä ajankohtaisista asioista.

Lohjalaisten opiskelijoiden ja huoltajien tunnukset pysyvät samoina kuin yläkoulussa. Muualta tulleiden opiskelijoiden tunnukset jaetaan ryhmänohjaajan tunnilla ja huoltajille postitetaan avainkoodi kotiosoitteeseen.

Opiskelija tekee kurssivalinnat, ilmoittautumisen uusintakokeisiin ja yo-ilmoittautumisen Wilmassa.

Huoltaja hyväksyy alle 18-vuotiaan opiskelijan poissaolot Wilmassa.

Jos opiskelijalla tai huoltajalla on ongelmia Wilma-tunnuksen kanssa - ota yhteyttä opintotoimistoon.

Ylioppilaskokelas, ”kokelas”

Ylioppilaskirjoituksiin osallistuvaa opiskelijaa kutsutaan ylioppilaskokelaaksi tai kokelaaksi.

Ylioppilastutkinto, ”yo-tutkinto”

Lukion oppimäärän tai kolmivuotisen ammatillisen perustutkinnon suorittanut voi antaa näytön lukuaineiden osaamisestaan vähintään valitsemissaan ylioppilastutkinnon pakollisissa kokeissa.

Ylioppilastutkinnon hajauttaminen

Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana.

Ylioppilastutkinnon kokeet

Ylioppilastutkinnon kokeet järjestetään kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.

Ylioppilastutkintotodistus

Ylioppilastutkinnon hyväksytysti suorittaneelle kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus.

Huom.

Ylioppilastutkintotodistusta ei saa, ellei opiskelija saa lukion päättötodistusta.

Kurssit

Kurssien arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset **syventävät** kurssit
Kurssien arviointi: arvosana 4 - 10

Koulukohtaiset **soveltavat** kurssit
Kurssien arviointi: kurssikohtainen arviointi

Kurssikuvaukset ovat tässä osiossa tiivistetyssä muodossa. Koulun kotisivuilla on opetussuunnitelma, jossa on kurssien tavoitteet, sisällöt ja arvioinnit kokonaisuudessaan.

Vieraat kielet

Lohjan Yhteislyseon lukio tarjoaa opiskelijoille A-kielenä englantia, saksaa ja ranskaa. B1-kieltä vieraana kielenä ei ole lukiossamme nykyään tarjolla; B2-kielinä ovat espanja, ranska, saksa ja venäjä jatkona yläkoulussa valitulle kielelle. Lukiossa voi aloittaa alkeista B3-kielenä italian, espanjan, latinan, ranskan, saksan ja venäjän. B3-kielen opetuksen aloittamisesta päätetään lukuvuosittain valintojen perusteella.

Vieraista kielistä käytetään seuraavia tunnuksia:

EA	=	englannin kieli
FA*, FC, FD	=	ranskan kieli
ID	=	italian kieli
LD	=	latinan kieli
PA*, PC, PD	=	espanjan kieli
SA*, SC, SD	=	saksan kieli
VA*, VC, VD	=	venäjän kieli

Oppimäärien tasotunnukset:

A	=	pitkä oppimäärä
B2 ja B3	=	lyhyt oppimäärä

Vieraiden kielten kurssikoodit muodostuvat kielten kirjaintunnusten, oppimäärien tasotunnusten (A, C ja D) sekä kurssinumeroiden mukaan. Esimerkiksi FD2 tarkoittaa ranskan kielen B3-oppimäärän kurssia numero 2.

*Huom. Espanjan, ranskan, saksan ja venäjän voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Pakolliset kurssit

Pakolliset kurssit sekä valtakunnalliset syventävät kurssit (kurssit 7 ja 8) koskevat kaikkien vieraiden kielten A-oppimääriä. Englannin kielessä lopputaso on vaativampi kuin muissa kielissä johtuen siitä, että englannin kieli ympäröi vahvasti nuorten maailmaa monien kanavien kautta.

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Syventävät kurssit

Kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja. Lukion yhteisiä aihekokonaisuuksia käsitellään kurssien sisältöön luontevasti kuuluvana osana. Kulttuurituntemus liittyy keskeisesti kaikkiin kursseihin.

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja. Lukion yhteisistä aihekokonaisuuksista vahvimmin on esillä kulttuuri-identiteetti ja kulttuurien tuntemus. Muita aihekokonaisuuksia sisältyy kursseihin niiden teemoihin sopivasti.

Matematiikka

Lyhyen (MB) ja pitkän (MA) matematiikan opiskelijan opiskelevat ensimmäisen kurssin yhteisesti (MAY1).

Biologia

Pakolliset kurssit

BI1 Elämä ja evoluutio

Biologia tieteenä

- elämän ominaisuudet, perusedellytykset ja organisaatiotasot
- biologiset tieteenalat ja tutkimusmenetelmät
- biologisen tiedon esittäminen mallien avulla

Solu elämän perusyksikkönä

- elämän syntyvaiheet
- solujen rakenne ja energiatalous
- DNA ja geenien ilmeneminen

Eliön elinkaari

- suvullinen ja suvuton lisääntyminen
- muuntelu
- kasvu, kehittyminen ja kuolema

Evoluutio

- luonnonvalinta ja sopeutuminen
- lajien syntyminen ja häviäminen
- eliökunnan sukupuu

Biologian kokeellisuuteen liittyvä pienimuotoinen tutkimus tai projekti

BI2

Ekologia ja ympäristö

Ekologian perusteet

- elollisen ja elottoman luonnon vuorovaikutukset
- ekosysteemien rakenne ja palautuvuus
- aineiden kierto ja energian virtaus ekosysteemissä
- luonnon monimuotoisuus
- populaatioiden ominaisuudet
- lajien väliset suhteet
- eliöiden sopeutuminen ympäristöönsä ja eliöiden levinneisyys

Ympäristöongelmat, niiden syyt ja ratkaisumahdollisuudet

- ilmastonmuutoksen ekologiset vaikutukset
- luonnon monimuotoisuuteen ja ekosysteemeihin kohdistuvat uhkat
- aineiden kiertoon ja energian virtaukseen liittyvät ongelmat
- paikalliset ympäristöongelmat

Kohti kestävää tulevaisuutta

- ekosysteemipalveluiden merkitys
- ekologisesti kestävä kehitys, kiertotalous ja ekososiaalinen sivistys
- toiminta kestäväen elämäntavan edistämiseksi omassa lähiympäristössä

Ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai ympäristön kehittämisprojekti

***BI3**

Solu ja perinnöllisyys

Solu tutkimuskohteena

- miten soluja tutkitaan
- solubiologisen tiedon ja genomitiedon tarve ja käyttö

Eliöt rakentuvat soluista

- biomolekyylit
- tumallisen ja tumattoman solun rakenne ja toiminta
- DNA:n ja RNA:n rakenne
- proteiinisynteesi ja epigeneettinen säätely

Solujen lisääntyminen

- mitoosi ja sen merkitys
- solujen jakautuminen, kasvu ja erilaistuminen

Periytymisen perusteet

- geenit ja alleelit
- sukusolut ja niiden synty meioosissa
- geenien periytyminen ja ominaisuuksien siirtyminen sukupolvelta toiselle
- mutaatiot ja mutageenit

Solubiologinen tutkimus laboratoriossa tai sähköisten aineistojen avulla

***B14**

Ihmisen biologia

Energia, aineenvaihdunta ja sen säätely

- ravintoaineet ja ruoansulatus
- verenkiertoelimistö
- hengityselimistö ja hengityksen säätely

Liikkuminen

- tuki- ja liikuntaelimistö

Elintoimintojen säätely

- hermosto ja aistit
- umpirauhaset ja hormonit
- lämmönsäätely
- kemiallinen tasapaino
- elimistöjen sopeutuminen ja puolustusmekanismit

Lisääntyminen

- hedelmöitys, raskaus ja synnytys
- sukupuolinen kehitys ja seksuaalisuus
- perimän ja ympäristön merkitys

Ihmiselimistön toimintaa mittaava tutkimus

Pohjatiedot: suositellaan B13.

B15*Biologian sovellukset**

Bioteknologian sovellukset ja merkitys

- ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottaminen uusiutuvien luonnonvarojen avulla
- bioteknologian sovellukset teollisuudessa ja ympäristönsuojelussa

Mikrobiologian sovellukset ja merkitys

- bakteerien ja virusten rakenne ja toiminta
- bakteerien viljely, käsittely ja tunnistaminen
- mikrobit luonnossa ja ihmisen taloudessa

Geenitekologian sovellukset ja merkitys

- geenitekniikan menetelmät
- genomitieto
- mikrobit geeniteknologiassa

Kasvi- ja eläinjalostus

Biologian sovellusalaan liittyvä koe tai tutkimus

Pohjatiedot: B11 ja B13.

Soveltavat kurssit

B16**Biologian laboroinnit**

- eliöiden rakenteen ja elintoimintojen tutkiminen
- mikrobiologian perusteita
- mikroskopiointi
- elinten preparoiminen
- tutkimuksen suunnitteleminen ja toteuttaminen

Kurssin sisältö voi vaihdella tutkimusmateriaalin saatavuuden, opiskelijoiden kiinnostuskohteiden, vuodenaikojen ym. takia.

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

BI7

Luontoharrastuskurssi

- linturyhmien ja -lajien tunnistaminen
- lintujen muutto ja muuton tutkiminen
- oman asuinalueen lintupaikat, retkeily lähialueella
- eläinten käyttäytyminen
- kasviryhmien ja -lajien tunnistaminen
- oman asuinalueen kasvillisuusalueet, retkeily
- asuinympäristön erilaiset ekosysteemit ja luonnon kehitys
- oman tutkimuksen teko

Kurssin sisältö voi vaihdella opiskelijoiden kiinnostuskohteiden, vuodenaikojen ym. takia.

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

BI8

Ympäristötieteiden kenttäkurssi

- kurssilla suoritetaan lähinnä ekologiaan liittyvää kenttätutkimusta
- kurssi sisältää tehtäviä maastossa sekä itsenäistä tiedonhakua
- tutustutaan eko- ja ympäristöpsykologiaan

Osa kurssista suoritetaan mahdollisesti kouluajan ulkopuolella.

Pohjatiedot: suositellaan BI2.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

BI9

Bioteknologian ja perinnöllisyystieteen työkurssi

- biotekniikan työmenetelmiin tutustuminen
- syvennetään DNA:n rakenteen ja toiminnan ymmärrystä
- perinnölliset sairaudet
- entsyymien toiminta ja siihen vaikuttavat tekijät
- mikrobien käytön perusteet bioteknologiassa

Pohjatiedot: BI3 sekä suositellaan BI5-kurssin suorittamista.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

B110

Biologian kertauskurssi

- keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit BI1 - BI5) ja kokonaisuuksien hahmottaminen
- biologian ainerealiin vastaaminen

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

Elämäkatsomustieto

Pakolliset kurssit

ET1

Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

- maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämäkatsomuksen käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde ja asema omassa elämäkatsomuksessa
- erilaisia maailmankatsomuksia - esimerkiksi sekulaareja, uskonnollisia, poliittisia ja elämäntapaan liittyviä - sekä niiden piirteiden ja perusoletusten tutkimista eri tieteiden tarjoamin välinein
- tyypillisiin informaation käsittelyyn ja ympäröivän todellisuuden jäsentämiseen liittyvien kognitiivisten vääristymien tarkastelu sekä omassa että muiden ajattelussa
- koulun, median, politiikan, tieteen, taiteen, viihdeteollisuuden sekä uskonnollisten ja kulttuuristen yhteisöjen vaikutus maailmankuviin ja -katsomuksiin sekä omaan elämäkatsomukseen
- median ja muiden informaation lähteiden toimintalogiikka sekä niihin kohdistuva kriittinen katsomuksellinen ajattelu sekä katsomuksellisen argumentaation erittely erilaisista näkökulmista

ET2

Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

- luonnon- ja ihmistieteellisiä, sekulaareja ja uskonnollisia, filosofisia ja populaarikulttuuriin kuuluvia ihmiskäsityksiä ja -ihanteita
- ihmisen olemassaolon peruskysymyksiä: ihmisuhteet, sukupuolisuus ja seksuaalisuus; opiskelu ja työ, vanheneminen ja kuolema
- identiteetti, elämänvalinnat ja elämönhallinnan keinot: yksilön mahdollisuudet vaikuttaa omaan elämäänsä, perimän ja ympäristön merkitys
- ihmisarvo, ihmisen arvokkuus ja ihmisoikeudet, ihmisoikeusasiakirjoja: YK:n yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistus, Lapsen oikeuksien sopimus sekä Euroopan ihmisoikeussopimus
- erilaisia käsityksiä hyvästä elämästä sekä toisten ihmisten, eläinten ja ympäristön asemasta siinä

Syventävät kurssit

*ET3

Yksilö ja yhteisö

- ihminen sosiaalisena olentona, yksilöiden vuorovaikutus ja yhteisöllisyys: yksityinen ja julkinen, tunnustussuhteet ja merkitykselliset toiset, roolit ja yhteisölliset normit
- yhteiskuntatutkimuksen perusteita, kuten sosiaaliset tosiasiat, yhteiskunnalliset rakenteet ja modernin länsimaisen yhteiskunnan erityispiirteet sekä näiden vaikutus yksilön elämään
- taloudellisen ja poliittisen vallan suhde nyky-Suomessa sekä globaalissa markkinataloudessa, yksilön kuluttajana ja kansalaisena tekemien valintojen vaikutukset yhteiskunnan eri tasoilla
- ihmisoikeudet, uskonnon- ja omantunnon vapaus, globaali oikeudenmukaisuus ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen moraalisisina ja poliittisina vaatimuksina sekä näitä vaatimuksia vastustavat näkemykset ja toimet mukaan lukien ihmisoikeusloukkaukset sekä holokausti
- yhteiskunnalliset utopiat ja dystopiat sekä niiden kriittinen potentiaali: ihanteet ja kauhukuvat nykyisyyden suurennuslaseina ja toiminnan motivoijina

ET4*Kulttuurit katsomuksen muovaajina**

- kulttuurin käsite ja merkitys sekä sen erilaiset luokittelut ja käyttötavat, kulttuuri merkityksiin perustuvana inhimillisenä toimintana, erilaisia teorioita kulttuurien kehityksestä ja suhteesta toisiinsa
- kulttuuriperintö: tapakulttuurin monet muodot, kulttuurinen itseilmaisu, kulttuurin vaikutus yksilön maailmankuvaan ja elämäkatsomukseen, Unescon maailmanperintöohjelma
- suomalaisen kulttuurin ja identiteetin historiallinen rakentuminen, suomalaisuuden monimuotoisuus ja suomalaiset vähemmistökulttuurit
- kulttuurien ja sivilisaatioiden vuorovaikutus sekä monokulttuurisuuden mahdottomuus: monikulttuurisuus ja globaali kulttuuri sekä niiden erilaiset katsomukselliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- etnosentrisyyden ja rasismien sekä keskinäisen kunnioituksen ja yhdenvertaisuuden historiaa ja nykypäivää eri kulttuureissa

ET5*Katsomusten maailma**

- katsomuksen ja uskonnon sekä uskonnollisuuden ja uskonnottomuuden tutkiminen, määrittelemine ja selittäminen, käsityksiä uskontojen alkuperästä
- uskonnollisten ilmiöiden tulkinnassa käytettyjä käsitteitä, kuten myytti, pyhä, riitti, symboli ja teismi
- uskontokritiikki, ateismi, agnostismi ja sekulaarin humanismin maailmankatsomukselliset perusteet
- kristinuskon, islamin ja juutalaisuuden sekä joidenkin muiden uskontojen ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien historiallinen ja maantieteellinen levinneisyys ja jakautuminen, pyhät kirjat, oppi, elämäntapa ja suhde yhteiskuntaan
- tämän päivän merkittävien maailmankatsomuksellisten järjestelmien, kuten sekulaarin humanismin ja suurten uskontojen, suhde yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraaliin, politiikkaan ja tieteeseen; liberaali ja fundamentalistinen uskonnollisuus, sekularisaatio ja uskonnottomuus

ET6*Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus**

- ihmislajin evoluutio ja kulttuurievoluutio: kielen rooli inhimillisten kulttuurien ja innovatiivisuuden synnyssä
- suurten filosofoiden ja maailmankatsomuksellisten järjestelmien ja uskontojen eettisten ja aatteellisten perustojen kehittyminen abstrakteiksi ja yleisinhimillisiksi
- ihmiskunnan suuret maailmankuvalliset, -katsomukselliset ja teknologiset murrokset sekä niiden vaikutukset ihmisten käsitykseen maailmasta ja itsestään: ihminen ympäristönsä ja itsensä muokkaajana
- Prometheus-myytistä tekno-utopioihin ja -dystopioihin, ihmisen suhde valistuksen ideaaleihin ja teknologiseen kehitykseen
- tulevaisuuden tutkimus, tekoäly, humanismi, transhumanismi ja niiden kritiikit tieteen uusimpien tulosten valossa

Soveltavat kurssit

ET7**Nykypäivän uskonnollis-maailmankatsomukselliset virtaukset**

- kristinuskon pohjalta syntyneet uskonnolliset liikkeet
- hindulais- ja buddhalaispohjaiset uskonnolliset liikkeet
- ns. uushenkisyys -ajattelu ja sen juuret
- organisoituneet uushenkisyysliikkeet
- erilaiset vaihtoehtoiset hoito- ja terapiamenetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat, erilaiset ennustamiseen ja elämänhallintaan tähtäävät menetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

ET8

Muinaiset myytit

- myyttisten kertomusten pääluokat
- muinaissuomalainen mytologia
- muinaisskandinaavinen mytologia
- kreikkalais-roomalainen mytologia
- juutalaisten ja muiden lähialueiden (erityisesti Kaksoisvirtainmaan ja Egyptin) mytologia
- muinaiseurooppalaisten kansojen mytologia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

ET9

Elämäkatsomustiedon kertauskurssi

- keskeisten sisältöjen kertaus ja soveltaminen sekä liittäminen suurempiin kokonaisuuksiin (kurssit 1 - 6)
- elämäkatsomustiedon ajattelun sisältö ja merkitys
- reaaliavastaamisen periaatteet

Elämäkatsomustiedon kertauskurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Englanti

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Pakolliset kurssit

EA1 Englannin kieli ja maailmani

- kielellinen monimuotoisuus
- englanti globaalina ilmiönä
- kielitaidon kautta kulttuurintuntemukseen
- opiskelu, nuorten elämä

EA2 Ihminen verkostoissa

- vuorovaikutus eri viestintävälineitä käyttäen
- mielipiteistä keskusteluun ja neuvotteluun
- vuorovaikutusstrategiat
- ihmissuhteet, hyvinvointi

EA3 Kulttuuri-ilmiöitä

- monilukutaito
- erilaiset tekstilajit
- kulttuuriset ilmiöt, media, luovuus

EA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tiedonhankinta ja kriittinen lukutaito
- yhteiskunnalliset ilmiöt ja aktiivinen kansalaisuus
- ihmisoikeuskysymykset

EA5 Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tiedonhankinnan, tekstin tulkinnan ja tuottamisen taitoja
- teknologia, digitalisaatio, tulevaisuuden visiot
- englanti - kansainvälinen tieteen ja teknologian kieli

EA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana
- kielitaito jatko-opinnoissa ja työelämässä
- talousasiat ja talouden ilmiöt

Syventävät kurssit

***EA7 Kestävä elämäntapa**

- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä kestävä elämäntavan näkökulmasta
- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa eri tekstilajeja

***EA8 Viesti ja vaikuta puhuen**

- harjoitellaan puhumisen sujuvuutta, puhutun kielen ymmärtämistä ja keskustelutaitoja
- harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä

Soveltavat kurssit

EA9 Preppauskurssi abeille

- laajennetaan sanastovalmiutta vaativien tekstien avulla
- kerrataan kielioppia opiskelijoiden tarpeet huomioiden
- valmistaudutaan YO-kirjoituksiin vanhoja YO-tehtäviä tehden

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA10 Sanastokurssi

- laajennetaan sanastoa aihepiirisanastojen ja tekstien avulla

Käytetään sähköisiä materiaaleja.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA11 Kirjoittamisen kurssi

- harjoitellaan erityyppisten tekstien tuottamista
- erilaisten kirjallisten tuotosten avulla valmentaudutaan myös ylioppilaskirjoituksia varten

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan peruskoulusanastoa ja opitaan uuttakin
- opitaan englannin tärkeimmät rakenteet
- kerrataan verbimuotojen käytön perusasiat
- opetellaan prepositioita, artikkeleita ym.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA13**Kansainvälisyys**

- osallistuminen kansainväliseen projektiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

EA14**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Espanja

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Espanjan voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien PA1 - PA6 suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Pakolliset kurssit

PA1 Kieli ja maailmani

- kieli globaalina ilmiönä
- kielitaidon kautta kulttuurintuntemukseen
- opiskelu, nuorten elämä

PA2 Ihminen verkostoissa

- vuorovaikutus eri viestintävälineitä käyttäen
- mielipiteistä keskusteluun ja neuvotteluun
- ihmissuhteet, hyvinvointi

PA3 Kulttuuri-ilmiöitä

- monilukutaito
- erilaiset tekstilajit
- kulttuuriset ilmiöt, media, luovuus

PA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tiedonhankinta ja kriittinen lukutaito
- yhteiskunnalliset ilmiöt ja aktiivinen kansalaisuus
- ihmisoikeuskysymykset

PA5 Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tiedonhankinnan, tekstin tulkinnan ja tuottamisen taitoja
- teknologia, digitalisaatio, tulevaisuuden visiot

PA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana
- kielitaito jatko-opinnoissa ja työelämässä
- talousasiat ja talouden ilmiöt

Syventävät kurssit

***PA7 Kestävä elämäntapa**

- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä kestävästä elämäntavan näkökulmasta
- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa eri tekstilajeja

***PA8 Viesti ja vaikuta puhuen**

- harjoitellaan puhumisen sujuvuutta, puhutun kielen ymmärtämistä ja keskustelutaitoja
- harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä

Soveltavat kurssit

PA9 Preppauskurssi abeille

- kurssilla laajennetaan sanastovalmiutta vaativien tekstien avulla ja kerrataan kielioppia opiskelijoiden tarpeet huomioiden
- lisäksi valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin vanhoja YO-tehtäviä tehden

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PA10 Kielioppikurssi

- kurssilla kerrataan kieliopin keskeisiä rakenteita ja tehdään niihin liittyviä tehtäviä sekä YO-vihkojen rakenneosioita
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PA11**Maantuntemuskurssi**

- kurssilla tutustutaan kohdekielisten maiden yhteiskuntaan mm. maantieteen, kulttuurin, tapojen ja historian kautta
- perehdytään myös eri alueiden kielellisiin eroihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PA12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan peruskoulussa opittuja perusrakenteita ja sanastoa tekstien, harjoitusten ja kuullunymmärtämisen kautta
- valmistaudutaan kyseisen kielen lukio-opintoihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PA13**Kansainvälisyys**

- osallistuminen kansainväliseen projektiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PA14**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Syventävät kurssit

- *PC1 Elämän tärkeitä asioita**
- kurssin aluksi kartoitetaan espanjan taitotaso
 - päivitetään, kerrataan ja paikataan peruskoulussa opittua
 - aihealueina nuorten arkielämä, ihmissuhteet ja vapaa-aika
- *PC2 Monenlaista elämää**
- sosiaalinen vuorovaikutus eri kulttuureissa
 - kulttuurien välinen viestintä Suomessa ja ulkomailla
- *PC3 Hyvinvointi ja huolenpito**
- keskustelu, mielipiteet ja kuuntelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - teemoina mm. hyvinvointi ja eri elämänvaiheet
 - teknologian tuomat muutokset
- *PC4 Kulttuuri ja mediat**
- monilukutaidon vahvistaminen
 - kohdekielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat nuorten näkökulmasta
- *PC5 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu, työelämä
 - nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *PC6 Yhteinen maapallomme**
- keskustelutaitojen harjoittaminen ja kielitiedon kertaaminen
 - luonto, erilaiset asuinympäristöt, kestävä elämäntapa
 - tutustuminen mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön

PC7*Kansainvälinen toiminta**

- kielitaidon hyödyntäminen ja kulttuurisen ymmärryksen vahvistaminen
- kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tutustuminen tai osallistuminen
- kansainvälisestä toiminnasta raportoiminen

PC8*Viesti puhuen ja kirjoittaen**

- tuottamistaitojen vahvistaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaisten tekstilajien tuottaminen ja tulkinta
- aiemmin käsiteltyjen aihepiirien kertaaminen ja täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Soveltavat kurssit

PC9**Preppauskurssi abeille**

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

PC10**Kielioppikurssi**

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PC11**Maantuntemuskurssi**

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PC12**Kansainvälisyys**

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PC13

Abikurssi

– muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

PC14

Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

- *PD1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**
- opiskeltavan kielen asema maailmassa
 - vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
 - tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia
- *PD2 Matkalla maailmassa**
- matkustamiseen ja tavanomaiseen asiointiin liittyviä sosiaalisia tilanteita
 - erilaisia viestintäkeinoja
- *PD3 Elämän tärkeitä asioita**
- vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
 - nuorten jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, vapaa-aika ja harrastukset
- *PD4 Monenlaista elämää**
- vuorovaikutustaitoja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
 - pienimuotoista kirjallista viestintää
 - kulttuurien välinen kohtaaminen Suomessa ja ulkomailla
- *PD5 Hyvinvointi ja huolenpito**
- mielipiteen ilmaiseminen arkipäiväiseen elämään liittyvissä tilanteissa
 - hyvinvointi, ihmissuhteet ja erilaiset elämänvaiheet
 - teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille
- *PD6 Kulttuuri ja mediat**
- kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta

- *PD7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu ja työelämä sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *PD8 Yhteinen maapallomme**
- keskusteluharjoituksia ja kielitiedon kertausta
 - kansainvälinen yhteistyö, luonto, erilaiset asuinympäristöt sekä kestävä elämäntapa

Soveltavat kurssit

- PD9 Preppauskurssi abeille**
- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)
- PD10 Kielioppikurssi**
- kerrataan kielioppia
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)
- PD11 Maantuntemuskurssi**
- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen, esim. maantieteeseen, yhteiskuntaan, tapoihin ja kulttuuriin
 - tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- PD12 Kansainvälisyys**
- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
 - tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
 - mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- PD13 Abikurssi**
- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Filosofia

Pakolliset kurssit

F11

Johdatus filosofiseen ajatteluun

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankohtaisiin ongelmiin sovellettuna
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet ja niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteellinen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustellaan joissain lukion oppiaineissa

F12

Etiikka

- moraali ja sitä pohtiva normatiivinen ja soveltava etiikka; hyve-, seuraus-, sopimus-, oikeus- ja velvollisuusetiikan perusteet
- moraalien luonne normijärjestelmänä ja sen ero juridisiin ja tapanormeihin perustuviin järjestelmiin, moraalinen relativismi
- filosofisia teorioita elämän hyvyydestä ja merkityksellisyydestä sekä hyvästä elämäntavasta
- etiikka ja yksilön moraaliset ratkaisut: ihmissuhteet ja elämänvalinnat
- eläimiä ja ympäristöä koskevia eettisiä kysymyksiä

Syventävät kurssit

*FI3

Yhteiskuntafilosofia

- yhteiskuntajärjestyksen ja yhteiskunnallisten instituutioiden olemassaolo ja oikeuttaminen: yksilö- ja yhteisökeskeiset teoriat yhteiskunnasta, yhteiskuntasopimusteoriat
- oikeudenmukaisuuden eri muodot, niiden perustelevinen ja soveltaminen
- vallan käsite ja muodot, vallan oikeuttaminen, demokratian muodot ja kilpailijat, anarkismi
- työnjako, talous ja hyvinvointi, talouden toiminta-periaatteiden ja omistamisen oikeuttaminen
- poliittiset ihanteet ja niiden toteuttaminen: vapaus, tasa-arvo ja solidaarisuus; konservatismi, liberalismi ja sosialismi; kansallisvaltiot ja globaali näkökulma
- yhteiskunnalliset jännitteet ja ristiriidat sekä niiden ratkaiseminen: oikeusvaltio ja sen vaihtoehdot, yhteiskuntajärjestyksen luhistuminen - sodat, sisällissodat, terrori sekä holokausti ja muut kansanvainot yhteiskuntafilosofisina ongelmina
- ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä: sukupuolen rakentuminen, informaatioteknologia, kulttuurien kohtaaminen, kestävä tulevaisuuden rakentaminen

*FI4

Tieto, tiede ja todellisuus

- metafysiikan keskeiset kysymykset ja käsitteet, erilaisia käsityksiä metafysiikan luonteesta ja todellisuuden perusrakenteesta
- olemassaolon kysymyksiä: muutos ja pysyvyys, oliot ja ominaisuudet, mahdollinen ja välttämätön, reaalin ja virtuaalinen
- todellisuuden ilmeneminen ja hahmottaminen
- totuuden luonne ja totuusteoriat
- tiedon mahdollisuus ja rajat, tiedon oikeuttaminen
- tieteellisen tutkimuksen luonne ja menetelmät, tieteellinen päättely; ilmiön, tutkimusaineiston, mallin ja teorian käsitteet sekä niiden keskinäinen suhde
- selittäminen ja tieto luonnon- ja ihmistieteissä sekä formaaleissa tieteissä: tietäminen ja ennustaminen, ymmärtäminen ja tulkinta

Soveltavat kurssit

FI5

Estetiikka

- taide ja kauneus
- taidekriittikki
- taiteen ontologia
- estetiikan teorit

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI6

Idän filosofia

- buddhalainen ja hindulainen filosofia
- taolainen ja kungfutselainen filosofia
- zenismi
- filosofia islamissa ja juutalaisuudessa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI7

Moderni filosofia

- kurssilla tutustutaan johonkin modernin filosofian suuntaukseen, teokseen tai ajattelijaan

Kurssilla laaditaan kirjallinen työ teemaan liittyvästä omasta aiheesta.

Kirjallinen työ toteutetaan ja esitellään kurssilla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI8

Uskonnonfilosofia

- teologia ja filosofia
- uskonnonfilosofia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI9

Mitä filosofit todella sanoivat?

- filosofien henkilöahmot
- filosofian historian aikakaudet
- filosofien kirjalliset tuotokset
- historiallis-kriittinen metodiikka

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI10

Tieteenfilosofia

- tieteen ominaispiirteet
- tieteen tavoitteet ja menetelmät
- tieteellisen tiedon luonne
- tieteellisen päättelyn menetelmät
- tieteen suhde uskontoon
- tieteen etiikka

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI11

Miten voin kehittää omaa ajatteluani?

- tutustutaan johonkin filosofian osa-alueeseen esim. metafysiikka, tieto-oppi, tieteenfilosofia, etiikka, yhteiskuntafilosofia, estetiikka, kielen filosofia

Kurssin aiheista sovitaan opettajan kanssa erikseen. Kurssi suoritetaan itsenäisesti kirjallisella työllä.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FI12

Filosofian kertauskurssi

- hyvän filosofian vastauksen rakentaminen
- keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit 1 - 4)

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Fysiikka

Pakollinen kurssi

FY1

Fysiikka luonnontieteenä

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikkeuden rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fysikaalisen tiedon rakentumisessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä.

***FY2**

Lämpö

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuisa ja kestävän tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopissa ja lämmön siirtymissuunta
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

FY3*Sähkö**

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä
- sähköturvallisuus, kytkentöjen tekeminen ja virtapiirien tutkiminen

FY4*Voima ja liike**

- fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle
- vuorovaikutus liikkeen muutoksen syynä, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus
- etä- ja kosketusvoimia: paino, kitka, noste ja kvalitatiivisesti väliaineen vastus
- liikeyhtälö
- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- liikemäärän säilymlaki, impulssiperiaate ja yksiulotteiset törmäykset
- liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymlaki
- mallien käyttäminen ja muodostaminen sekä niiden rajoitukset ja puutteet

FY5*Jaksollinen liike ja aallot**

- fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa
- tasainen ympyräliike
- gravitaatiovuorovaikutus
- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot
- ääni aaltoliikeilmiönä
- mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen

FY6*Sähkömagnetismi**

- fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa
- magnetismi, magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä
- sähkömagneettinen induktio, magneettivuo, induktiolaki ja Lenzin laki
- generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

FY7*Aine ja säteily**

- näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen
- energian kvanttuminen
- sähkömagneettisen säteilyn kvanttuminen ja fotonit
- aaltohiukkasdualismi
- atomytimen rakenne
- ydinreaktiot, ydinenergia, ytimen sidosenergia sekä energian ja massan ekvivalenssi
- radioaktiivisuus ja hajoamislaki
- säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö
- tiedonhankinta, esittäminen ja arviointi

Soveltavat kurssit

FY8**Fysiikan kertauskurssi**

- oppii hahmottamaan fysiikan kokonaiskuvaa
- saa rakennettua kytkentöjä fysiikan eri osa-alueiden välille
- oppii vastaamaan fysiikan ainereaalien tehtäviin
- kurssien FY1 - FY7 sisällöt

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

FY9

Kokeellinen kurssi

- tehdään mittauksia fysiikan kursseilta tuttuihin malleihin liittyen, esimerkiksi määritetään putoamiskiihtyvyyttä, maan magneettikentän voimakkuus jne.
- kurssi suoritetaan laatimalla 2 - 3 laajempaa mittausraporttia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suorituserkintä (S).

FY10

Tähtitiede

- tähtitaivas ja sen nimistö
- ajanmittaus
- tähtien säteily
- väri-kirkkauskaavio
- taivas eri aallonpituuksilla
- etäisyysmitat
- Aurinkokunta
- tähdet, muuttajat, tähtijoukot, galaksit, galaksijoukot
- maailmankaikkeuden ja alkuaineiden synty

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suorituserkintä (S).

FY11

Fysiikan teemakurssi

- vaihtuvasisältöinen kurssi
- kurssin sisällöksi kelpaa myös muussa toisen tai korkeamman oppilaitoksessa suoritettu sisällöltään riittävän laaja fysiikkaan liittyvä kurssi

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suorituserkintä (S).

Historia

Pakolliset kurssit

HI1

Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa

Historia tieteenalana

- historian tutkimus, tutkimusmenetelmät ja lähteiden käyttö

Pyyntikulttuureista korkeakulttuureihin ja kauppavaltioihin

- maanviljely, työnjako ja kulttuurin synty
- suurten jokilaaksojen kulttuurit
- Välimeren talousalue ja yhteiskunnat antiikin aikana

Keskiajan talous ja yhteiskunta

- feodaaliyhteiskunta
- keskiajan väestö, kauppa ja kaupunki

Maailmantalouden syntyminen

- löytöretkien edellytykset ja seuraukset yhteiskunnille
- kolonialismi ja globaalin talouden ensiaskeleet

Teollistumisen edellytykset sekä taloudelliset ja yhteiskunnalliset seuraukset

- modernin tieteen ja teknologian kehitys, tuottavuuden kasvu ja elintason nousu
- muutokset sukupuolten asemassa ja työnjaossa
- muuttoliikkeet ja ympäristövaikutukset

Modernin kulutusyhteiskunnan kehitys ja talouskasvun rajat

- laajeneva hyvinvointi ja palveluyhteiskunnan synty
- väestöllinen muuntuminen ja sen yhteiskunnalliset edellytykset ja vaikutukset
- 2000-luvun verkottuva maailma

Kansainväliset suhteet

Kansainvälisen politiikan perusteet

- historian käyttö politiikan välineenä

Kansallisvaltioiden huippukausi ja maailmansotien aika

- imperialismin, nationalismin ja muiden aatteiden vaikutukset kansainväliseen politiikkaan ja yhteiskuntiin
- ensimmäisen maailmansodan seuraukset
- demokraattiset ja totalitaariset valtiot kansainvälisessä politiikassa
- ihmisoikeuskysymykset, holokausti ja muut kansanmurhat
- toinen maailmansota seurauksineen

Jakautunut maailma

- kylmän sodan supervaltakilpailun ideologiset, taloudelliset ja sotilaalliset muodot
- dekolonisaation merkitys ja vaikutukset
- kylmän sodan päättyminen ja sen seuraukset

Keskinäisriippuvuuksien maailma

- Lähi-itä ja muut konfliktialueet sekä vastakkainasettelujen monet muodot
- maailman uudet valtakeskittymät ja niiden vuorovaikutussuhteet
- YK ja muut kansainväliset rauhanrakentajat

Itsenäisen Suomen historia

Miten Suomesta tuli Suomi?

- Ruotsin ajan perintö ja autonomian merkitys sekä 1860-luvun murroskausi
- kulttuuriset, yhteiskunnalliset ja sosiaaliset muutokset 1800- ja 1900-lukujen taitteessa
- Suomen itsenäistymisprosessi ja itsenäisyyden alkuvuodet
- itsenäistyminen kansainvälisessä kontekstissa
- sisällissodan syyt ja seuraukset sekä eheyttämisen aika

Suomi kansainvälisissä konflikteissa

- turvallisuuspoliittiset vaihtoehdot ennen toista maailmansotaa
- Suomi toisessa maailmansodassa
- Suomen sisäpolitiikka ja asema kansainvälisessä politiikassa kylmän sodan aikana ja sen jälkeen

Kohti nykyistä Suomea

- yhteiskunnan ja talouden rakennemuutokset ja hyvinvointivaltio
- kulttuuri, tiede ja osaaminen
- kulttuurisesti monimuotoistuva ja kansainvälistyvä Suomi

***HI4 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys**

Antiikin kulttuuripiiri

- kulttuurit ja elämäntavat
- tieteen ensiaskeleet ja demokratian synty

Keskiajan kulttuuri

- keskiaikainen maailmankuva
- uskonto, kulttuuri ja kulttuuripiirien vuorovaikutus

Uuden ajan murros

- renessanssi ja tiedon vallankumous
- reformaation merkitys
- itsevaltiuden ajan kulttuuri

Valistuksen aikakausi

- luonnontieteellisen maailmankuvan kehitys
- valistuksen aatepohja ja sen vaikutukset
- ihmisoikeuksien ja tasa-arvoajattelun syntyminen

Aatteiden ja teollistumisen aika

- keskeiset aatesuuntaukset ja taidevirtaukset
- tiede uskonnon haastajana
- porvariston vuosisata ja yhteiskunnalliset muutokset

Monimuotoinen nykyaika

- massojen aika, populaarikulttuurin synty ja sen kaupallistuminen
- kulttuurin globalisoituminen
- sukupuoliroolien murros
- tieteen kehitys ja median kasvava merkitys

HI5*Ruotsin itämaasta Suomeksi**

Suomen alue ennen ristiretkiä

- tutkimusmenetelmät ja käsitykset Suomen väestöryhmien alkuperästä
- rautakautinen heimoyhteiskuntien Suomi

Keskiaika

- Itämeren alueen valtiollinen kehittyminen
- kirkollisen ja maallisen vallan muotoutuminen
- yhteiskunta, elinkeinot, elämäntapa ja kulttuuri

Uusi aika

- reformaatio ja vahvistuva hallitusvalta
- Ruotsin suurvaltapyrkimysten vaikutus Suomeen
- sääty- ja maatalousyhteiskunta
- kehittyvä talous

Ruotsista Venäjän osaksi

- Suomen aseman muutos ja yhteiskunnalliset uudistukset Ruotsin ajan lopulla
- Suomen liittäminen Venäjään ja autonomian synty
- kansallinen herääminen, sivistys, tiede ja taide

HI6*Maailman kulttuurit kohtaavat**

Kulttuurintutkimuksen perusteet ja käsitteet

Kurssilla tarkasteltavaksi kohteeksi valitaan yksi tai useampi seuraavista:

- Amerikan alkuperäiskulttuurit
- Australian ja Oseanian alkuperäiskulttuurit
- Aasian kulttuurit
- Afrikan kulttuurit
- arktiset kulttuurit
- Latinalaisen Amerikan kulttuurit
- Lähi-idän kulttuurit

Soveltavat kurssit

HI7

Sotahistoria

- sotien historiaa antiikista nykypäivään
- kurssi toteutetaan itsenäisenä verkko-opiskeluna tai luokkaopetuksena
- kurssi sisältää mm. verkossa olevien tehtävien tekemistä ja tutkielmien/esseiden laatimista sekä oppimispäiväkirjan ylläpidon
- sodat, taistelut ja niiden seuraukset ja opetukset antiikista nykypäivään
- sodan etiikan pohdintaa ja sotaa koskeva kansainväliseen lainsäädäntöön tutustuminen
- sotaa ja varustelua käsittelevän kirjoittelun ja uutisoinnin seuraaminen eri medioissa
- mahdollisesti tutustumisretkiä museoihin tai jokin muu kurssille sopiva vierailukohde
- itseä kiinnostavaan sotahistorialliseen aiheeseen perehtyminen
- sota kirjallisuudessa ja elokuvissa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI8

Antiikin historia

- antiikin Kreikan ja Rooman kulttuuri-, taide- ja sosiaalishistorian tuntemus. Painotus on kulttuurihistoriassa.
- kurssi voidaan toteuttaa itsenäisenä verkko-opiskeluna.
- kurssi voidaan järjestää myös yhteistyössä latinan, italian ja kuvataiteen kurssien kanssa, jolloin opiskelija voi valita mihin mainituista aineista hän haluaa arvosanan tai suoritusmerkinnän
- kurssilla pidetään oppimispäiväkirjaa.
- antiikin aikakauden hahmottaminen
- antiikin merkitys länsimaisen kulttuurin perustana
- antiikin ajan maailmankuva
- taide ja arkkitehtuuri
- kirjallisuus ja runous
- uskonto ja mytologia
- tiede
- arkipäivän elämä
- perehtyminen itseä kiinnostavaan antiikin historian aiheeseen
- antiikki elokuvissa ja kirjallisuudessa
- kreikan ja latinan kielten merkitys länsimaiselle kulttuurille

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI9

Historian ylioppilaskirjoituksiin valmentava abikurssi

- historian kertauskurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.
- kurssilla kerrataan kurssien 1 - 6 keskeisiä sisältöjä.
- annetaan ohjeita yo-kokeeseen valmistautumiseen
- kurssilla kirjoitetaan harjoitusesseitä ja pidetään mahdollisesti koe

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

HI10

Tutkimuskurssi

- valmiudet ymmärtää historiallisen tiedon syntyä ja tutkimusprosessia ja päätelmien tekemistä
- lähteiden löytäminen ja niiden kriittinen arviointi
- tutkielman aiheen valinta
- voidaan perehtyä myös sukututkimukseen

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

HI11

Lohja ennen meitä ja nyt

- Suomen historian keskeiset käännekohtat lohjalaisesta näkökulmasta
- Lohjan esihistoria
- nimistötutkimuksen anti Lohjan historian hahmottamiseksi
- Lohjan kirkkopitäjän hahmottuminen keskiajan ja uuden ajan taitteessa
- Lohja Ruotsinvallan aikana
- Lohja autonomian aikana
- Lohjan kehitys teolliseksi ja taloudelliseksi keskukseksi 1800- ja 1900-luvulla ja muutokset sen rakenteessa 1900-luvun kuluessa
- 1900-luvun sodat lohjalaisesta näkökulmasta
- kulttuurielämän vaikuttajia Lohjalla

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Italia

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

- *ID1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**
- opiskeltavan kielen asema maailmassa
 - vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
 - tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia
- *ID2 Matkalla maailmassa**
- matkustamiseen ja tavanomaiseen asiointiin liittyviä sosiaalisia tilanteita
 - erilaisia viestintäkeinoja
- *ID3 Elämän tärkeitä asioita**
- vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
 - nuorten jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, vapaa-aika ja harrastukset
- *ID4 Monenlaista elämää**
- vuorovaikutustaitoja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
 - pienimuotoista kirjallista viestintää
 - kulttuurien välinen kohtaaminen Suomessa ja ulkomailla
- *ID5 Hyvinvointi ja huolenpito**
- mielipiteen ilmaiseminen arkipäiväiseen elämään liittyvissä tilanteissa
 - hyvinvointi, ihmissuhteet ja erilaiset elämänvaiheet
 - teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

- *ID6 Kulttuuri ja mediat**
- kielialueen kulttuuri-ilmiot ja mediat ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta
- *ID7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu ja työelämä sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *ID8 Yhteinen maapallomme**
- keskusteluharjoituksia ja kielitiedon kertausta
 - kansainvälinen yhteistyö, luonto, erilaiset asuinympäristöt sekä kestävä elämäntapa

Soveltavat kurssit

- ID9 Preppauskurssi abeille**
- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

- ID10 Kielioppikurssi**
- kerrataan kielioppia
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

- ID11 Maantuntemuskurssi**
- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen, esim. maantieteeseen, yhteiskuntaan, tapoihin ja kulttuuriin
 - tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

ID12**Kansainvälisyys**

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

ID13**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S)

Kemia

Huom!

Kemian kurssit KE1 - KE6 suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä ja kemian työkurssi KE7 toisen opiskeluvuoden aikana.

Pakollinen kurssi

KE1

Kemiaa kaikkialla

- kemian merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- atomin rakenne ja jaksollinen järjestelmä pääpiirteissään
- alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksia
- aineiden ominaisuuksien selittäminen aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla
- kysymykset tiedonhankinnan lähtökohtana
- turvallinen työskentely, aineen erotusmenetelmät, aineiden ominaisuuksien tutkiminen, havainnointi ja johtopäätösten tekeminen

Syventävät kurssit

*KE2

Ihmisen ja elinympäristön kemiaa

- kemian merkitys hyvinvoinnin ja terveyden kannalta
- orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpiyhdisteiden, rakenteiden mallintaminen ja kuvaaminen erilaisilla malleilla
- avaruusrakenne ja isomeria
- orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla
- ainemäärä ja pitoisuus
- työvälineiden ja reagenssien käyttö sekä liuosten valmistus
- aineen rakenteen analyysimenetelmät, kuten spektroskopia

KE3*Reaktiot ja energia**

- kemian merkitys energiaratkaisujen ja ympäristön kannalta
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen
- epäorgaanisten ja orgaanisten yhdisteiden reaktioita sekä niiden sovelluksia
- aineen häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa ja sen yksinkertainen laskennallinen käsittely
- energian häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa, sidosenergia ja Hessin laki
- kaasujen ominaisuudet ja yleinen tilanyhtälö
- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti, titraus analyysimenetelmänä, tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen

KE4*Materiaalit ja teknologia**

- kemian merkitys teknologiassa ja yhteiskunnassa
- metallien ja polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari
- atomin ulkoelektronirakenne ja jaksollinen järjestelmä alkuaineiden jaksollisten ominaisuuksien selittäjänä
- hapetusluvut ja hapetus-pelkistysreaktiot
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiaali, kemiallinen pari ja elektrolyysi
- kemiallisten reaktioiden laskennallinen soveltaminen
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointi ja suunnittelu
- yhteistyön rooli kemiallisen tiedon tuottamisessa

KE5*Reaktiot ja tasapaino**

- kemian merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa
- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen
- happo-emästasapaino, vahvat ja heikot protolyytit ja puskuriliuokset
- tasapainoon liittyvät graafiset esitykset
- homogeenisen tasapainon ja happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- tutkimustulosten ja -prosessin arviointi

Soveltavat kurssit

KE6

Kemian kertauskurssi

- kertaa kemian kurssien KE1 - KE5 asioita
- kertaus kemian vanhoja YO-tehtäviä apuna käyttäen
- kurssi auttaa valmentautumaan kemian alan pääsykokeisiin kertaamalla lukion kemian oppimäärän

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

KE7

Kemian työkurssi

- laboratorion työturvallisuus
- kemian laitetekniikkaan tutustuminen
- epäorgaanisia ja orgaanisia töitä (esim. tislauk, n r stysl  kkeen neutralointikyky, aspiriinin valmistus)
- ohjattua työselostusten tekemistä

Pohjatiedot: KE 1 - KE2 suoritettu vähintään arvosanalla 6.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KE8

Soveltavaa kemiaa

- vaihtuvasisältöinen kurssi
- kurssin suoritukseksi kelpaa myös muussa toisen tai korkeasteen oppilaitoksessa suoritettu sisällöltään riittävän laaja kemian alaan liittyvä kurssi

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Kuvataide

Pakolliset kurssit

KU1

Kuvat ja kulttuurit

- kurssilla opiskelijat tarkastelevat taiteen, median ja muun visuaalisen kulttuurin ajankohtaisia ilmiöitä
- opiskelijat tutustuvat kuvataiteen käsitteistöön, erilaisiin taidekäsitteisiin ja tarkastelevat kuvaa vaikuttamisen välineenä
- opiskelijat käyttävät kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin keinoja kuvailmaisussaan ja tutustuvat erilaisiin kuvatulkinnan keinoihin

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

KU2

Muotoillut ja rakennetut ympäristöt

- kurssilla tutustutaan ympäristön suunnittelun, arkkitehtuurin ja muotoilun ajankohtaisiin ilmiöihin, käsitteistöihin ja kuvastoihin
- kurssilla tarkastellaan taiteen merkityksiä erilaisissa ympäristöissä ja niiden suunnittelussa
- opiskelijat käyttävät arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen sisältöjä, prosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

Syventävät kurssit

***KU3**

Osallisena mediassa

- kurssilla tutustutaan median ajankohtaisiin ilmiöihin, käsitteistöihin, kuvastoihin ja mediaesitysten tulkinnan keinoihin
- kurssilla tarkastellaan mediakulttuureja identiteettien rakentajina ja kulttuuriperinnön uudistajina
- kurssilla opiskelija käyttää median sisältöjä, ilmiöitä, suunnitteluprosesseja ja toimintatapoja kuvallisen tuottamisen lähtökohtana

Kurssin materiaalmaksu 8 €.

***KU4**

Taiteen monet maailmat

- kurssilla tutustutaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotettuun kuvataiteeseen
- opiskelija tarkastelee kuvataiteen merkityksiä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle
- opiskelija soveltaa erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja omassa kuvallisessa työskentelyssään

Kurssin materiaalmaksu 8 €.

Soveltavat kurssit

KU5

Nykytaiteen työpaja

- kurssilla tutustutaan nykytaiteen ilmiöihin ja tekniikoihin, sekä hyödynnetään niitä omaan kuvataiteelliseen työskentelyyn
- kurssilla opiskelijat käyttävät erilaisia materiaaleja ja ilmaisun keinoja itsenäisessä ja yhteistoiminnallisessa kuvallisessa työskentelyssä
- kurssiin sisältyy mahdollisia taidemuseo-, galleria- ja työhuonevierailuja

Kurssin materiaalmaksu 8 €.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU6

Värit - pintaa syvemmltä

- kurssilla tutustutaan väreihin ja niiden käyttöön laaja-alaisesti
- kurssilla opitaan väri-ilmaisua, väripsykologiaa, värisomittelua, värien käyttöä tilallisuuden kuvaamisessa sekä yleisiä teknisiä taitoja erityyppisten värivälineiden kanssa työskennellessä
- kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii käyttämään väriterminologiaa ja osaa rakentaa maalauksiinsa väriharmonioita ja -kontrasteja

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU7

Luovan piirtämisen työpaja

- kurssilla opiskelijat kehittävät omaa kuvallista ilmaisuaan sekä sommittelutaitojaan. Ilmaisuvälineistönä toimivat erilaiset piirtimet
- kurssilla tutustutaan eri taiteilijoiden kädenjälkiin ja viivan luonteeseen
- kurssiin kuuluu croquis-, ja elävänmallinpiirustusosio
- kurssilla hyödynnetään sekä perinteisiä että kokeellisempia tekniikoita

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU8

Kuvanveisto ja tilallisuus

- kurssin tavoitteena on tarjota opiskelijalle lisää valmiuksia kolmiulotteisen muodon hahmottamiseen eri materiaalikokeiluilla
- pääpaino ei ole teollisissa eikä arkkitehtuurisissa rakenteissa vaan kuvataiteellisella puolella, jolloin teosten työstämisessäkin korostuu prosessin ilmaisullinen puoli
- kurssilla tutustutaan saven työstämiseen, keramiikan lasittamiseen ja kuvanveiston kokeileviin tekniikoihin

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10.

KU9

Öljyvärimaalauksen työpaja

- kurssilla perehdytään öljyvärimaalauksen tekniikoihin laaja-alaisesti
- kurssin aikana opiskelija oppii rakentamaan oman maalaus pohjan ja työskentelemään pitkäjänteisesti yhden öljyvärimaalauksen parissa

Huom. Osallistumisen edellytyksenä on KU1 ja KU2 kurssien suorittaminen vähintään arvosanalla 8.

Kurssin materiaalmaksu 12 €.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU10

Taidegrafiikan työpaja

- kurssilla tutustutaan taidegrafiikan ilmaisukeinoihin laaja-alaisesti
- kurssin aikana opiskelija syventyy sekä koho- että syväpainografiikkaan ja työstää teoksia kyseisillä tekniikoilla. Kurssilla opiskelija oppii myös kehystämään vedoksensa sekä merkitsemään niihin asianmukaiset vedosmerkinnät

Huom. Kurssille osallistumisen edellytyksenä on KU1 ja KU2 kurssien suorittaminen vähintään arvosanalla 8.

Kurssin materiaalmaksu 8 €.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU11

Valokuvauksen työpaja

- kurssin tarkoituksena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään valokuvauksen prosesseja ja kuvankäsittelyn mahdollisuuksia
- kurssilla keskitytään kuvien tuottamiseen ja niiden visuaalisen ilmeen kehittämiseen
- kurssiin kuuluu lisäksi neulanreikäkameran valmistus ja kameralla otettujen kuvien vedostaminen pimiössä
- kurssilla harjoitellaan kameran manuaaliasetusten, sommittelun ja rajauksen huomioonottamista kuvaustilanteissa

Huom. Kurssille osallistumisen edellytys on oma kamera.

Kurssin materiaalmaksu 8 €.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU12

Kuvataiteen lukiodiplomi

- kuvataiteen lukiodiplomi on itsenäinen näyttö, joka toteutetaan yhden kurssin aikana opettajan valvonnan alaisuudessa
- Opetushallitus julkaisee vuosittain uudet lukiodiplomitehtävät, joiden pohjalta työskentely toteutetaan. Kurssin sisällöt ja tavoitteet ovat Opetushallituksen määräämät. Opiskelija valmistaa taiteellisen tuotoksensa lisäksi työskentelyprosessia valottavan portfoliokansion
- lukiodiplomin arvioi oman opettajan lisäksi joku muu alan asiantuntija, ja suoritettua lukiodiplomista annetaan lukiodiplomitodistus Opetushallituksen määräämällä tavalla

Kurssista järjestetään tiedotustilaisuus aina syyslukukauden alussa, jossa opiskelijoille jaetaan lukiodiplomitehtävät.

Huom. Ennen kurssille osallistumista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään neljä lukion hyväksymää kuvataiteen kurssia.

Huom. KU12 on kurssitarjottimessa samanaikaisesti MK5 kurssin kanssa. Opiskelija voi suorittaa saman lukuvuoden aikana jomman kumman kurssin.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S), lukiodiplomista erillinen todistus (arviointi 1 - 5).

Kurssista ei peritä materiaalimaksua, opiskelijat hankkivat kurssilla käyttämänsä materiaalit itse.

KU13

Animaatio- ja videotyöpaja

- työpajassa opiskelija oppii animaation ja lyhytelokuvan työstämisen alkeita ja sisältöjä
- kurssisisällössä painottuu kuvakerronnan hallinta - opiskelija oppii kuvakäsikirjoituksen työstämistä ja harjoittelee eri kuvakokojen käyttöä
- kurssilla opiskelija valmistaa vaha-, pala-, piirrosanimaation tai lyhytelokuvan joko ryhmässä tai yksin

Kurssin materiaalimaksu 8 €.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU14

Lavastus- ja somistuskurssi

- kurssilla opiskelijat tutustuvat sisustussuunnitteluun ja lavastustaiteen keinoihin suunnittelemalla ja toteuttamalla koulun esityksiin lavasteita ja toteuttamalla juhlien visuaalista puolta
- työskentelymuodot vaihtelevat tarpeen mukaan ja käytössä on laajasti erilaisia tekniikoita liikkuvasta kuvasta aina kolmiuloitteseen työskentelyyn

Kurssi toteutetaan kiertokaavion ulkopuolella ja työskentely sijoittuu syys- ja kevätlukukausien loppupuolelle.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

KU15

Ulkomailla suoritettava kuvataiteen kurssi

- opiskelija suorittaa kurssin osittain tai kokonaan ulkomailla järjestettävän omakustanteisin opintomatkan aikana
- kurssin sisältöalueet vaihtelevat opintomatkasta riippuen ja keskittyvät vuoroin nykytaiteeseen, vuoroin taidehistoriaan tai molempiin
- kurssiin sisältyy runsaasti taidemuseo ja -galleriakäyntejä, ja sen suorittamiseen liittyy kuvallisia ja kirjallisia tehtäviä

Kurssin suorittamismahdollisuudet vaihtelevat lukuvuosittain.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Latina

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit 1 - 8 ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja ja suoritetaan numerojärjestyksessä.

***LD1 Ikkunat auki antiikkiin**

- antiikin Italiaa ja roomalaisia sekä latinan kieltä lähestytään nykyajan näkökulmasta
- perehdytään latinan kielen vaiheisiin

***LD2 Antiikin elämää**

- tutustutaan yksityiseen ja julkiseen elämään sekä työntekoon antiikin aikaisessa kaupungissa

***LD3 Tietoa, taitoa ja taruperintöä**

- tutustutaan roomalaisten harrastuksiin, roomalaisnuorten kasvatukseen ja koulunkäyntiin sekä kreikkalais-roomalaiseen tarustoon

***LD4 Rooman historian vaiheita**

- tutustutaan pääpiirteittäin Rooman varhaishistoriaan ja siihen liittyviin taruihin, Rooman historian käännekohtiin ja Rooman kehittymiseen maailmanvallaksi

***LD5 Merkittäviä roomalaisia**

- tutustutaan joihinkin Rooman historian kannalta merkittäviin henkilöihin

***LD6 Kulttuuriperintömme**

- tutustutaan antiikin kulttuurin eri alueisiin ja tarkastellaan niiden merkitystä kulttuuriperinnössämme

LD7*Viestejä menneisyydestä**

- tarkastellaan antiikin kirjallisuuteen liittyviä tekstejä viestinnän näkökulmasta
- tutkitaan, mitä tekstit voivat kertoa roomalaisten elämästä ja suhtautumisesta elämän eri ilmiöihin

LD8*Latinaa kautta vuosisatojen**

- tutkitaan muokattujen tekstien ja helppojen autenttisten tekstinäytteiden avulla, miten latinaa on käytetty eri aikoina myöhäisantiikista meidän päiviimme asti

Soveltavat kurssit

LD9**Preppauskurssi abeille**

- ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi, jolla käydään läpi yo-tekstejä
- kerrataan ja vahvistetaan latinan muoto- ja lauseoppia
- vahvistetaan latinan sanaston tuntemusta
- kehitetään opiskelijan kääntämistaitoa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LD10**Rooma-kurssi**

- kurssilla tutustutaan Rooman historiallisiin kohteisiin ja tehdään niistä esitelmää
- kurssiin sisältyy omakustanteinen matka Roomaan opettajan johdolla

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Liikunta

Kurssitarjottimella liikunnan lyhenteet ovat LP=poikien liikunta ja LT=tyttöjen liikunta.

Pakolliset kurssit

L11 Energiaa liikunnasta

- liikunnallisten perustaitojen soveltaminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen eri liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa opiskeluympäristön mahdollisuuksia monipuolisesti käyttäen

L12 Aktiivinen elämäntapa

- fyysisten ominaisuuksien arviointi, hengitys- ja verenkiertoelimistöä kuormittava liikunta, lihaskuntoharjoittelu ja kehonhuolto
- opiskelijat ohjataan havainnoimaan arkisia toimintatapojaan ja valintojaan fyysisen aktiivisuuden ja terveyden näkökulmista

Syventävät kurssit

***L13 Terveyttä liikkuen**

- oman liikuntaohjelman suunnittelu ja toteutus
- lajeina ovat kuntosaliharjoittelu, lenkkeily, palloilu, kehonhallinta ja -huolto

***L14 Yhdessä liikkuen**

- kurssin sisältö suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä opiskelijoiden kanssa
- työtavoissa painottuu opiskelijaryhmän aktiivinen osallisuus, toiminnallisuus ja yhteistoiminta

LI5*Hyvinvointia liikkuen**

- kurssin tavoitteena on tukea opiskelijan jaksamista ja lisätä opiskeluvireyttä rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta
- lajeina ovat mm. rentous, pilates, syvävenyttely, jooga, vesi- ja ulkoliikunta

Soveltavat kurssit

LI6**Ulkopalloilukurssi**

- kurssilla syvennetään ulkopalloilulajien taitoja erilaisilla harjoitteilla, tutustumalla lajien sääntöihin ja pelimuotoihin erilaisissa toimintaympäristöissä
- kurssin sisältönä ovat mm. jalkapallo, pesäpallo, ultimate, tennis, beachvolley, lacrosse ja jääpelit

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI7**Sisäpalloilukurssi**

- kurssilla syvennetään sisäpalloilulajien taitoja erilaisilla harjoitteilla, tutustumalla lajien sääntöihin ja pelimuotoihin erilaisissa toimintaympäristöissä
- kurssin sisältönä ovat sisäpalloilulajit mm. koripallo, lentopallo, käsipallo, salibandy, sulkapallo, futsal, pöytätennis ja vesipallo

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

LI8**Vanhojen tanssit**

- kurssin sisältö muodostuu tanssien harjoittelusta vanhojenpäivän tansseihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

L19

Liikutaan räväkästi

- kurssin tavoitteena on tutustua uusiin lajeihin ja saada elämyksellisiä kokemuksia ja kokeilla omia rajojaan
- kurssin sisältö muodostuu mm. seuraavista lajeista: kiipeily, laskettelu, sukellus, kamppailulajit, curling, avantouinti ja laserammunta
- kurssi on maksullinen (kurssimaksu vaihtelee vuosittain)

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

L110

Yksilöliikuntakurssi

- kurssi suoritetaan itsenäisesti suunnitellun harjoitusohjelman mukaan, ja opiskelija analysoi kurssin suorittamista harjoituspäiväkirjan avulla

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

L111

Tanssipainotteinen kurssi

- kurssin tavoitteena on tutustua erilaisiin tanssi- ja musiikkityyleihin
- opiskelija harjaantuu tansillisissa taidoissa, kehonhallinnassa, rytmiikassa ja kehollisessa ilmaisussa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

L112

Aerobickurssi

- kurssin sisältö muodostuu ryhmäliikunnan eri lajeista ja kurssin toteutuksessa huomioidaan vallitsevat trendilajit
- opiskelijoilla on myös mahdollisuus ohjausharjoitteluun

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

L113

Keilailu- ja tarkkuuslajikurssi

- kurssin sisältö muodostuu mm. keilailusta, golfista, curlingista, ja muista tarkkuutta ja keskittymistä vaativista liikuntalajeista
- opiskelijaryhmän toiveet otetaan huomioon kurssia suunniteltaessa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

LI14

Liikunnan lukiodiplomi

- opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa liikunnan lukiodiplomi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti
- liikunnan lukiodiplomin suorittaminen toteutuu annettujen valtakunnallisten ohjeiden mukaan
- kurssin keskeisiä sisältöjä ovat liikuntakykyisyyden mittaaminen liikuntatesteillä, erityisosaamisen näyttö sekä tutkielman että portfolion tekeminen

Kurssin arvosana: suoritusmerkintä (S) ja erillinen todistus.

LI15 - LI24

Liikunnan henkilökohtaiset erikoiskurssit 1 - 10

- kurssit on tarkoitettu omassa urheilulajissaan huipulle tähtääville opiskelijoille ja tavoitteena on tukea opiskelijaa urheilijapolun alkuvaiheessa ja valmentautumisessa lukion aikana
- urheiluvalmennukseen hakeminen tapahtuu yhdessä lukioon hakemisen kanssa ja kurseja suoritetaan koko lukio-opiskelun ajan
- kurssien sisällöt muodostuvat monipuolisesta eri fyysisten osa-alueiden harjoittelusta ja lajiharjoitteista ohjatusti sekä omatoimisesti

Kurssin arvosana: suoritusmerkintä (S).

LI25

Tanssin lukiodiplomi

- opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa tanssin lukiodiplomi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti
- tanssin lukiodiplomin suorittaminen toteutuu annettujen valtakunnallisten ohjeiden mukaan ja yhteistyössä Lohjan alueen tanssikoulujen kanssa
- kurssin keskeisiä sisältöjä ovat opiskelijan valitsema tanssillinen tehtävä, kirjallinen työ ja portfolio

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S) ja erillinen todistus.

Maantiede

Pakollinen kurssi

GE1

Maailma muutoksessa

Maantiede tieteenalana

- miten maantieteessä tarkastellaan ympäristöä ja maailmaa
- opiskelijan arkiset kokemukset ja havainnot omasta lähiympäristöstä ja muuttuvasta maailmasta
- maantieteelliset tutkimustaidot ja geomedia
- miten maantiedettä hyödynnetään työelämässä ja arjessa
- alueellisia riskejä, myönteistä kehitystä ja innovaatioita koskevat ajankohtaiset uutiset maapallon eri alueilla
- maailman karttakuvan ja paikannimistön syventäminen

Luonnon järjestelmään liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien ennakointi ja niihin varautuminen

Luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien hillintä, niihin varautuminen ja sopeutuminen

- ilmastonmuutos ja muut globaalit ympäristöriskit
- resurssien viisas käyttö sekä kierto- ja biotalous
- maapallon eri alueiden mahdollisuudet ja vahvuudet

Ihmiskunnan globaalit riskialueet ja keskeiset kehityskysymykset

- inhimillisen kehityksen globaalit ongelmat, hyvinvoinnin jakautuminen, eriarvoisuus, haavoittuvuus, nälkä ja pakolaisuus

***GE2**

Sininen planeetta

Maantieteellinen ajattelu

- luonnonmaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- geomedia ja muut luonnonmaantieteen tietolähteet ja niiden käyttö sekä luonnonmaantieteen tutkimusmenetelmät

Maan planetaariset liikkeet ja niistä johtuvat ilmiöt

Ilmakehä ja vesikehä liikkeessä sekä vyöhykkeisyys

- ilmakehän rakenne ja tuulet
- sateet
- meriveden liikkeet
- sää ja sen ennustaminen
- ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeet

Maapallon rakenne ja muuttuvat pinnanmuodot

- endogeeniset ja eksogeeniset tapahtumat maanpinnan muokkaajina
- luonnonmaisemien tulkinta karttojen ja kuvien avulla
- arvokkaat luonnonmaisemat

Luonnonmaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

***GE3**

Yhteinen maailma

Maantieteellinen ajattelu

- ihmismaantieteellisten kysymysten asettaminen, tiedon hankinta, analysointi, arviointi ja esittäminen
- ihmismaantieteen peruskäsitteet
- geomedia ja muut ihmismaantieteen tietolähteet sekä tutkimusmenetelmät
- miellekartat, paikkojen kokeminen ja alueellinen identiteetti

Väestö ja asutus

- väestönkasvu, asutus, muuttoliikkeet, kaupungistuminen
- kulttuurien moninaisuus ja ihmisoikeuksien toteutuminen

Alkutuotanto ja ympäristö

- kestävä maa-, kala- ja metsätalous

Teollisuus ja energia

- raaka-aineet, energialähteet, biotalous ja teollisuuden sijainti

Palvelut, liikkuminen ja vuorovaikutus

- liikenne, matkailu, globaali talous ja informaatioteknologian kehitys

Ihmistoiminnan alueellinen rakenne

- maankäyttö, keskukset ja periferiat
- kulttuurimaisemien tulkinta karttojen, kuvien ja muun geomedian avulla

Ihmismaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

GE4*Geomedia – tutki, osallistu ja vaikuta**

Geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävän kehityksen edistämisessä

Geomedia ja maantieteelliset tutkimustaidot

- kartografian ja paikkatiedon perusteet sekä muu geomedian käyttö maantieteen tutkimuksissa
- ongelmien asettaminen, tutkimusaineiston hankinta, käsittely, analysointi, tulkinta, arviointi, havainnollistaminen ja esittäminen

Kehityksen ohjailu ja kestävä kehitys

- aluesuunnittelu ja osallistuvan suunnittelun periaatteet
- kehittyneisyyserot eri aluetasoilla sekä kansainvälinen yhteistyö, maailmanlaajuiset kehitystrendit ja kestävän kehityksen sitoumukset

Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti

- maantieteellisen pienimuotoisen tutkielman laatiminen geomediaa hyväksi käyttäen tai paikallisen, alueellisen tai globaalin tason osallistumis- ja vaikuttamisprojektin toteuttaminen itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa geomediaa hyväksi käyttäen

Pohjatiedot: GE1 - GE3.

Soveltavat kurssit

GE5**Kartografian työkurssi**

- opitaan tulkitsemaan karttoja
- toteutetaan geomediaa käytännössä
- käytetään maantieteen yo-kokeessa tarvittavia tietokoneohjelmia erilaisten graafien tuottamisessa
- syvennetään paikkatietojärjestelmän tuntemusta
- harjoitellaan maantieteen perusasioiden ja -ilmiöiden havainnollistamista

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE6

Matkailumaantiede

- matkailun kehitys
- tärkeimmät matkailualueet maailmassa
- matkailun riskialueet
- matkailu Suomeen
- matkailun merkitys kohdealueella
- kestävä matkailu
- oman matkasuunnitelman teko

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE7

Suomen maantiede

- pohditaan sijainnin merkitystä oman maan ominaispiirteisiin
- perehdytään Suomen
 - o maankamaraan ja pinnanmuotoihin
 - o ilmastoon ja säähän
 - o vesistöihin
 - o eliömaantieteeseen
 - o väestöön ja asutukseen
 - o talouteen ja elinkeinoihin
 - o ihmisen toimintaan ja ympäristöongelmiin
 - o maan erilaisiin aluejakoihin

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE8

Eriarvoinen maailma

- perehdytään kehittyvien valtioiden luonnonoloihin, kulttuuriin, talouselämään ja väestön kehittyneisyyden mittareihin
- pohditaan miten globalisaatio voi hidastaa tai mahdollistaa alueiden kehittymistä
- selvitetään miten kansainväliset järjestöt voivat tukea alueiden kehittymistä

Kurssin voi valita 2. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

GE9

Maantieteen maastokurssi

- perehdytään Lohjan alueen geologiaan
- tutustutaan Lohjan geomorfologiaan muodostumiin maastossa
- opitaan havainnoimaan ja mittaamaan säätekijöitä
- tehdään maantieteellinen tutkimus

Kurssin voi valita 1. - 3. vuositasolla.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

GE10

Maantieteen kertauskurssi

- keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit GE1 - GE4) ja kokonaisuusien hahmottaminen
- maantieteen ainerealiin vastaaminen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Matematiikka

Kaikille yhteinen matematiikan pakollinen kurssi.

MAY1 **Luvut ja lukujonot**

- reaaliluvut, peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskenta
- funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta
- lukujono
- rekursiivinen lukujono
- aritmeettinen jono ja summa
- logaritmi ja potenssi sekä niiden välinen yhteys
- muotoa $a^x = b$, $x \in \mathbb{N}$ olevien yhtälöiden ratkaiseminen
- geometrinen jono ja summa

Matematiikan oppimäärää vaihdettaessa pitkästä matematiikasta lyhyeen kurssija luetaan seuraavasti:

MA2 ⇔ MB2

MA3 ⇔ MB3

MA6 ⇔ MB7

MA8 ⇔ MB4

MA10 ⇔ MB5

MA19 ⇔ MB6

Matematiikan pitkä oppimäärä

Pakolliset kurssit

Pakolliset kurssit suositellaan suoritettaviksi numerojärjestyksessä.

MA2 Polynomifunktiot ja -yhtälöt

- polynomien tulo ja muotoa $(a + b)^n$, $M=2$ tai $M=3$ olevat binomikaavat
- 2. asteen yhtälö ja ratkaisukaava sekä juurten lukumäärän tutkiminen
- 2. asteen polynomin jakaminen tekijöihin
- polynomifunktio
- polynomiyhtälöitä
- polynomiepäyhtälön ratkaiseminen

MA3 Geometria

- kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- Pythagoraan lause, sini- ja kosinilause
- ympyrän, sen osien ja siihen liittyvien suorien geometria
- kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

MA4 Vektorit

- vektoreiden perusominaisuudet
- vektoreiden yhteen- ja vähennyslasku ja vektorin kertominen luvulla
- koordinaatiston vektoreiden skalaaritulo
- yhtälöryhmän ratkaiseminen
- suorat ja tasot avaruudessa

MA5 Analyttinen geometria

- pistejoukon yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt
- itseisarvoyhtälön ja epäyhtälön ratkaiseminen
- pisteen etäisyys suorasta

- MA6 Derivaatta**
- rationaaliyhtälö ja -epäyhtälö
 - funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
 - polynomifunktion, funktioiden tulon ja osamäärän derivoiminen
 - polynomifunktion kulun tutkiminen ja ääriarvojen määrittäminen
- MA7 Trigonometriset funktiot**
- suunnattu kulma ja radiaani
 - trigonometriset funktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
 - trigonometristen yhtälöiden ratkaiseminen
 - yhdistetyn funktion derivaatta
 - trigonometristen funktioiden derivaatat
- MA8 Juuri- ja logaritmifunktiot**
- potenssien laskusäännöt
 - juurifunktiot ja -yhtälöt
 - eksponenttifunktiot ja -yhtälöt
 - logaritmifunktiot ja -yhtälöt
 - juuri-, eksponentti- ja logaritmifunktioiden derivaatat
- MA9 Integraalilaskenta**
- integraalifunktio
 - alkeisfunktioiden integraalifunktiot
 - määrätty integraali
 - pinta-alan ja tilavuuden laskeminen
- MA10 Todennäköisyys ja tilastot**
- diskreetti ja jatkuva tilastollinen jakauma
 - jakauman tunnusluvut
 - klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
 - kombinatoriikka
 - todennäköisyyksien laskusäännöt
 - diskreetti ja jatkuva todennäköisyysjakauma
 - diskreetin jakauman odotusarvo
 - normaalijakauma

Syventävät kurssit

***MA11**

Lukuteoria ja todistaminen

- konnektiivit ja totuusarvot
- geometrinen todistaminen
- suora, käännteinen ja ristiriitatodistus
- induktiotodistus
- kokonaislukujen jaollisuus ja jakoyhtälö
- Eukleideen algoritmi
- alkuluvut ja Eratostheneen seula
- aritmetiikan peruslause
- kokonaislukujen kongruenssi

Huom. Kurssi on erityisen hyödyllinen niille, jotka jatkavat opintoja matemaattis-luonnontieteellisellä tai tekniikan alalla.

***MA12**

Algoritmit matematiikassa

- iterointi ja Newton-Raphsonin menetelmä
- polynomien jakoalgoritmi
- polynomien jakoyhtälö
- Newton-Cotes-kaavat: suorakaidesääntö, puolisuunnikassääntö ja Simpsonin sääntö

***MA13**

Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi

- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- kahden muuttujan funktio ja osittaisderivaatta
- funktioiden ja lukujonojen raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- lukujonon raja-arvo, sarjat ja niiden summa

Huom. Kurssi on erityisen hyödyllinen niille, jotka jatkavat opintoja matemaattis-luonnontieteellisellä tai tekniikan alalla.

Soveltavat kurssit

MA14

Pitkän matematiikan kertauskurssi 1

Kurssi kertaava lukion pitkän matematiikan kurssien MAY1, MA2 - MA5 oppiaineksena.

- funktiot ja yhtälöt
- geometria
- analyyttinen geometria
- vektorit

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA15

Pitkän matematiikan kertauskurssi 2

Kurssi kertaava lukion pitkän matematiikan kurssien MA6 - MA10 oppiaineksena.

- integraalilaskenta
- derivaatta
- juuri-, logaritmi- ja trigonometriset funktiot
- todennäköisyys ja tilastot

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA16

Matematiikan johdantokurssi

- kurssi kertaava peruskoulun matematiikan oppimäärän
- laskujärjestys
- murtoluvut
- polynomit
- yhtälöt
- kymmenpotenssit
- potenssilaskenta
- trigonometria
- funktiot
- prosenttilaskenta

Tarkoitettu opiskelijoille, joiden peruskoulun arvosana on korkeintaan hyvä. Järjestetään yhdessä kurssin MB10 kanssa.

Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MA17

Erikoispitkä matematiikka

Kurssi keskittyy erityisesti tukemaan jatko-opintoja yliopistojen ja korkeakoulujen matemaattisilla, luonnontieteellisillä, teknisillä ja lääketieteellisillä aloilla luomalla hyvän pohjan matemaattisen osaamisen, loogisen päättelykyvyn ja ongelmanratkaisukyvyn osalta.

Kurssin sisältö esim.

- kartioleikkaukset, toisen asteen käyrien yhtälöiden laajennus
- kompleksiluvut
- matriisilaskentaa
- ristitulo
- differentiaaliyhtälöt

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MA18

Pitkän matematiikan teemakurssi

- vaihtuvasisältöinen kurssi
- kurssin suoritukseksi kelpaa myös muussa toisen tai korkeamman asteen oppilaitoksessa suoritettu sisällöltään riittävän laaja pitkään matematiikkaan liittyvä kurssi

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MA19

Talousmatematiikka

Järjestetään yhdessä kurssin MB6 kanssa.

- indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Matematiikan lyhyt oppimäärä

Pakolliset kurssit

MB2

Lausekkeet ja yhtälöt

- suureiden välinen lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus
- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ja yhtälöparien graafinen ja algebrallinen ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- toisen asteen polynomifunktio ja toisen asteen yhtälön ratkaiseminen

MB3

Geometria

- kuvioiden yhdenmuotoisuus
- suorakulmaisen kolmion trigonometria
- Pythagoraan lause ja Pythagoraan lauseen käänteislause
- kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö koordinaatistossa

MB4

Matemaattisia malleja

- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- potenssiyhtälön ratkaiseminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla
- lukujonot matemaattisina malleina

MB5**Tilastot ja todennäköisyys**

- diskreettien tilastollisten jakaumien tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- kombinatoriikkaa
- todennäköisyyden käsite
- todennäköisyyden laskulakien ja niitä havainnollistavien mallien käyttöä

MB6**Talousmatematiikka**

- indeksi-, kustannus-, rahaliikenne-, laina-, verotus- ja muita laskelmia
- taloudellisiin tilanteisiin soveltuvia matemaattisia malleja lukujonojen ja summien avulla

Syventävät kurssit

MB7*Matemaattinen analyysi**

- graafisia ja numeerisia menetelmiä
- polynomifunktion derivaatta
- polynomifunktion merkin ja kulun tutkiminen
- polynomifunktion suurimman ja pienimmän arvon määrittäminen suljetulla välillä

MB8*Tilastot ja todennäköisyys II**

- normaalijakauma ja jakauman normittamisen käsitteet
- toistokoe
- binomijakauma
- luottamusvälin käsite

Soveltavat kurssit

MB9

Lyhyen matematiikan kertauskurssi

- lausekkeet ja yhtälöt
- geometria
- lineaarinen ja eksponentiaalinen malli
- potenssi- ja eksponenttiyhtälöt sekä lukujonot
- tilastot ja todennäköisyys
- talousmatematiikka

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

MB10

Matematiikan johdantokurssi

- kurssi kertaava peruskoulun matematiikan oppimäärän
- laskujärjestys
- murtoluvut
- polynomit
- yhtälöt
- kymmenpotenssit
- potenssilaskenta
- trigonometria
- funktiot
- prosenttilaskenta

Tarkoitettu opiskelijoille, joiden peruskoulun arvosana on korkeintaan hyvä. Järjestetään yhdessä kurssin MA16 kanssa.

Kurssi suoritetaan yleensä 1. opiskeluvuoden syksyllä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MB11

Lyhyen matematiikan teemakurssi

- vaihtuvasisältöinen kurssi
- kurssin suoritukseksi kelpaa myös muussa toisen tai korkeamman asteen oppilaitoksessa suoritettu sisällöltään riittävän laaja lyhyen matematiikkaan liittyvä kurssi.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Musiikki

Pakolliset kurssit

MU1

Musiikki ja minä

- oman musiikkisuhteen ja musiikin eri merkityksien pohtiminen ja tarkastelu
- käytännön musisointia soittaen, laulaen ja musiikkikäsitteiden tuntemusta vahvistaen
- opiskelijoiden omaan ja muuhun paikalliseen musiikkitoimintaan tutustuminen
- kuulonhuolto ja ääniympäristöt

MU2

Moniääninen Suomi

- perehdytään suomalaiseen musiikkiin ja musiikkikulttuureihin
- monipuoliset työtavat, erityisesti kuuntelua ja musisointia
- ohjelmisto ja sisällöt koostuvat aina perinnesäveltäjästä populaari- ja taidemusiikkiin saakka

Syventävät kurssit

*MU3

Ovet auki musiikille

- opitaan tuntemaan ja ymmärtämään itselle vieraampia musiikinlajeja, musiikkityylejä ja -kulttuureja
- kehitetään musisointitaitoja ja tiedonhankkimistaitoja
- kurssin voi suorittaa myös projektina

*MU4

Musiikki viestii ja vaikuttaa

- musiikin käyttötavat ja vaikutusmahdollisuudet eri taidemuodoissa ja mediassa, esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä, joukkoviestimissä tai verkkoympäristöissä
- analysoidaan olemassa olevaa materiaalia ja/tai tuotetaan sitä itse
- kurssin voi suorittaa myös taiteidenvälisenä tai monialaisena projektina

Soveltavat kurssit

MU5

Kyvyt käyttöön – ohjattu musiikkiprojekti

- kurssi soveltuu musiikin harrastajille ja laulajille
- ideoitaan, suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä musiikkiprojekti vuosittain valikoituvalla teemalla ja valjastetaan osallistujien kyvyt parhaalla mahdollisella tavalla käyttöön!
- mukana voi olla laulajia, eri soittimien soittajia, säveltäjiä, sovittajia jne.
- osa kurssista (lähinnä esiintymiset) voi olla kouluajan ulkopuolella
- musiikkiprojektikurssin voi toteuttaa myös omatoimisesti yksin tai ryhmänä, jolloin aihe ja toteutustapa voi olla melkein mitä vain musiikkiin liittyvää

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU6

Kitaransoiton peruskurssi

- sointumerkeistä säestäminen perussoinnuilla
- melodian soittaminen tabulatuurista
- virittäminen ja kielenvaihto
- opetellaan soittamaan myös opiskelijoiden toivomia kappaleita
- soveltuu kaikille kitaransoitosta kiinnostuneille, ei edellytä aiempaa osaamista

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU7

Kitaransoiton jatkokurssi

- sointumerkeistä säestäminen vaikeammillakin soinnuilla
- erilaisia komppaus- ja näppäilytyylejä sekä demppaamistapoja
- kehitetään melodian ja soolon soittamisen taitoja
- opetellaan soittamaan myös opiskelijoiden toivomia kappaleita

Edeltävät suoritukset: kitaransoiton peruskurssi tai vastaavat taidot.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU8

Pianolla säestämisen peruskurssi

- sointumerkeistä säestäminen perussoinnuilla
- melodian soittaminen nuottikirjoituksesta
- opetellaan soittamaan myös opiskelijoiden toivomia kappaleita
- mahdollisesti laulamisesta innostuneiden opiskelijoiden säestämistä
- soveltuu kaikille pianonsoitosta kiinnostuneille, ei edellytä aiempaa osaamista

Ryhmän koko enintään kahdeksan (8) opiskelijaa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU9

Pianolla säestämisen jatkokurssi

- sointumerkeistä säestäminen vaikeammillakin soinnuilla
- sointujen lisä- ja muunnesäveliä
- erilaisia komppaustyyliä ja voicingeja
- kehitetään melodian soittamisen taitoja
- opetellaan soittamaan myös opiskelijoiden toivomia kappaleita
- mahdollisesti laulamisesta innostuneiden opiskelijoiden säestämistä

Edeltävät suoritukset: Pianolla säestämisen peruskurssi tai vastaavat taidot.

Ryhmän koko enintään kahdeksan (8) opiskelijaa.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU10

Bändisoiton peruskurssi

- tutustutaan yhdessä kaikkiin bändisoittimiin ja niiden perustekniikoihin (rummut, kitara, basso, koskettimet, mikrofoniin laulaminen, treeniäänentoiston käyttäminen)
- jokainen erikoistuu yhteen soittimeen
- treenataan myös opiskelijoiden toivomia kappaleita
- soveltuu kaikille bändisoitosta kiinnostuneille, ei edellytä aiempaa osaamista

Ryhmän koko enintään 14 opiskelijaa, joista muodostetaan 1 - 2 bändiä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU11

Bändisoiton jatkokurssi

- kehitetään bändissä soittamisen taitoja
- jokainen erikoistuu yhteen soittimeen
- valikoidaan ohjelmisto yhdessä opiskelijoiden toiveet ja taitotaso huomioiden
- esiintymisiä koululla ja/tai koulun ulkopuolella
- mahdollisesti yhteistyötä laulusolistien tai kuoron kanssa

Edeltävät suoritukset: Bändisoiton peruskurssi tai vastaavat taidot.

Ryhmän koko enintään 14 opiskelijaa, joista muodostetaan 1 - 2 bändiä.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU12

Kuoro 1

- lauletaan yhdessä hyviä biisejä
- kootaan ohjelmisto yhdessä opiskelijoiden toiveet huomioiden
- kehitetään oman äänenkäytön hallintaa ja tekniikkaa erilaisilla harjoituksilla
- moniäänisen laulamisen ja stemmojen laulamisen perusteet
- mahdollisesti yhteistyötä bändikurssin, kitarakurssin tai pianolla säestämisen kurssin kanssa
- kurssi soveltuu kaikille laulamisesta innostuneille, ei vaadi aiempaa harrastuneisuutta

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU13

Kuoro 2

- kehitetään kuorossa laulamisen taitoja ja tekniikoita edelleen yhdessä suunnitellulla ohjelmistolla ja hyvällä meiningillä (ks. Kuoro 1)
- mahdollisesti yhteistyötä bändikurssin, kitarakurssin tai pianolla säestämisen kurssin kanssa
- esiintymisiä koululla ja/tai koulun ulkopuolella

Edeltävät suoritukset: Kuoro 1.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU14

Kuoro 3

- kurssi kokoontuu yhdessä Kuoro 2 -kurssin kanssa, eli sisällöt ovat samat

Edeltävät suoritukset: Kuoro 2.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU15

Musiikkiteknologia

- äänentoistolaitteiden käyttäminen
- tietokoneella äänittäminen ja musiikin tekeminen
- äänen muokkaaminen ja editoiminen
- iPad-sovellukset musiikin tekemisessä
- käytössä pääasiassa ilmaisohjelmia
- mahdollisuus nuottikirjoitusohjelman käytön opetteluun
- kurssin suorittaneilla on mahdollisuus liittyä koulun tekniikkatiimiin, joka vastaa koulun tilaisuuksissa äänentoistosta ja valotekniikasta

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU16

Musiikin lukiodiplomi

- opiskelija antaa lukioaikanaan näytön musiikillisesta erityisosaamisestaan ja erityisestä harrastuneisuudestaan musiikissa
- opiskelija valmistaa musiikin taidollista ja tiedollista hallintaa osoittavan projektin tai kokoaa näytesalkun lukioaikaisista musiikkiopinnoistaan ja -toiminnastaan
- musiikin lukiodiplomin voi toteuttaa joko yksin tai ryhmän jäsenenä
- musiikin lukiodiplomi muodostuu neljästä osasta: opiskelijan musiikillinen omaelämäkerta, musiikkiprojekti tai musiikillinen näytesalkku, yhteenveto ja arvioitsijoiden lausunto

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S), lukiodiplomista erillinen todistus (arviointi 1 - 5).

Huom. Musiikin kurssit **MU17 - MU22** voi suorittaa **vain Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa opiskeleva** opiskelija.

MU17

Teoria I (osa 1)

- nuotit kaikissa oktaavialoissa, c-avaimet, kaikki intervallit
- kaikki duuri- ja molliasteikot sekä kirkkosävellajit
- pienoismuotoanalyysi
- musiikkitermit

Edeltävät suoritukset: musiikkiopiston perustaso.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

MU18

Teoria I (osa 2)

- sointuanalyysi (duuri- ja mollisoinnut, ylinousevat, vähennetyt, nelisoinnut käännöksineen, maantieteelliset soinnut, modaaliset muunnosoinnut, napolilainen sointu, välidominantit, hajasävelet, modulaatiot)
- lopukkeet

Edeltävät suoritukset: musiikkiopiston perustaso ja teoria I:n osa 1.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S)

MU19

Säveltapailu I (osa 1)

- Intervallit ja niiden laadut
- kolmisointuja: duuri, molli, ylinouseva, vähennetty sekä kolmisoinnun käännökset
- nelisoinnut käännöksineen
- asteikot 7# ja 7b
- useampiäänisiä lauluja ja kaanoneita
- rytmejä lukien, soittaen ja taputtaen; myös kaksiaäänisiä rytmejä
- melodian kirjoittamista kuullusta
- rytmin kirjoittamista kuullusta
- sointujen tunnistamista kuullusta (duuri, molli, vähennetty, ylinouseva, nelisoinnut)
- intervallien tunnistamista laatuineen kuullusta
- sointuanalyysiä
- harmonia; kadenssit, kuullusta tunnistaen

Edeltävät suoritukset: Teoria I.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

MU20

Säveltapailu I (osa 2)

- intervallit ja niiden laadut
- kolmisointuja: duuri, molli, ylinouseva, vähennetty sekä kolmisoinnun käännökset
- nelisoinnut käännöksineen
- asteikot 7# ja 7b
- useampiäänisiä lauluja ja kaanoneita
- rytmejä lukien, soittaen ja taputtaen; myös kaksiäänisiä rytmejä
- melodian kirjoittamista kuullusta
- rytmin kirjoittamista kuullusta
- sointujen tunnistamista kuullusta (duuri, molli, vähennetty, ylinouseva, nelisoinnut)
- intervallien tunnistamista laatuineen kuullusta
- sointuanalyysiä
- harmonia; kadenssit, kuullusta tunnistaen

Edeltävät suoritukset: Teoria I.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU21

Musiikkitiedon I-kurssi

- länsimaisen taidemusiikin historia antiikista tähän päivään
- Suomen musiikin historia
- musiikin uuden ajan tyylikausien tärkeimmät tyylikeinot
- katsaus 1900-luvun afroamerikkalaiseen musiikkiin
- konserttikäyntejä, musiikkiarvostelun kirjoittaminen, lyhyt tutkielma merkittävästä teoksesta

Edeltävät suoritukset: Teoria ja säveltapailu I.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MU22

Orkesteri

- opiskelija soittaa vähintään kahdessa musiikkiopiston orkesteriprojektissa (harjoitukset + konsertti) lukuvuoden aikana
- hyväksytyt suorituksen edellytykset on soittaminen konserteissa sekä aktiivinen läsnäolo harjoituksissa

Edeltävät suoritukset: Orkesterisoittimen perustaso 2-tutkinto.

Kurssi on Länsi-Uudenmaan musiikkiopistossa suoritettava kurssi.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Opinto-ohjaus

Pakolliset kurssit

OP1

Minä opiskelijana

- opiskelu- ja tiedonhankintataidot, oppimaan oppiminen
- lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suunnittelu; henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja ylioppilastutkintosuunnitelma
- jatko-opintojen pohtiminen ja ammatillinen suuntautuminen; jatko-opinto- ja urasuunnitelma
- itsetuntemus ja sen kehittäminen
- elämänhallintataidot
- oman oppimisen arviointi
- jatko-opintoihin ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvät tietolähteet, sähköiset ohjauspalvelut ja hakujärjestelmät
- työelämään sekä toisen ja korkea-asteen koulutuspaikkoihin tutustuminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

OP2**Jatko-opinnot ja työelämä**

- jatko-opintomahdollisuudet Suomessa ja ulkomailla
- työelämätietous, muuttuva ja monimuotoinen työelämä
- yrittäjyys
- työelämä- ja työnhakutaidot
- työelämään sekä jatko-opintoihin tutustuminen
- jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin hakeutuminen
- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman päivittäminen
- lukio-opintojen kannalta kulloinkin ajankohtaiset asiat

Kurssin toteutus toisesta opiskeluvuodesta lähtien.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Soveltavat kurssit

OP3**Työ- ja yrityselämään tutustuminen**

- syventää itsenäisesti tietoa työ- ja elinkeinoelämästä, eri ammattialoista ja yrittäjyydestä
- työskentelee itse valitussa ja hankitussa työpaikassa väh. 30 tunnin ajan
- perehtyy kyseiseen alaan, työnantajana toimivan yrityksen tai organisaation rakenteeseen
- ja toimintaan sekä työntekijöiltä edellytettäviin vaatimuksiin ja laatii
- näiden ja omien kokemustensa pohjalta raportin

Osa kurssista voidaan suorittaa myös oppilaitokseen tutustumisena.

- jatko-opinto- ja työelämätietous, yrittäjyys

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

OP4

Tutor-kurssi

Kurssin tavoitteena on, että tutorit kykenevät omalta osaltaan toiminnallaan tukemaan opiskelua ja opetustilanteita ja lisäämään viihtyvyyttä lukiossa. Tutor-toimintaa toteutetaan vertais-tutoroinnin, TVT-tutoroinnin ja ryhmäyttämiseen painottuvan tutoroinnin muodossa. Kaikille tutoreille suunnatun yhteisen opetuksen tavoite on, että tutorit ymmärtävät toimintansa eettisen perustan ja tuntevat koulun käytänteet sekä kehittävät yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan.

Ryhmäyttämiseen painottuvan tutor-opiskelun tavoitteet lisäksi:

- valmiuksia tulevien lukiolaisten ryhmäyttämiseen ja opastamiseen
- valmiuksia oman lukion esittelyyn
- mahdollisuuksien mukaan muun toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

TVT-tutoriuteen painottuvan opiskelun tavoitteet lisäksi:

- koulun laitteistojen ja ohjelmistojen riittävä hallinta
- ongelmatilanteiden ratkaisemisen harjoittelu

Vertaistutoriuteen painottuvan opiskelun tavoitteet lisäksi:

- tutoroinnin harjoittelu omassa oppiaineessa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Psykologia

Pakollinen kurssi

PS1 Psyykkinen toiminta ja oppiminen

Tietoinen ja tiedostamaton psyykkinen toiminta

- ihmisen toimintaan vaikuttavat biologiset tekijät sekä perustieto hermoston toiminnasta
- perustietoa tunteista ja motivaatiosta
- kognitiivisten tulkintojen merkitys ihmisen toiminnassa

Sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutus ihmisen toimintaan

- perustietoa sosiaalistumisesta ja normien omaksumisesta
- esimerkkejä yksilön toimintaan vaikuttavista tilannetekijöistä

Perehtyminen johonkin valinnaiseen ilmiöön, kuten aggressiivisuus, jännittäminen, riippuvuudet, syömiskäyttäytyminen, sosiaalinen vuorovaikutus, onnellisuus tai rakkaus

Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista

- oppimisen biologinen, kognitiivinen ja sosiokulttuurinen perusta
- tehokkaat opiskelumenetelmät
- motivaatio ja oppiminen

Psykologisen tiedon muodostuminen

- psykologian tutkimuskohteet
- arkitiedon ja tieteellisen tiedon ero
- esimerkkejä psykologian tutkimusmenetelmistä

*PS2

Kehittyvä ihminen

Kehityksen tutkiminen

Kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa

- fysis-motorinen kehitys
- kognitiivinen kehitys
- emotionaalinen kehitys
- psykososiaalinen kehitys
- minuuden ja minäkäsityksen kehitys

Nuoruusiän psyykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet

- ajattelun kehitys
- identiteetin kehitys: henkilökohtainen, sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti
- sukupuoli-identiteetti ja seksuaalisuuden kehittyminen
- toiminnanohjauksen kehitys ja sen hermostollinen tausta

Kehityksen jatkuvuus elämänkaaren aikana

- elämänkaaren käsite
- kehitykseen vaikuttavien tekijöiden vuorovaikutus
- jokin kehityksen jatkuvuutta selittävä teoria

Kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät

- hermoston kypsyminen
- aivojen muovautuminen elämänkulun aikana
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus
- varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet
- sosialisatio ja kulttuurierot kehityksessä

PS3*Tietoa käsittelevä ihminen**

- kognitiivisen toiminnan periaatteita, kuten sisäiset mallit ja havaintokehä
- kognitiivisten toimintojen neuropsykologinen perusta
- kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä
- havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti kognitiivisina perustoimintoina sekä niiden biologinen perusta
- jonkin valinnaisen korkeampitasoisen kognitiivisen toiminnon tarkasteleminen, esimerkiksi kieli, ongelmanratkaisu, päätöksenteko tai asiantuntijuus

PS4*Tunteet, psyykinen hyvinvointi ja mielenterveys**

- tunteiden muodostuminen ja vähintään yhden tunteen biologinen perusta
- tunteet psykologisen tutkimuksen kohteena
- tunteiden universaalisuus ja kulttuurisidonnaisuus
- tunteiden merkitys itseymmärryksen välineenä
- psyykinen hyvinvointi ja psyykkisen tasapainon ylläpitäminen
- uni ja nukkuminen hyvinvoinnin osatekijöinä
- stressi, kriisit ja niistä selviytymisen keinot
- keskeiset mielenterveyden ongelmat ja niiden hoito
- mielenterveyden ongelmien syntyä selittäviä tekijöitä
- sosiaalisen ympäristön merkitys yksilön hyvinvoinnille

PS5*Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen**

- persoonallisuuden määrittely
- persoonallisuuden pysyvyys ja muuttuvuus
- vähintään kaksi persoonallisuusteoriaa, persoonallisuuden selittämisen mallia tai näkökulmaa, kuten sosiokognitiivinen, psykodynaaminen tai humanistinen psykologia, temperamenttiteoria tai piirreteoria
- yksilöllisten erojen tutkiminen
- tilannetekijöiden ja ryhmäilmiöiden vaikutus yksilön toimintaan yhteisöissä ja sosiaalisissa verkostoissa
- kulttuurin vaikutus persoonallisuuteen, vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen toimintaan

Soveltavat kurssit

PS6**Ihmissuhdekurssi**

- vuorovaikutustaidot
- itsetuntemus
- psyykinen työ erilaisissa vaikeuksissa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Mahdollinen kurssimaksu korkeintaan 10 euroa.

PS7**Tutkien ymmärrystä ihmismieleen**

- käyttäytymistieteellisen tutkimuksen käyttämät metodit
- tutkimusraportin/tieteellisen kirjoitelman laadinta
- tutkimusprojektin toteutus
- valmiiden tuotosten arviointi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

PS8**Yksin vai ryhmässä?**

- yksilön sosiaalistuminen yhteisön jäseneksi
- sosiaalinen vaikuttaminen, kuten viestintä ja asenteet
- ryhmien synty ja rakenne
- ryhmäsuhteet
- vuorovaikutustutkimuksen menetelmiä

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

PS9

Psykologiaa ennen ja nyt

- katsaus psykologian historiaan
- klassikkotutkimukset
- ajankohtaiset ilmiöt psykologiassa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suorituserkintä (S).

PS10

Psykologian sovellusalueet

- positiivinen psykologia
- kasvatopsykologia
- kriisipsykologia
- mediapsykologia
- uskontopsykologia
- liikennepsykologia
- ympäristöpsykologia
- moraalipsykologia
- taidepsykologia
- evoluutiopsykologia jne.

Kurssin sisältö voi vaihdella vuosittain.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suorituserkintä (S).

PS11

Psykologian kertauskurssi

- keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit PS1 - PS5)
- reaalivastaamisen periaatteet

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

Ranska

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Ranskan voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien FA1 - FA6 suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Pakolliset kurssit

FA1 Kieli ja maailmani

- kieli globaalina ilmiönä
- kielitaidon kautta kulttuurintuntemukseen
- opiskelu, nuorten elämä

FA2 Ihminen verkostoissa

- vuorovaikutus eri viestintävälineitä käyttäen
- mielipiteistä keskusteluun ja neuvotteluun
- ihmissuhteet, hyvinvointi

FA3 Kulttuuri-ilmiöitä

- monilukutaito
- erilaiset tekstilajit
- kulttuuriset ilmiöt, media, luovuus

FA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tiedonhankinta ja kriittinen lukutaito
- yhteiskunnalliset ilmiöt ja aktiivinen kansalaisuus
- ihmisoikeuskysymykset

FA5 Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tiedonhankinnan, tekstin tulkinnan ja tuottamisen taitoja
- teknologia, digitalisaatio, tulevaisuuden visiot

FA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana
- kielitaito jatko-opinnoissa ja työelämässä
- talousasiat ja talouden ilmiöt

Syventävät kurssit

***FA7 Kestävä elämäntapa**

- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä kestävä elämäntavan näkökulmasta
- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa eri tekstilajeja

***FA8 Viesti ja vaikuta puhuen**

- harjoitellaan puhumisen sujuvuutta, puhutun kielen ymmärtämistä ja keskustelutaitoja
- harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä

Soveltavat kurssit

FA9 Preppauskurssi abeille

- kurssilla laajennetaan sanastovalmiutta vaativien tekstien avulla ja kerrataan kielioppia opiskelijoiden tarpeet huomioiden
- lisäksi valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin vanhoja YO-tehtäviä tehden

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA10 Kielioppikurssi

- kurssilla kerrataan kieliopin keskeisiä rakenteita ja tehdään niihin liittyviä tehtäviä sekä YO-vihkojen rakenneosioita
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA11**Maantuntemuskurssi**

- kurssilla tutustutaan kohdekielisten maiden yhteiskuntaan mm. maantieteen, kulttuurin, tapojen ja historian kautta
- perehdytään myös eri alueiden kielellisiin eroihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan peruskoulussa opittuja perusrakenteita ja sanastoa tekstien, harjoitusten ja kuullunymmärtämisen kautta
- valmistaudutaan kyseisen kielen lukio-opintoihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA13**Kansainvälisyys**

- osallistuminen kansainväliseen projektiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FA14**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Syventävät kurssit

- *FC1 Elämän tärkeitä asioita**
- kurssin aluksi kartoitetaan ranskan taitotaso
 - päivitetään, kerrataan ja paikataan peruskoulussa opittua
 - aihealueina nuorten arkielämä, ihmissuhteet ja vapaa-aika
- *FC2 Monenlaista elämää**
- sosiaalinen vuorovaikutus eri kulttuureissa
 - kulttuurien välinen viestintä Suomessa ja ulkomailla
- *FC3 Hyvinvointi ja huolenpito**
- keskustelu, mielipiteet ja kuuntelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - teemoina mm. hyvinvointi ja eri elämänvaiheet
 - teknologian tuomat muutokset
- *FC4 Kulttuuri ja mediat**
- monilukutaidon vahvistaminen
 - kohdekielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat nuorten näkökulmasta
- *FC5 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu, työelämä
 - nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *FC6 Yhteinen maapallomme**
- keskustelutaitojen harjoittaminen ja kielitiedon kertaaminen
 - luonto, erilaiset asuinympäristöt, kestävä elämäntapa
 - tutustuminen mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön

FC7*Kansainvälinen toiminta**

- kielitaidon hyödyntäminen ja kulttuurisen ymmärryksen vahvistaminen
- kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tutustuminen tai osallistuminen
- kansainvälisestä toiminnasta raportointi

FC8*Viesti puhuen ja kirjoittaen**

- tuottamistaitojen vahvistaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaisten tekstilajien tuottaminen ja tulkinta
- aiemmin käsiteltyjen aihepiirien kertaaminen ja täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Soveltavat kurssit

FC9

Preppauskurssi abeille

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC10

Kielioppikurssi

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC11

Maantuntemuskurssi

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC12

Kansainvälisyys

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC13

Abikurssi

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

FC14

Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

- *FD1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**
- opiskeltavan kielen asema maailmassa
 - vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
 - tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia
- *FD2 Matkalla maailmassa**
- matkustamiseen ja tavanomaiseen asiointiin liittyviä sosiaalisia tilanteita
 - erilaisia viestintäkeinoja
- *FD3 Elämän tärkeitä asioita**
- vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
 - nuorten jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, vapaa-aika ja harrastukset
- *FD4 Monenlaista elämää**
- vuorovaikutustaitoja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
 - pienimuotoista kirjallista viestintää
 - kulttuurien välinen kohtaaminen Suomessa ja ulkomailla
- *FD5 Hyvinvointi ja huolenpito**
- mielipiteen ilmaiseminen arkipäiväiseen elämään liittyvissä tilanteissa
 - hyvinvointi, ihmissuhteet ja erilaiset elämänvaiheet
 - teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille
- *FD6 Kulttuuri ja mediat**
- kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta

- *FD7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu ja työelämä sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *FD8 Yhteinen maapallomme**
- keskusteluharjoituksia ja kielitiedon kertausta
 - kansainvälinen yhteistyö, luonto, erilaiset asuinympäristöt sekä kestävä elämäntapa

Soveltavat kurssit

- FD9 Preppauskurssi abeille**
- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- FD10 Kielioppikurssi**
- kerrataan kielioppia
 - valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- FD11 Maantuntemuskurssi**
- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen, esim. maantieteeseen, yhteiskuntaan, tapoihin ja kulttuuriin
 - tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- FD12 Kansainvälisyys**
- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
 - tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
 - mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).
- FD13 Abikurssi**
- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi
- Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Ruotsi

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Pakolliset kurssit

- RA1 Ruotsinkielinen maailmani**
- aseta tavoitteita omalle opiskelullesi
 - vankenna opiskelu- ja itsearviointitaitojasi
 - hyödynnä autenttisia kielenkäyttöympäristöjä omassa oppimisessasi
 - aihepiireinä opiskelu, nuoren elämänpiiri: harrastukset ja muut kiinnostuksen kohteet
- RA2 Ihminen verkostoissa**
- harjoitellaan vuorovaikutustaitoja pohjoismaisessa ympäristössä
 - parannetaan keskustelutaitoja ja mielipiteen ilmaisemista
 - aihepiireinä ihmissuhteet ja ihmisen hyvinvointi sekä teknologian tuomat mahdollisuudet ja haasteet
- RA3 Pohjoismaisia kulttuuri-ilmiöitä**
- harjoitellaan monipuolisten tekstien tuottamista ja ymmärtämistä
 - aihepiireinä kulttuuri-ilmiöt, ruotsinkieliset mediat sekä luova toiminta
- RA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma**
- kehitetään tiedonhankintataitoja, kriittistä lukutaitoa sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa
 - aihepiireinä yksilön/yhteisön vastuut ja mahdollisuudet vaikuttaa
 - tarkastellaan käsitettä pohjoimainen hyvinvointiyhteiskunta

RA5**Tiede ja tulevaisuus**

- syvennetään tekstin tuottamista ja tulkintaa
- kehitetään tiedonhankintaan ja -jakamiseen liittyviä taitoja
- harjoitellaan kommunikaatiotaitoja
- aihepiireinä eri tiedon- ja tieteenalat ja niiden tulevaisuus teknologian ja digitalisoitumisen näkökulmista

RA6**Opiskelu, työ ja toimeentulo**

- tutkitaan kielitaitoa osana työelämää ja sosiaalisena pääomana
- tutustaan tekstityyppeihin, jotka liittyvät opiskelijan jatko-opintoihin ja urasuunnitelmiin
- pohditaan opinto- ja työmahdollisuuksia Suomessa ja maan ulkopuolella
- aihepiirinä nuoren laajentuva elämänpiiri

Syventävät kurssit

RA7*Kestävä elämäntapa**

- harjoitellaan monipuolisten tekstien tulkintaa ja tuottamista
- aihepiireinä aikaisempien kurssien sisällöt sekä niiden jatkojalostus kattamaan kestävän elämäntavan tematiikkaa

RA8*Viesti ja vaikuta puhuen**

- puheilmaisuun painottuva kurssi
- aihepiirit perustuvat aikaisempiin kursseihin ja opiskelijan tarpeisiin

Soveltavat kurssit

RA9**Preppauskurssi abeille**

- vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita
- kartutetaan sanastoa
- harjoitellaan myös kirjallista tuottamista ja kuullun ymmärtämistä
- materiaalina myös vanhojen ylioppilaskirjoitusten tehtäviä

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA10

Kielioppikurssi

- kerrataan ja vahvistetaan perusteellisesti kurssien 1 - 6 kielioppirakenteiden hallintaa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA11

Ruotsia iloisesti

- kerrataan ja vahvistetaan ruotsin kielioppirakenteita
- aktivoidaan ja kartutetaan eri aihepiirien sanastoa
- kurssilla käytetään opetusmateriaalina mm. sanomalehtiä, sarjakuvia, lauluja, runoja, videoita sekä verkkomateriaaleja
- kurssiin sisältyy mahdollisuuksien mukaan omakustanteinen teatterivierailu / elokuvissakäynti

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA12

Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

- kerrataan keskeisiä peruskoulun kielioppirakenteita
- vahvistetaan ja kartutetaan sanavarastoa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA13

Kirjoittamisen kurssi

- harjoitellaan ruotsiksi kirjoittamisen taitoja
- kirjoittamalla laajennat sanastotaitojasi ja rakenteiden hallintaa
- oppimateriaalina vanhat yo-kokeet, ajankohtaiset lehtiartikkelit, blogitekstit ja eri yhteisöjen nettisivustot
- painopiste eri tyyppisten kirjoitusten tuottamisessa: mielipidekirjoitukset, blogitekstit, puheet, tekstiyhteenvedot

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RA14

Kansainvälisyys

- kurssin aihepiireinä on kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta
- kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- kurssiin sisältyy usein omakustanteinen matka kohdemaan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

RA15

Abikurssi

- muussa oppilaitoksessa suoritettu ylioppilaskirjoituksiin valmentava, laajuudeltaan lukiokurssia vastaava kurssi

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

RA16

Tiede, talous ja tekniikka

- kurssilla perehdytään tieteen, talouselämän ja tekniikan saavutuksiin haastavien tekstien kautta

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B1)

Pakolliset kurssit

RB1 Minun ruotsini

- opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamisen kartoitus ja kehittämisen kohteet
- opiskelijan kielenopiskelutaitojen analysointi ja arviointi
- oman oppimisen tavoitteet
- ruotsin kielen merkitys omassa elämässä nyt ja tulevaisuudessa
- vapaamuotoiset ja tuttavalliset vuorovaikutustaidot arjessa ja matkoilla

RB2 Hyvinvointi ja ihmissuhteet

- vuorovaikutustilannestrategiat eri viestintäkanavia käytettäessä
- kommunikointitaitojen harjoittelu
- mielipiteiden esittäminen ja neuvottelutaidot arkipäivän tilanteissa
- fyysinen ja psyykinen hyvinvointi sekä ihmissuhteet
- teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille

RB3 Kulttuuri ja mediat

- monilukutaidon vahvistaminen
- erilaisten tekstien tulkitsemis- ja tuottamistaidot eri medioita käyttäen
- suomenruotsalaiseen ja pohjoismaiseen kulttuuriin tutustuminen

RB4 Monenlaiset elinympäristömme

- erilaisten tekstilajien tulkinta ja tuottaminen
- kulttuurisesti moninainen elinympäristö
- yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt lähinnä nuorten näkökulmasta

RB5 Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi

- työelämässä tarvittavien vuorovaikutustaitojen harjoittelu
- jatko-opinnot ja tulevaisuudensuunnitelmat
- opiskelu- ja työskentelymahdollisuudet ruotsin kielellä
- pohjoismainen ja muu kansainvälinen yhteistyö

Syventävät kurssit

***RB6 Viesti ja vaikuta puhuen**

- suullisen kielitaidon syventäminen, puheen ymmärtäminen ja dialogi
- puhumisen sujuvuus
- suullinen tuottaminen
- pakollisten kurssien aihepiirien kertaaminen
- opiskelijoita kiinnostavien aihepiirien käsittely

***RB7 Kestävä elämäntapa**

- ruotsin kielen tulkitsemis- ja tuottamistaitojen syventäminen erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille
- eri tekstilajeihin kuuluvien tekstien käsittely
- pakollisten kurssien aihepiirien käsittelyn jatkaminen kestävä elämäntapa sekä opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet huomioiden
- materiaalina myös vanhojen ylioppilaskirjoitusten tehtäviä

Soveltavat kurssit

RB8

Kulttuurin tekijöitä ja näkijöitä

- kurssilla käsitellään kulttuuria laaja-alaisesti
- aihekokonaisuudet (kulttuuri-identiteetti, kulttuurien tuntemus, viestintä- ja mediaosaaminen) tarjoavat erilaisia näkökulmia kurssin aiheista
- materiaalina myös vanhojen ylioppilaskirjoitusten tehtäviä

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB9

Preppauskurssi abeille

- vahvistetaan keskeisiä kielioppirakenteita
- kartutetaan sanastoa
- harjoitellaan myös kirjallista tuottamista ja kuullun ymmärtämistä
- materiaalina myös vanhojen ylioppilaskirjoitusten tehtäviä

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB10

Kielioppikurssi

- kerrataan ja vahvistetaan perusteellisesti kurssien 1 - 5 kielioppirakenteiden hallintaa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB11

Ruotsia iloisesti

- kerrataan ja vahvistetaan ruotsin kielioppirakenteita
- aktivoidaan ja kartutetaan eri aihepiirien sanastoa
- kurssilla käytetään opetusmateriaalina mm. sanomalehtiä, sarjakuvia, lauluja, runoja, videoita sekä verkkomateriaaleja
- kurssiin sisältyy mahdollisuuksien mukaan omakustanteinen teatterivierailu / elokuvissakäynti

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan keskeisiä peruskoulun kielioppirakenteita
- vahvistetaan ja kartutetaan sanavarastoa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB13**Kirjoittamisen kurssi**

- harjoitellaan ruotsiksi kirjoittamisen taitoa
- opetellaan erityyppisten tekstien suunnittelua, toteutusta ja arviointia
- kirjoittamalla laajennat sanastotaitojasi ja rakenteiden hallintaa

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB14**Kansainvälisyys**

- kurssin aihepiireinä on kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuuden hahmottaminen lähinnä yhteiskunnan kannalta
- kurssilla tehdään tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- kurssiin sisältyy usein omakustanteinen matka kohdemaahan joko omatoimisesti tai ryhmässä opettajan johdolla

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

RB15**Abikurssi**

- muussa oppilaitoksessa suoritettu ylioppilaskirjoituksiin valmentava, laajuudeltaan lukiokurssia vastaava kurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Saksa

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Saksan voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien SA1 - SA6 suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Pakolliset kurssit

SA1 Saksan kieli ja maailmani

- kieli globaalina ilmiönä
- kielitaidon kautta kulttuurintuntemukseen
- opiskelu, nuorten elämä

SA2 Ihminen verkostoissa

- vuorovaikutus eri viestintävälineitä käyttäen
- mielipiteistä keskusteluun ja neuvotteluun
- ihmissuhteet, hyvinvointi

SA3 Kulttuuri-ilmiöitä

- monilukutaito
- erilaiset tekstilajit
- kulttuuriset ilmiöt, media, luovuus

SA4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tiedonhankinta ja kriittinen lukutaito
- yhteiskunnalliset ilmiöt ja aktiivinen kansalaisuus
- ihmisoikeuskysymykset

SA5 Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tiedonhankinnan, tekstin tulkinnan ja tuottamisen taitoja
- teknologia, digitalisaatio, tulevaisuuden visiot

SA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana
- kielitaito jatko-opinnoissa ja työelämässä
- talousasiat ja talouden ilmiöt

Syventävät kurssit

***SA7 Kestävä elämäntapa**

- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä kestävästä elämäntavan näkökulmasta
- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa eri tekstilajeja

***SA8 Viesti ja vaikuta puhuen**

- harjoitellaan puhumisen sujuvuutta, puhutun kielen ymmärtämistä ja keskustelutaitoja
- harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä

Soveltavat kurssit

SA9 Preppauskurssi abeille

- kurssilla laajennetaan sanastovalmiutta vaativien tekstien avulla ja kerrataan kielioppia opiskelijoiden tarpeet huomioiden
- lisäksi valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin vanhoja YO-tehtäviä tehden

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA10 Kielioppikurssi

- kurssilla kerrataan kieliopin keskeisiä rakenteita ja tehdään niihin liittyviä tehtäviä sekä YO-vihkojen rakenneosioita
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA11**Maantuntemuskurssi**

- kurssilla tutustutaan kohdekielisten maiden yhteiskuntaan mm. maantieteen, kulttuurin, tapojen ja historian kautta
- perehdytään myös eri alueiden kielellisiin eroihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan peruskoulussa opittuja perusrakenteita ja sanastoa tekstien, harjoitusten ja kuullunymmärtämisen kautta
- valmistaudutaan kyseisen kielen lukio-opintoihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA13**Kansainvälisyys**

- osallistuminen kansainväliseen projektiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SA14**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Syventävät kurssit

- *SC1 Elämän tärkeitä asioita**
- kurssin aluksi kartoitetaan saksan taitotaso
 - päivitetään, kerrataan ja paikataan peruskoulussa opittua
 - aihealueina nuorten arkielämä, ihmissuhteet ja vapaa-aika
- *SC2 Monenlaista elämää**
- sosiaalinen vuorovaikutus eri kulttuureissa
 - kulttuurien välinen viestintä Suomessa ja ulkomailla
- *SC3 Hyvinvointi ja huolenpito**
- keskustelu, mielipiteet ja kuuntelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
 - teemoina mm. hyvinvointi ja eri elämänvaiheet
 - teknologian tuomat muutokset
- *SC4 Kulttuuri ja mediat**
- monilukutaidon vahvistaminen
 - kohdekielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat nuorten näkökulmasta
- *SC5 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu, työelämä
 - nuorten tulevaisuudensuunnitelmat
- *SC6 Yhteinen maapallomme**
- keskustelutaitojen harjoittaminen ja kielitiedon kertaaminen
 - luonto, erilaiset asuin ympäristöt, kestävä elämäntapa
 - tutustuminen mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön

SC7*Kansainvälinen toiminta**

- kielitaidon hyödyntäminen ja kulttuurisen ymmärryksen vahvistaminen
- kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tutustuminen tai osallistuminen
- kansainvälisestä toiminnasta raportoiminen

SC8*Viesti puhuen ja kirjoittaen**

- tuottamistaitojen vahvistaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaisten tekstilajien tuottaminen ja tulkinta
- aiemmin käsiteltyjen aihepiirien kertaaminen ja täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Soveltavat kurssit

SC9

Preppauskurssi abeille

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC10

Kielioppikurssi

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC11

Maantuntemuskurssi

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC12

Kansainvälisyys

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC13

Abikurssi

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SC14

Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

- *SD1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**
- opiskeltavan kielen asema maailmassa
 - vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
 - tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia
- *SD2 Matkalla maailmassa**
- matkustamiseen ja tavanomaiseen asiointiin liittyviä sosiaalisia tilanteita
 - erilaisia viestintäkeinoja
- *SD3 Elämän tärkeitä asioita**
- vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
 - nuorten jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, vapaa-aika ja harrastukset
- *SD4 Monenlaista elämää**
- vuorovaikutustaitoja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
 - pienimuotoista kirjallista viestintää
 - kulttuurien välinen kohtaaminen Suomessa ja ulkomailla
- *SD5 Hyvinvointi ja huolenpito**
- mielipiteen ilmaiseminen arkipäiväiseen elämään liittyvissä tilanteissa
 - hyvinvointi, ihmissuhteet ja erilaiset elämänvaiheet
 - teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille
- *SD6 Kulttuuri ja mediat**
- kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta
- *SD7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus**
- viestinnän kulttuurinen sopivuus
 - koulu, myöhempi opiskelu ja työelämä sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmat

SD8*Yhteinen maapallomme**

- keskusteluharjoituksia ja kielitiedon kertausta
- kansainvälinen yhteistyö, luonto, erilaiset asuin ympäristöt sekä kestävä elämäntapa

Soveltavat kurssit

SD9**Preppauskurssi abeille**

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SD10**Kielioppikurssi**

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SD11**Maantuntemuskurssi**

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen, esim. maantieteeseen, yhteiskuntaan, tapoihin ja kulttuuriin
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SD12**Kansainvälisyys**

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

SD13**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Suomi toisena kielenä -opetus toteutetaan Lohjan lukion aikuislinjalla. Oppimäärän valinnasta voi keskustella S2-opettajan kanssa ja äidinkielen ja kirjallisuuden opinnoista voi joustavasti siirtyä S2-opintoihin milloin tahansa lukion aikana.

Pakolliset kurssit

S21

Tekstit ja vuorovaikutus

- lukion opiskelukulttuuri ja suomen kielen opiskelutekniikka sekä lukiokoulutuksen edellyttämiä viestintätaitoja
- tekstin käsite ja tekstilajit sekä erilaisten tekstien havainnointia
- tekstikokonaisuuden rakentuminen, kirjoitusprosessi ja lukustrategiat
- erilaiset vuorovaikutustilanteet ja niissä kommunikointiin tarvittavaa sanastoa
- yleiskielen ja puhekielen eroavaisuuksia, kielen rekisterit ja erilaiset kielimuodot, sananmuodostuskeinot
- tiedonhankinnan ja arvioinnin taidot, verkkolukeminen, lähdekritiikki, lähdeviittaukset
- suomen kielen keskeisten rakenteiden kertaus
- virke, lause, sanaluokat, verbi, predikaatti, aikamuodot, tapaluokat

S22**Kieli, kulttuuri ja identiteetti**

- kielen, vuorovaikutuksen, kirjallisuuden, kulttuurin ja median merkitys
- eri tekstilajien hallinnan syventäminen
- lauseen rakenne ja lausetyypit sekä erilaisten lauseiden tehtävät
- suomen kielen vertailu omaan äidinkieleen ja muihin kieliin, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus
- suomen kielen ominaispiirteet, kielen vaihtelu ja kielen kuvallisuus
- kielen rakenteiden vakiinnuttaminen ja kielenhuoltoa
- aineiston pohjalta kirjoittaminen ja kirjoittaminen prosessina
- kuullun ymmärtämisen ja oman viestimisen harjoittelua
- informatiivisen puheenvuoron rakentaminen, esittäminen ja arviointi sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen

S23**Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa**

- yleiskuva suomalaisesta kirjallisuudesta ja kulttuurista
- kaunokirjallisuuden lajit ja niiden ominaispiirteitä
- kielen kuvallisuus ja tekstuaaliset keinot kirjallisuudessa
- proosan, lyriikan ja draaman erittely ja tulkinta
- suomalaisen kirjallisuuden keskeinen teos
- tavoitteellinen kirjallisuuskeskustelu sekä keskustelun erittelyä ja arviointia
- viestien tulkitsemista ja tuottamista
- kielen rakenteiden vakiinnuttaminen ja kielenhuoltoa

S24**Tekstit ja vaikuttaminen**

- kantaa ottavat tekstit, argumentaatio ja retoriikka
- asiatekstin analysointi- ja tulkintaharjoituksia
- vaikuttamisen kielelliset ja visuaaliset keinot
- argumentoinnin keinot ja retoriset keinot, huumori, vaikuttaminen arjen vuorovaikutussuhteissa
- kaunokirjallisuus ja media vaikuttajana
- perustelemisen harjoittelemista
- ryhmäkeskustelutehtäviä sekä muita kommunikointiharjoituksia
- sananvapaus, sensuuri, tekijänoikeudet
- nominaalimuotojen ja lauseenvastikkeiden tarkastelua, rektio

S25**Teksti ja konteksti**

- tyylin aineksien vaikutus tekstiin
- abstraktin ja konkreettisen kielenkäytön sekä yleiskielen ja puhekielen erot
- tietokirjallisuus, essee, verkkotekstit ja multimodaaliset tekstilajit
- eläytyvää kirjoittamista ja kirjoittamista kirjallisuuden pohjalta
- kielenhuoltoa erityisesti tyylin näkökulmasta
- suullinen esitys
- kielitilanteiden vaihtelu ja puheen variaatio

S26**Nykykulttuuri ja kertomukset**

- tekstien ajankohtaiset lajit ja mediatekstit
- kertomukset mediassa, elokuvissa ja tv-sarjoissa
- kielenhuollon kertausta, sanaston laajentamista ja vaikeita kielen rakenteita
- luetun ymmärtämistä, tekstien selittämistä, kirjoitelmia
- erilaisten vuorovaikutustilanteiden harjoittelua
- suomalaista nykykirjallisuutta

Syventävät kurssit

S27*Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen**

- vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutussuhteiden osatekijät ja ominaispiirteet
- puhuttujen tekstien erittely, tulkinta ja arviointi
- suomen puhekielen erityispiirteitä ja kielioppia
- esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja käytänteet
- esiintymis- ja ryhmätaitojen harjoittelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaiset asiointitilanteet
- puheviestinnän kulttuurisia piirteitä ja suomalaista ja kansainvälistä puhekuulttuuria
- kielen lausetason perusrakenteet, peruslauseen jäsenet ja suomen kielelle ominaiset lausetyypit
- sananmuodostuskeinojen kertausta

S28*Kirjoittamistaitojen syventäminen**

- kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen, viimeistely ja palautteen antaminen
- kirjoittamista erilaisiin tarkoituksiin, muun muassa asia- ja asioimiskirjoittamista
- tekstin tuottamista erilaisista aineistoista ja luovaa kirjoittamista
- kirjoittamista materiaalin pohjalta sekä pohjatekstin tekstilajin ja kielen havainnointia, esimerkiksi tekstin kommentointia
- kielen rakenteita opiskelijoiden tarpeiden mukaan
- kielenhuollon kertaus: muun muassa sitaattivälimerkit, lähteiden lainaaminen
- suullinen tehtävä kurssin aiheista, esimerkiksi paneeli, keskustelu, alustus, puheenvuoro

S29*Lukutaitojen syventäminen**

- erilajisten kaunokirjallisten ja asiatekstien sekä eri tiedon- ja tieteenalan tekstien lukemista
- kirjallisuudesta keskustelemista ja kirjoittamista, oman lukukokemuksen jakamista
- kielen käsitteet tekstien erittelyssä, tulkinnassa ja arvioinnissa
- tekstianalyysi, tekstin rakenne, tekstilajit, intertekstuaalisuus
- vapaavalintainen kaunokirjallinen teos, esimerkiksi oman kulttuuri-identiteetin rakentumisen kannalta tärkeä teos
- kirjailija- tai teosesittely
- käännösharjoitus

Terveystieto

Pakollinen kurssi

TE1

Terveyden perusteet

- fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toiminta-, opiskelu- ja työkyky: terveyttä edistävä liikunta ja ravinto, painonhallinta, uni ja lepo, seksuaaliterveys, opiskeluhuvinvointi
- omasta terveydestä huolehtiminen ja muut itsehoitovalmiudet sekä hätäensiapu
- riippuvuuden eri muodot, tupakka, alkoholi ja huumeet, peli- ja nettiriippuvuus
- kansantaudit ja keskeiset tartuntataudit
- terveyttä, terveystottumuksia ja –ongelmia selittäviä keskeisiä biologisia, psykologisia ja kulttuurisia ilmiöitä, teorioita ja malleja

Syventävät kurssit

*TE2

Ihminen, ympäristö ja terveys

- perimän, luonnonympäristöjen ja rakennetun ympäristön sekä psykososiaalisen ympäristön ja yhteisöjen terveysvaikutukset
- terveys ja elämäntyyli, kuolema osana elämäntyyliä
- ihmissuhteet ja sosiaalinen tuki
- seksuaalisuus ja seksuaalioikeudet sekä seksuaali- ja lisääntymisterveys
- mielenterveyttä suojaavat ja kuormittavat tekijät
- erilaiset kriisit ja niiden kohtaaminen
- työhuvinvointi ja ergonomia
- turvallisuus ja väkivallan ehkäisy
- media- ja kulttuuriympäristön ja terveysviestinnän merkitys ja kriittinen tulkinta

TE3*Terveyttä tutkimassa**

- yhteiskunnallisten olosuhteiden, terveys- ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteellisen tutkimuksen, terveyskäsitysten ja teknologian kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen
- terveys- ja sosiaalipalvelujen kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen sekä keskeiset terveys- ja sosiaalipalvelujen toimijat
- terveyserot ja niihin vaikuttavat tekijät Suomessa ja maailmalla, terveyserojen kaventaminen
- terveyden ja terveystietämisen tutkiminen
- keskeiset terveyteen ja sairauteen liittyvät eettiset ja oikeudelliset kysymykset, potilaan oikeudet
- globaalit terveystietämisen kysymykset ja niihin vaikuttaminen

Soveltava kurssi

TE4**Terveystiedon abikurssi**

- terveystiedon käsitteiden tarkentaminen ja niiden käyttö vastauksissa
- pohditaan aihekokonaisuuksia ja rakennetaan käsittekarttoja
- harjoitellaan erilaisia vastaustekniikoita ja kirjoitetaan esseevastauksia
- tarkennetaan reaalivastauksien vaatimukset ja arviointikriteerit
- kurssi suoritetaan työstämällä erilaisia harjoitteita YO-kirjoitukseen

Pohjatiedot: TE1, TE2 ja TE3.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Tietotekniikka

Soveltavat kurssit

AT1

Sähköinen ylioppilastutkinto

- perehdytään sähköisessä ylioppilastutkinnossa käytettävään koeympäristöön ja ohjelmistoihin
- tutustutaan tutkinnossa tarvittavaan toimisto-ohjelmistoon, kuvankäsittely- ja piirto-ohjelmiin sekä muihin ylioppilastutkintojärjestelmän ohjelmiin
- puolet kurssin tunneista järjestetään lähiopetuksena ja toinen puoli suoritetaan itsenäisesti

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

AT2

Käyttöjärjestelmä ja kuvankäsittely

- tutustutaan tietotekniikan peruskäsitteisiin ja käyttöjärjestelmään
- käsitellään vektorigrafiikka- ja bittikarttakuvia

Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT3

Toimisto-ohjelmistot

- opetellaan käyttämään tekstinkäsittely-, esitysgrafiikka- ja taulukkolaskentaohjelman ominaisuuksia tehokkaasti ja monipuolisesti
- harjoitellaan tiedon esittämistä selkeässä ja havainnollisessa muodossa
- tutustutaan tietokantojen merkitykseen nykyisessä yhteiskunnassa
- tutustutaan tietokantaohjelmaan
- opetellaan rakentamaan yksinkertaisia relaatiotietokantoja sekä hakemaan ja käsittelemään tietokantaan tallennettua tietoa

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT4

Ohjelmointi

- perehdytään ohjelmoinnin perusteisiin
- tutustutaan muuttujiin, tietotyyppeihin, lauseisiin ja aliohjelmiin

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT5

Internet I

- tutustutaan internet-tietoverkkoon ja harjoitellaan web-editointia sekä erilaisten digitaalisten julkaisuvälineiden ja -ohjelmien käyttöä
- tutustutaan www-ympäristössä käytettäviin kieliin, kuten HTML (kuvauskieli), CSS (tyyliohjekieli), javascript (skriptikieli) jne.
- harjaannutetaan web-suunnitteluun, web-kehittämiseen, ja weblukutaidon edistämiseen opiskelijälähtöisesti

Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT6

Linux-kurssi

- opetellaan käyttämään Linux-käyttöjärjestelmää
- opetellaan asentamaan Linux tietokoneen ainoaksi käyttöjärjestelmäksi ja Windowsin kanssa rinnakkain
- tutustutaan komentojonojen perusteisiin, ryhmien ja käyttäjien määrittämiseen, tiedostojen oikeuksien ja omistajien muuttamiseen, aliasten määrittelyyn, erilaisten editorien käyttöön, Linuxin hakemistorakenteeseen, tulostukseen, koneen verkkomäärityksiin, Linuxin graafiseen käyttöliittymään (X-window) sekä erilaisten ohjelmien asentamiseen
- tutustutaan erilaisiin Linux-ympäristössä toimiviin palvelinohjelmistoihin, kuten SSH-palvelimeen, tiedostopalvelimiin ja WWW-palvelimeen

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S)

AT7

A-ajokorttitutkinto-kurssi

Kurssia ei opeteta syksystä 2020 alkaen.

- suoritetaan tietokoneen käyttäjän A-ajokortti
- opiskellaan tutkintoon kuuluvat osa-alueet ja tehdään osioihin kuuluvat näyttökokeet. Näyttökokeet suoritetaan tuntien aikana
- kurssi on aikataulultaan suhteellisen tiivis, ja tämän takia osallistujilta edellytetään tietokoneen käytön perustaitoja, -tietoja sekä keskeisimpien työvälineiden alkeiden hallintaa
- kurssista saa erillisen ajokorttitodistuksen

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT8

Ohjelmoinnin jatkokurssi

- syvennetään aiemmin opiskeltuja ohjelmointitaitoja
- harjoitellaan olio-ohjelmoinnin perusteita
- opetellaan rakentamaan graafisia käyttöliittymiä

Esitiedot: AT4 tai vastaavat tiedot.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

AT9

Internet II

- syvennetään web-suunnittelu- ja ohjelmointitaitoja sekä digitaalisen sisällöntuotannon osaamista eri sovelluksilla tai julkaisujärjestelmillä
- hyödynnetään sosiaalisen median mahdollisuuksia, vuorovaikutteisuutta sekä yhteisöllisyyttä osana kurssin sisältöjä
- opiskelijat voivat keskittyä kursilla yksin tai ryhmässä opiskelijalähtöisesti myös AT5-kurssin sisältöjen syventämiseen ja perehtyä syvällisemmin erilaisiin digitaalisiin julkaisujärjestelmiin ja -alustoihin tai ohjelmointikieliin (selainohjelmointi)

Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

Uskonto - evangelisluterilainen

Pakolliset kurssit

UE1

Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- maailman ja Suomen uskontotilanne
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen synty, asema, käyttö ja tulkintatavat juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- juutalaisuuden ja islamin sisäinen monimuotoisuus, etiikka, elämäntapa, suhde yhteiskuntaan eri puolilla maailmaa sekä merkitys länsimaiselle kulttuuripiirille
- ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

UE2

Maailmanlaajuinen kristinuskko

- kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisuus ja kontekstuaalinen teologia
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa
- ekumenia ja katsomusten dialogi
- ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

*UE3

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulainen maailmankuva ja elämäntapa sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin, yhteiskuntaan ja politiikkaan
- Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet
- buddhalainen elämäntapa sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntaukset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan
- Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uskontojen vaikutuksia yhteiskuntaan ja politiikkaan Japanissa
- Aasian uskontojen vaikutus länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodoun keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

UE4*Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa**

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonnollisten yhteisöjen muodot ja niiden suhde yhteiskuntaan
- uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa
- uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina
- uskonto yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri Suomessa
- osana kurssia voidaan toteuttaa vapaaehtoisprojekti tai perehtyä jonkin uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan

UE5*Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa**

- uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet
- uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutus
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- muinaissuomalainen uskonto ja kristinusko suomalaisessa kulttuuriperinnössä

UE6*Uskonnot ja media**

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus
- uskonnollinen media ja median hyödyntäminen uskonnoissa
- median vaikutus uskontoilmiöihin, kuten asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- uskontoon liittyvän mediasisällön tuottaminen tai media-analyysi

Soveltavat kurssit

UE7**Nykypäivän uskonnollis-maailmankatsomukselliset virtaukset**

- kristinuskon pohjalta syntyneet uskonnolliset liikkeet
- hindulais- ja buddhalaispohjaiset uskonnolliset liikkeet
- ns. uushenkisyys ja sen juuret
- organisoituneet uushenkisyys -liikkeet
- erilaiset vaihtoehtoiset hoito- ja terapiamenetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat, erilaiset ennustamiseen ja elämänhallintaan tähtäävät menetelmät ja niiden maailmankatsomukselliset taustat

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE8**Muinaiset myytit**

- myyttisten kertomusten pääluokat
- muinaissuomalainen mytologia
- muinaisskandinaavinen mytologia
- kreikkalais-roomalainen mytologia
- juutalaisten ja muiden lähialueiden (erityisesti Kaksoisvirtainmaan ja Egyptin) mytologia
- muinaiseurooppalaisten kansojen mytologia

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE9

Uskonto keskellä elämää

- sisältöalueita voivat olla esim. uskonnollinen käyttäytyminen, uskonnollisten liikkeiden toiminta
- projektityö jostakin uskonnollisesta liikkeestä tai kokemuksesta

Kurssin sisältöalueet voivat vaihdella kursseittain.

Kurssi voi sisältää kenttätyöjakson kotimaassa tai ulkomailla.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE10

Bitti-Bible, Raamattutiedon erikoiskurssi

- VT:n alkukertomukset
- VT:n patriarkkakertomukset
- VT:n profeettakertomukset
- VT:n runollinen kirjallisuus
- evankeliumikirjallisuus
- UT:n kirjeet
- UT:n profeettakertomukset

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE11

Uskonto ajankohtaisena ilmiönä

- kurssilla on mahdollista syventyä johonkin uskonnon pakollisten ja syventävien uskonnon kurssien teemoihin perusteellisemmin
- uskonto ja taide
- uskonto ja politiikka
- kuoleman kohtaaminen eri uskonnoissa
- uskonto arkielämässä
- uskonnolliset kokemukset
- uskonnolliset yhteisöt
- uskonnottomuus

Kurssin sisältö vaihtelee vuosittain.

Kurssin arviointi: arvosana 5 – 10 tai suoritusmerkintä (S).

UE12

Uskonnon kertauskurssi

- keskeisten sisältöjen kertaus (kurssit UE1 - UE6)
- reaalivastaamisen periaatteet

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Uskonto - ortodoksinen

Pakolliset kurssit

UO1

Uskonto ilmiönä – ortodoksisuus, juutalaisuus ja islam

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- Lähi-idän monoteististen uskontojen yhteiset juuret, kulttuuritausta ja yhteiset piirteet
- pyhien kirjojen asema, merkitys ja tulkinta juutalaisuudessa, kristinuskossa ja islamissa
- Lähi-idän uskontojen vaikutus kulttuuriin ja arkeen Euroopassa
- apostoli Paavalin lähetystyö Jerusalemissa Eurooppaan
- ensimmäiset kristilliset synodit
- kristillisen kirkon jakaantuminen
- katolinen kirkko ja protestantismin synty
- Luther ja Pohjoismaat
- vapaat kristilliset suunnat
- uskonnottomuus

UO2

Ortodoksisuus maailmassa

- kristillisen kirkon laajeneminen
- patriarkaatit ja paikalliskirkot
- orientaaliset kirkot
- askeesin ja luostarilaitoksen synty ja niiden yhteiskunnallinen merkitys
- ortodoksinen oppi, etiikka ja antropologia synodien ja kirkon suurien opettajien kautta
- ihmisen elämäntapa ja ortodoksisuus
- ortodoksinen tapakulttuuri
- Itä-Euroopan ortodoksisuus ja uusortodoksinen maailma
- Suomen ortodoksinen kirkko ennen ja nyt
- ekumenia ja uskontojen välinen vuorovaikutus

Syventävät kurssit

*UO3

Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

- hindulaisuuden monimuotoisuus, maailmankuva ja elämäntapa sekä vaikutuksia Intian kulttuuriin, yhteiskuntaan ja politiikkaan
- Intian nykypäivän uskontotilanne
- jainalaisuuden ja sikhiläisyyden keskeiset piirteet
- buddhalaisuuden opetukset, elämäntapa, suuntaukset ja vaikutuksia Aasian kulttuureihin ja yhteiskuntaan
- Kiinan vanha kansanusko, kungfutselaisuus ja taolaisuus ja näiden vaikutuksia kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan
- Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uskontojen vaikutuksia yhteiskuntaan ja politiikkaan Japanissa
- Aasian uskontojen vaikutus länsimaissa
- luonnonuskontojen ja vodoun keskeiset piirteet
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

UO4*Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa**

- suomalainen uskonnollisuus ennen ja nyt, uskonto ja uskonnolliset yhteisöt Suomessa, sekularisaatio
- uskonnollisten yhteisöjen muodot ja niiden suhde yhteiskuntaan
- uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- uskontojen ja katsomusten välinen dialogi tämän päivän Suomessa
- uskonto ja lainsäädäntö, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys, näkyvyys ja oikeudet julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa
- ortodoksiset järjestöt kolmannen sektorin toimijoina
- uskonnot yksilöiden ja perheiden elämässä ja tapakulttuurissa Suomessa
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri Suomessa

UO5*Taide ortodoksisuudessa ja muissa uskonnoissa**

- uskonnot, taide ja kulttuurin eri muodot
- sakraalin ja uskonnollisen taiteen ero
- ortodoksisen taiteen erityispiirteet: jumalanpalvelus, kirkkomusiikki, arkkitehtuuri, ikonitaide
- uskontojen oppi taiteen keinoin: kuvataide, musiikki, rakennustaide ja draama

UO6*Ortodoksisuus ja uskonnot mediassa**

- uskonnollinen media ja median käyttö uskonnoissa
- uskonnollisen kielen ja kuvaston käyttö eri medioissa
- uskontojen mediajulkisuus
- ortodoksisen kirkon mediamaailma
- median vaikutus uskontoilmiöihin, esimerkiksi asenteet ja uskontoihin liittyvät mielikuvat, uskonnot ja konfliktit, uskonnot ja rauhan rakentaminen, uskontokritiikki
- uskontoon liittyvän mediasisällön tuottaminen tai media-analyysi

Venäjä

Perusopetuksen vuosiluokilla 1 - 6 alkanut oppimäärä (A)

Venäjän voi suorittaa A-kielenä opiskelemalla ko. kielen itsenäisesti sekä osallistumalla ko. kielen näyttökokeisiin. Kurssien VA1 - VA6 suorittamisesta on neuvoteltava rehtorin ja ko. kielen aineenopettajan kanssa.

Pakolliset kurssit

VA1

Kieli ja maailmani

- kieli globaalina ilmiönä
- kielitaidon kautta kulttuurintuntemukseen
- opiskelu, nuorten elämä

VA2

Ihminen verkostoissa

- vuorovaikutus eri viestintävälineitä käyttäen
- mielipiteistä keskusteluun ja neuvotteluun
- ihmissuhteet, hyvinvointi

VA3

Kulttuuri-ilmiöitä

- monilukutaito
- erilaiset tekstilajit
- kulttuuriset ilmiöt, media, luovuus

VA4

Yhteiskunta ja ympäröivä maailma

- tiedonhankinta ja kriittinen lukutaito
- yhteiskunnalliset ilmiöt ja aktiivinen kansalaisuus
- ihmisoikeuskysymykset

VA5

Tiede ja tulevaisuus

- syvennetään tiedonhankinnan, tekstin tulkinnan ja tuottamisen taitoja
- teknologia, digitalisaatio, tulevaisuuden visiot

VA6 Opiskelu, työ ja toimeentulo

- kielitaito työelämätautona ja sosiaalisena pääomana
- kielitaito jatko-opinnoissa ja työelämässä
- talousasiat ja talouden ilmiöt

Syventävät kurssit

***VA7 Kestävä elämäntapa**

- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä kestävä elämäntavan näkökulmasta
- syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa eri tekstilajeja

***VA8 Viesti ja vaikuta puhuen**

- harjoitellaan puhumisen sujuvuutta, puhutun kielen ymmärtämistä ja keskustelutaitoja
- harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista
- syvennetään pakollisten kurssien aihepiirejä

Soveltavat kurssit

VA9 Preppauskurssi abeille

- kurssilla laajennetaan sanastovalmiutta vaativien tekstien avulla ja kerrataan kielioppia opiskelijoiden tarpeet huomioiden
- lisäksi valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin vanhoja YO-tehtäviä tehden

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VA10 Kielioppikurssi

- kurssilla kerrataan kieliopin keskeisiä rakenteita ja tehdään niihin liittyviä tehtäviä sekä YO-vihkojen rakenneosioita
- valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VA11**Maantuntemuskurssi**

- kurssilla tutustutaan kohdekielisten maiden yhteiskuntaan mm. maantieteen, kulttuurin, tapojen ja historian kautta
- perehdytään myös eri alueiden kielellisiin eroihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VA12**Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi**

- kerrataan peruskoulussa opittuja perusrakenteita ja sanastoa tekstien, harjoitusten ja kuullunymmärtämisen kautta
- valmistaudutaan kyseisen kielen lukio-opintoihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VA13**Kansainvälisyys**

- osallistuminen kansainväliseen projektiin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VA14**Abikurssi**

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Perusopetuksen vuosiluokilla 7 - 9 alkanut oppimäärä (B2)

Syventävät kurssit

***VC1**

Elämän tärkeitä asioita

- kurssin aluksi kartoitetaan venäjän taitotaso
- päivitetään, kerrataan ja paikataan peruskoulussa opittua
- aihealueina nuorten arkielämä, ihmissuhteet ja vapaa-aika

***VC2**

Monenlaista elämää

- sosiaalinen vuorovaikutus eri kulttuureissa
- kulttuurien välinen viestintä Suomessa ja ulkomailla

***VC3**

Hyvinvointi ja huolenpito

- keskustelu, mielipiteet ja kuuntelu erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- teemoina mm. hyvinvointi ja eri elämänvaiheet
- teknologian tuomat muutokset

***VC4**

Kulttuuri ja mediat

- monilukutaidon vahvistaminen
- kohdekielisen kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat nuorten näkökulmasta

***VC5**

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

- viestinnän kulttuurinen sopivuus
- koulu, myöhempi opiskelu, työelämä
- nuorten tulevaisuudensuunnitelmat

***VC6**

Yhteinen maapallomme

- keskustelutaitojen harjoittaminen ja kielitiedon kertaaminen
- luonto, erilaiset asuinympäristöt, kestävä elämäntapa
- tutustuminen mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön

VC7*Kansainvälinen toiminta**

- kielitaidon hyödyntäminen ja kulttuurisen ymmärryksen vahvistaminen
- kansainväliseen yhteistyöhön, vapaaehtoistyöhön tai työelämään tutustuminen tai osallistuminen
- kansainvälisestä toiminnasta raportoiminen

VC8*Viesti puhuen ja kirjoittaen**

- tuottamistaitojen vahvistaminen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- erilaisten tekstilajien tuottaminen ja tulkinta
- aiemmin käsiteltyjen aihepiirien kertaaminen ja täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan

Soveltavat kurssit

VC9**Preppauskurssi abeille**

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VC10**Kielioppikurssi**

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VC11**Maantuntemuskurssi**

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VC12**Kansainvälisyys**

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VC13

Abikurssi

– muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

VC14

Peruskoulun kertaus- ja tukikurssi

Kurssin arviointi: suorituserkintä (S).

Lukiossa alkava oppimäärä (B3)

Syventävät kurssit

- *VD1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen**
- opiskeltavan kielen asema maailmassa
 - vuorovaikutus arkeen liittyvissä tilanteissa
 - tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia
- *VD2 Matkalla maailmassa**
- matkustamiseen ja tavanomaiseen asiointiin liittyviä sosiaalisia tilanteita
 - erilaisia viestintäkeinoja
- *VD3 Elämän tärkeitä asioita**
- vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen
 - nuorten jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, vapaa-aika ja harrastukset
- *VD4 Monenlaista elämää**
- vuorovaikutustaitoja erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
 - pienimuotoista kirjallista viestintää
 - kulttuurien välinen kohtaaminen Suomessa ja ulkomailla
- *VD5 Hyvinvointi ja huolenpito**
- mielipiteen ilmaiseminen arkipäiväiseen elämään liittyvissä tilanteissa
 - hyvinvointi, ihmissuhteet ja erilaiset elämänvaiheet
 - teknologian ja digitalisaation tuomat muutokset vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille
- *VD6 Kulttuuri ja mediat**
- kielialueen kulttuuri-ilmiöt ja mediat ajankohtaisesta ja nuoria kiinnostavasta näkökulmasta

***VD7**

Opiskelu, työ ja tulevaisuus

- viestinnän kulttuurinen sopivuus
- koulu, myöhempi opiskelu ja työelämä sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmat

***VD8**

Yhteinen maapallomme

- keskusteluharjoituksia ja kielitiedon kertausta
- kansainvälinen yhteistyö, luonto, erilaiset asuin ympäristöt sekä kestävä elämäntapa

Soveltavat kurssit

VD9

Preppauskurssi abeille

- kerrataan ja syvennetään kielioppia ja sanastoa
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VD10

Kielioppikurssi

- kerrataan kielioppia
- valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VD11

Maantuntemuskurssi

- tutustutaan kohdekielisten maiden maantuntemukseen, esim. maantieteeseen, yhteiskuntaan, tapoihin ja kulttuuriin
- tarkastellaan kohdekielen maantieteellisiä eroja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VD12

Kansainvälisyys

- kansainvälisyys ja elämänmuotojen erilaisuus
- tehtäviä erikseen valitusta aihepiiristä
- mahdollisesti omakustanteinen matka kohdemaahan

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

VD13

Abikurssi

- muualla suoritettu abiturienteille suunnattu kertauskurssi

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Yhteiskuntaoppi

Pakolliset kurssit

YH1

Suomalainen yhteiskunta

Suomalaisen yhteiskunnan rakenne

- Suomen väestön demografinen ja sosiaalinen rakenne
- väestörakenteen muutoksiin vaikuttavat tekijät

Oikeusvaltio ja sisäinen turvallisuus

- kansalaisen perusoikeudet ja velvollisuudet
- oikeuslaitos sekä tuomio- ja järjestysvalta

Hyvinvointi ja tasa-arvo

- hyvinvointivaltion tehtävät ja voimavarat
- pohjoismaisen hyvinvointivaltion rahoitus, edut ja haasteet
- yhteiskunnallinen tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus

Valta, vaikuttaminen ja päätöksenteko

- yhteiskunnallisen vallankäytön muodot
- demokratia ja muut poliittiset järjestelmät
- Suomen kunnallinen ja valtiollinen päätöksentekojärjestelmä
- kansalaisyhteiskunnan vaikuttamiskeinot: vaalit, puolueet, järjestötoiminta ja aktiivisen kansalaisuuden merkitys
- muuttuva mediakenttä

Taloustieto

Kansantalous ja yksilön talous

- talouden peruskäsitteet ja taloutta koskevan tiedon muodostaminen
- oman talouden hoito
- työnteko, yrittäjäyys ja yritykset sekä niiden rooli kansantaloudessa
- kansantalouden kiertokulku sekä kotitalouksien ja kansantalouden vuorovaikutus

Markkinat, suhdanteet ja talouselämä

- vapaa kilpailu ja hinnanmuodostus
- rahoituslaitokset, sijoittaminen ja riskien hallinta
- talouden suhdannevaihtelut
- työttömyys ja työvoimapula

Talouspolitiikka

- talouskasvun lähtökohdat, edut ja ongelmat
- verotuksen merkitys veronmaksajille sekä valtion ja kuntien taloudelle
- talouspolitiikan keinot
- politiikan ja markkinavoimien merkitys taloudellisessa päätöksenteossa

Kansainvälinen talous ja Suomi

- globaalitalous
- Suomen ulkomaankauppa ja sen merkitys
- talouden tulevaisuudennäkymät

YH3

Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma

Eurooppalaisuus ja eurooppalainen identiteetti

- arvot, poliittiset kulttuurit ja kulttuurinen moninaisuus
- perusvapaudet ja kansalaisuus
- Suomi ja Pohjoismaat Euroopassa

Euroopan yhdentymisen tavoitteet ja toiminta

- EU:n päätöksenteko ja yhteinen talous- ja rahapolitiikka sekä niiden haasteet
- Suomi osana eurojärjestelmää
- EU:n ja lähialueiden haasteet ja mahdollisuudet

Turvallisuus ja tulevaisuuden muuttuvat haasteet

- Suomen turvallisuusympäristö ja turvallisuuspolitiikka sekä uudet turvallisuusuhat
- kansainvälisen yhteisymmärryksen edistäminen ja Suomi
- globalisaatio, ympäristö, väestö ja kestävä tulevaisuus
- ajankohtainen maailmantilanne

Syventävä kurssi

***YH4**

Kansalaisen lakitieto

Lakitiedon perusteet

- peruskäsitteet ja oikeudellisen tiedon hankkiminen

Kansalaisen yleisimmät oikeustoimet

- perheoikeus
- työoikeus
- kuluttajansuoja
- velka, vakuudet ja maksukyvyttömyys
- asuminen
- muutoksenhaku viranomaisten päätöksiin
- tekijänoikeudet
- ympäristöoikeus

Rikos- ja prosessioikeus

- rikostutkinta ja syyteharkinta
- oikeudenkäynti ja sen vaihtoehdot
- rangaistukset
- kansainvälinen oikeus ja siihen vetoaminen

Soveltavat kurssi

YH5

Yhteiskuntaopin ylioppilaskirjoituksiin valmentava abikurssi

- kurssi on tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville
- kurssien YH1 - YH4 keskeisten sisältöjen kertaus
- annetaan ohjeita yo-kokeeseen valmistautumiseen
- kurssilla kirjoitetaan harjoitusesseitä ja pidetään mahdollisesti koe

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

YH6

Taloustieto käytännössä

- rahoitus
- asuminen
- sijoitukset
- yritystoiminta
- budjetointi
- eläkejärjestelmä
- kansantalouden vaikutteet
- talouden sudenkuopat

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Äidinkieli ja kirjallisuus

Kurssit ÄI1 - ÄI3 on suoritettava numerojärjestyksessä.

S2 = suomi toisena kielenä (katso sivu 165).

Pakolliset kurssit

ÄI1

Tekstit ja vuorovaikutus

- oman viestijäkuvan kehittyminen puhujana, kuuntelijana, kirjoittajana ja lukijana
- tekstin käsite ja tekstilajit: kertovat, kuvaavat, ohjaavat, kantaa ottavat ja pohtivat tekstit ja niiden yhdistelmät
- tekstikokonaisuuden rakentuminen, tekstien tavoitteen, kontekstin, sisällön, rakenteen ja näkökulmien erittely sekä tiedon soveltaminen omaan ilmaisuun
- tekstien monimuotoisuus, erityisesti mediatekstit ja kuvat mediassa
- tekstien moniäänisyys
- proosan erittely ja tulkinta: fiktiiviset ja faktatekstit, erityisesti romaanien ja novellien analyysi
- tiedonhankinnan ja arvioinnin taidot, verkkolukeminen, lähdekritiikki, lähdeviittaukset
- tekstien referointi, kommentointi ja aineiston pohjalta kirjoittaminen sekä yhdessä kirjoittaminen
- ryhmäviestintätaidot ja ryhmädynamiikka tavoitteellisessa ryhmäkeskustelussa

Ä12

Kieli, kulttuuri ja identiteetti

- kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin merkitys identiteetin rakentamisessa
- kielen rakenteiden ja muiden merkityksiä rakentavien ilmaisutapojen analyysi, kielen metaforisuus
- suomen kielen vertailu muihin kieliin, kielen vaihtelu ja muuttuminen, kirjakielen normit, kehittämisen ja ohjailu, Suomen kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus, kielen ja kulttuurin yhteys, monikielisyys, kielten elinvoimaisuus
- kurssin teemaan liittyviä fiktiivisiä ja faktatekstejä
- kirjoittaminen prosessina: ideointi, suunnittelu, aiheen rajaus ja näkökulman valinta, jäsentely, palautteen antaminen ja vastaanottaminen, muokkaaminen, tyylin hionta, otsikointi ja viimeistely
- informatiivisen puheenvuoron rakentaminen ja esittäminen sekä palautteen antaminen ja vastaanottaminen

Ä13

Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa

- kaunokirjallisuuden lajit sekä niiden moninaisuus ja muuttuvuus
- monitulkintaisuus, kielen kuvallisuus ja tekstuaaliset keinot kaunokirjallisuudessa ja omissa teksteissä
- proosan, lyriikan ja draaman erittely ja tulkinta, erityisesti näytelmien ja runojen analyysi
- monimuotoisten tekstien kerronnan ja ilmaisun tarkastelua, esimerkiksi teatterin, elokuvan ja taidekuvien erittelyä ja tulkintaa
- kirjallisuuden pohjalta kirjoittaminen
- tavoitteellinen kirjallisuuskeskustelu sekä keskustelun erittelyä ja arviointia ryhmätaitojen näkökulmasta

ÄI4

Tekstit ja vaikuttaminen

- vaikuttamisen ja argumentoinnin tavat sekä retoriset keinot
- vaikuttamisen kielelliset ja visuaaliset keinot
- tekstien ideologisuuden tunnistaminen, mielipiteen ja tutkimustiedon erot, tiedon- ja tieteenalojen puhettavat ja näkökulmat, tiedonhankinta ja -hallinta, viestinnän eettisyys
- sananvapaus, sensuuri, lähdekritiikki, tekijänoikeudet, mediakritiikki
- kantaa ottavan ja vaikuttavan kauno- ja tietokirjallisuuden keinoja ja lajeja
- argumentointitaidot, kantaa ottavien kirjoitusten ja puheenvuorojen harjoittelu

ÄI5

Teksti ja konteksti

- tekstien tarkastelua ihmiskuvan, maailmankuvan, arvo- ja aatemaailman ilmentäjinä sekä tekstin ilmestymisajankohdan että nykyajan kontekstissa
- tyylin vaikutus tekstiin ja kielenhuoltoon tyylin näkökulmasta
- suomalaisen ja maailmankirjallisuuden keskeisiä teoksia
- kirjallisuusaiheisia kirjoitus- ja puhetehtäviä, esimerkiksi puheenvuoro, draama, essee

ÄI6

Nykykulttuuri ja kertomukset

- ajankohtaisia kielen ja kulttuurin ilmiötä, esimerkiksi kielen ja tekstien muuttuminen digitaalisissa ympäristöissä, kieli ja identiteetti
- monimuotoisten tekstien ajankohtaiset lajit, esimerkiksi teatteri, mediatekstit, elokuva, kuvat
- kertomukset ja kertomuksellisuus kauno- ja tietokirjallisuudessa ja muussa kulttuurissa, intertekstuaalisuus, kuten myytit ja klassikot nykykulttuurissa
- nykyteosten käsittelyä, puhe- ja kirjoitustehtäviä kurssin teemoista sekä kielenhuoltoon
- dialoginen vuorovaikutus ja vuorovaikutusetiikka, myös verkossa

*ÄI7

Puhe- ja vuorovaikutustaitojen syventäminen

- vuorovaikutustilanteiden ja vuorovaikutussuhteiden osatekijät ja ominaispiirteet
- puhuttujen tekstien erittely, tulkinta, arviointi
- kielellinen ja ei-kielellinen viestintä
- arjen vuorovaikutustilanteet
- esiintymisen, neuvottelujen, kokousten ja erilaisten keskustelujen ominaispiirteet ja menettelytavat sekä argumentointitaidot niissä
- esiintymis- ja ryhmätaitojen harjoittelu
- puheviestinnän kulttuurisia piirteitä

*ÄI8

Kirjoittamistaitojen syventäminen

- kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen ja viimeistely palautteen perusteella sekä yhdessä kirjoittaminen, tekstien jakaminen
- tekstien ymmärrettävyyden, havainnollisuuden ja eheyden harjoittelua sekä kielenhuoltoa
- kirjoittaminen monipuolisen aineiston pohjalta, kuten fiktiivisten ja faktatekstien sekä monimuotoisten tekstien pohjalta
- mediatekstien tuottamista ja analyysia

*ÄI9

Lukutaitojen syventäminen

- tekstitiedon ja -analyysin syventäminen, kielen, kirjallisuuden, kuvan ja median käsitteiden käyttö tekstien erittelyssä, tulkinnassa ja arvioinnissa
- fiktiivisten ja faktatekstien sekä monimuotoisten tekstien analysointia eri näkökulmista
- tekstikokonaisuuksien lukeminen, esimerkiksi esseiden, romaanien, novellien, tietokirjojen ja oppiaineen alaan kuuluvien tietotekstien lukeminen

Soveltavat kurssit

Äi10

Kielenhuollon kurssi

- kielenhuollon perusasioiden kertaus ja opiskelu sekä kielinormien soveltaminen omaan kirjoittamiseen
- omien kirjallisten tekstien erittelyä kielenhuollon näkökulmasta

Kurssi soveltuu niin lukiota aloittaville opiskelijoille kuin ylioppilaskokeeseen valmistautuville.

Kurssin arviointi: arvosana 5 - 10 tai suoritusmerkintä (S).

Äi11

Elokuva / Media

- elokuvan lajit, elokuvan historiaa ja merkittäviä henkilöitä (ohjaajia, näyttelijöitä jne.)
- elokuvallisten mediasisältöjen ja elokuvien analysointia, tuottamista ja esittämistä (klassikkoelokuvat, lyhytfilmit, dokumentit, mainoselokuvat jne.)
- erilaisten elokuvallisten sisältöjen tulkintaa niin tekijän kuin vastaanottajankin kannalta
- mahdollisuus yhteistoiminnalliseen projektityöskentelyyn esim. jonkin elokuva- / media-aiheen ilmiön parissa vuorovaikutteisesti myös verkossa

Kurssin arviointi: Suoritusmerkintä (S) tai arvosana 5 - 10.

Äi12

Luova kirjoittaminen

- erityyppisten ja -tyylisten kaunokirjallisten tekstien tulkintaa ja tyyliharjoituksia
- proosan ja lyriikan erilaiset kerrontamuodot ja tekstilajit
- opiskelijoiden tekstien analysointia ja palautteen antamista
- omien tekstien muokkaamista ja kirjoittamista
- omien kuvitteellisiin teksteihin liittyvien suunnitelmien toteuttamista
- omien kirjallisten haaveiden toteuttamista

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Ä113

Julkaisukurssi

- tutustuminen eri viestintävälineisiin, lähinnä sanomalehtiin, aikakauslehtiin ja sähköisiin viestimiin vieraillemalla aluelehdessä (Länsi-Uusimaassa), alueradiossa, televisiossa ja/tai muussa vastaavassa kohteessa
- oman koululehden tekeminen alusta loppuun saakka (suunnittelu, juttujen kirjoittaminen, valokuvaus, taitto, markkinointi)

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Ä114

Ilmaisutaito I

- rentoutumisharjoituksia
- erilaisia aistiharjoituksia
- sanatonta viestintää: ilmeitten, eleiden ja asentojen merkitys ilmaisussa
- äänenkäyttöharjoituksia
- keskusteluharjoituksia
- erilaisia ilmaisharjoituksia: mm. pantomiimia, runonlausuntaa, tarinoiden keksimistä, pieniä näytelmiä, musiikkiin eläytymistä, improvisointia
- tietoa erilaisista esityksistä ja niiden analysointia
- esiintymisen ja ilmaisun teoriaa
- osallistumista koulun juhlien järjestelyihin

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Ä115

Ilmaisutaito II

- erilaisia ilmaisharjoituksia
- valmiin näytelmän harjoittelu ja esittäminen tai esityksen rakentaminen oman tekstin pohjalta
- lavastuksen, pukujen ym. tekniikan suunnittelu ja toteutus kyseiseen esitykseen
- osallistuminen koulun eri juhlien ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen tarpeen mukaan
- oman ja toisten draamallisen työskentelyn arviointia

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

ÄI16

Teatteritaiteen lukiodiplomi

Kurssi toteutetaan Opetushallituksen vuosittain antamien ohjeiden mukaisesti. Edellytyksenä on vähintään kolmen ilmaisutaidon kurssin suorittaminen.

Lohjan Yhteislyseon lukiossa pohjakursseja ovat seuraavat kurssit: ÄI14, ÄI15 ja esiintymiskurssi TA4.

Teatterin lukiodiplomin osat ovat

- työsuunnitelma
- työ- ja oppimispäiväkirja
- esitys
- palautekeskustelu
- prosessin kirjallinen loppuarviointi eli kirjallinen reflektio.

Sopimuksen mukaan jokin koulun ulkopuolinen laajempi teatteriproduktio voidaan laskea yhdeksi kurssiksi.

Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S) ja erillinen todistus.

Teemaopinnot

Kurssitarjonta ja sisällöt ilmoitetaan erikseen.

Kurssien arviointi: suoritusmerkintä (S).

Syventävät kurssit

***TO1**

Monitieteinen ajattelu

Kurssin tavoitteena on tarjota tilaisuuksia ajattelun taitojen kehittämiseen laaja-alaisesti ja oppiainerajat ylittävästi. Opiskelijat oppivat hahmottamaan eri tieteen- ja taiteenalojen välisiä yhteyksiä sekä niiden keskeisten periaatteiden ja käsitteiden vuorovaikutusta yhtä tiedonala laajemmissa kokonaisuuksissa. Kurssin aikana opiskelijat kehittävät kriittistä ja luovaa ajatteluaan itsenäisesti ja yhteistoiminnassa muiden kanssa. He analysoivat ja arvioivat erilaisia käsitejärjestelmiä ja näkökulmia ja käyttävät niitä johtopäätösten ja ratkaisujen tekemiseen. Kurssin keskeiset sisällöt valitaan vähintään kahdesta eri oppiaineesta tai aihekokonaisuudesta.

Kurssin tarjonta ja sisällöt sovitaan lukuvuosittain.

***TO2**

Tutkiva työskentely teknologialla

Tieto- ja viestintäteknologian kurssin tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää yksin tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa johonkin ilmiöön tai aihepiiriin liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen. Samalla hän kehittää osaamistaan tieto- ja viestintäteknologiassa. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija saa tilaisuuksia oppiainerajat ylittävään työskentelyyn ja yhteistyöhön. Kurssin keskeisillä sisällöillä on yhteys kahden tai useamman eri oppiaineen tietoihin ja taitoihin sekä aihekokonaisuuksiin.

Kurssin tarjonta ja sisällöt sovitaan lukuvuosittain.

TO3*Osaaminen arjessa**

Vapaaehtoistoiminnan, työelämän, liikennekasvatuksen tai kansainvälisen toiminnan kurssilla opiskelija saa tilaisuuksia tietojensa ja taitojensa soveltamiseen käytännön työtehtävissä ja tilanteissa. Tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden koulussa hankkiman osaamisen ja arkielämän välistä yhteyttä. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään yhteiskunnan toimintaperiaatteita ja kehittää työelämässä tarvittavaa osaamista koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä. Hän saa mahdollisuuksien mukaan tilaisuuksia osaamisensa syventämiseen myös kansainvälisessä yhteistyössä. Opiskelijalle voidaan lukea hyväksi kokonaan tai osin kurssin tavoitteiden ja sisältöjen mukainen muualla hankittu osaaminen.

Kurssin tarjonta ja sisällöt sovitaan lukuvuosittain.

Taiteiden väliset kurssit

Kurssitarjonta ja sisällöt ilmoitetaan erikseen.

Kurssien arviointi: suoritusmerkintä (S).

Soveltavat kurssit

TA1

Monitaiteellinen musiikkiprojekti

- Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa ryhmässä tai itsenäisesti taiteelliseen ilmaisuun liittyvän kokonaisuuden
- Opiskelija soveltaa ja yhdistää aiemmin hankkimaansa kulttuurista, musiikillista ja muuta taiteellista osaamista
- Oppimisprosessin aikana opiskelija arvioi työskentelyään ja oppii toimimaan kokonaisuuden kannalta mielekkäällä tavalla
- Kokonaisuuden toteutuksessa voi käyttää myös kehittyvän teknologian tarjoamia taiteellisen ilmaisun keinoja

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

TA2

Nykytaiteen keinoin

- Kurssilla tarkastellaan kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia merkityksiä. Opiskelijat syventyvät lisäksi erilaisiin käsityksiin taiteen tehtävästä.
- Tutkittavat ilmiöt sekä käytettävät välineet, teknologiat ja ilmaisun keinot valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.
- Kurssin tavoitteena on, että opiskelija syventää omakohtaista suhdettaan kuvataiteeseen ja muuhun visuaaliseen kulttuuriin nykytaiteelle ominaisin keinoin.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

TA3

Taidetta kaikilla aisteilla

- Kurssilla opitaan tuntemaan ja arvioimaan eri taiteenalojen ajankohtaisia toimintatapoja ja ilmiöitä
- Kurssilla tarkastellaan taiteiden ja kulttuurien suhdetta sekä taiteen merkitystä omassa elämässä, yhteiskunnassa ja maailmassa
- Osa kurssista toteutetaan kouluajan ulkopuolella tekemällä vierailuja, käymällä näyttelyissä, konserteissa tms.
- Kurssin sisällöissä otetaan huomioon opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

TA4

Esiintymistaidon ja näyttämötekniikan kurssi

- Kurssi suoritetaan osallistumalla koulun juhlien ja muiden tapahtumien järjestämiseen
- Opiskelija osallistuu vähintään viiden eri tapahtuman toteutukseen lukiovuosien aikana
- Osallistuminen voi olla esimerkiksi laulamista, soittamista, tanssimista, näyttelemistä, juontamista, ääni- ja valotekniikan hoitamista ym.

Voi suorittaa myös Opetushallituksen ”Nykyteatterin rihmastoja” e-oppimateriaalin avulla opettajan ohjeiden mukaan.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

TA5

Taiteidenvälinen näytelmäprojekti

- Kurssilla valmistetaan lukiolla esitettävä näytelmä
- Kurssin aikana opiskelija osallistuu joko lavalla esiintymiseen, musiikin ja äänitekniikan suunnitteluun ja toteutukseen tai on vastuussa näytelmän visuaalisesta puolesta (lavasteet, puvustus, valotekniikka)
- Kurssin ensimmäisessä kokoontumisessa tehdään työnjako
- Työstettävä näytelmä voi pohjautua luovan kirjoittamisen kurssilla kirjoitettuun käsikirjoitukseen
- Kurssi järjestetään joka toinen vuosi

Muut kurssit

Soveltavat kurssit

MK1 **Järjestötoiminnan kurssi**

Tavoitteena on, että opiskelija osallistuu aktiivisesti opiskelijakunnan toimintaan ja on mukana järjestämässä koulun yhteisiä tapahtumia. Opiskelija oppii yhdistystoiminnan perusteet.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK2 **Liikennekasvatuksen kurssi**

OSA I: HÄTÄENSIAPU

Opiskelija oppii perustiedot/taidot auttamisesta hätätilanteessa ja tavallisimmissa sairaus- ja onnettomuustilanteissa, erityisesti liikenneonnettomuustilanteissa. Kurssi painottuu käytännön harjoitteluun.

Osa II: Liikenneteoria

Opiskelija hankkii sellaiset tiedot, taidot ja asenteet, että hän kykenee itseään ja muita vaarantamatta harjoittelemaan itsenäisenä kuljettajana ns. autokoulun välivaiheessa. Opiskelija suhtautuu realistisesti omaan ajotaitoonsa ja on motivoitunut kehittämään itseään kuljettajana.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK3 **Turvallisuuskasvatuksen kurssi**

Kurssin tehtävänä on antaa tietoa turvallisuusjärjestelmistä ja kehittää yksilön turvallisuuteen liittyviä tietoja ja valmiuksia eri tilanteissa. Kurssin aikana käydään tutustumassa eri pelastusviranomaisten toimintaan. Osa kurssista toteutetaan mahdollisesti maastossa pidettävänä viikonloppuharjoituksena, jossa pääpaino on käytännön harjoituksilla.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK4

Tehoa opiskeluun

Kurssilla testataan lukemis- ja kirjoittamisstrategiat yksilöllisesti sekä tehdään näitä taitoja tehostavia harjoituksia. Omia opiskelutaitoja pyritään ymmärtämään ja tehostamaan. LUKI-vaikeus-teoria, motivaatio, oppimistyyli, ajattelutavat, luetun ymmärtäminen, oikeinkirjoitus, oikeinlukeminen.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK5

Median lukiodiplomikurssi

Median lukiodiplomin tavoitteena on edistää opiskelijan viestintäsvivystystä ja erilaisten viestintätaitojen hallintaa. Lukiodiplomikurssin aikana työtetään lukiodiplomityö, laaditaan työsuunnitelma ja mediaelämäkerta sekä kirjoitetaan itsearvioitava esse. Lukiodiplomityö materiaaleineen kootaan portfolioiksi, joka arvioidaan. Opetushallitus julkaisee vuosittain median lukiodiplomitehtävät ja määrittelee yleiset suoritusohjeet. Median lukiodiplomin pohjaksi tulee opiskelijan lukioaikana suorittaa vähintään neljä (4) mediaan liittyvää tai soveltavaa kurssia. Lohjan Yhteislyseon lukiossa pohjakursseja ovat seuraavat kurssit: AT2, AT5, AI4, AI11, AI13, KU3, KU11, KU13 ja UE6.

Huom.

MK5 on kurssitarjottimessa samanaikaisesti KU12 kurssin kanssa. Opiskelija voi suorittaa saman lukuvuoden aikana jommankumman kurssin.

Lukiodiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK6

Pukuhistorian kurssi

Kurssi sisältää luento-osuuden muodin tyylikausista 1200-luvulta 1800-luvulle. Opiskelija tekee tutkielman valitsemastaan muotihistoriallisesta aiheesta. Valmistetaan historiallinen puku, joka on saanut vaikutteita muodin tyylikausista.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK7

Luovan käsityön kurssi

Kurssilla paneudutaan eri kulttuurien käsityöperinteeseen, niiden kuvio- ja värimaailmaan. Opiskelija tutkii valitsemaansa aihetta (kirjallinen tuotos) ja valmistaa sen pohjalta suunnittelemansa työn joko perinteisin tai modernein menetelmin. Vapaa tekniikka.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK8

Käsityödiplomi

Diplomin voi suorittaa kahden lukion käsityökurssin suorittanut opiskelija. Diplomikurssilla valmistetaan käsityötuotos ja siihen liittyvä portfolio vuosittain annettavien valtakunnallisten aiheiden pohjalta.

Lukiopidiplomin suoritus lasketaan kurssimäärään; suorituksesta annetaan erillinen todistus.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK9

Kulttuuripassi

Lohjan Yhteislyseon lukion kulttuuripassi on kurssi, jossa opiskelija palkitaan aktiivisesta kulttuurin seuraamisesta. Omaan kulttuuripassiin, Kultsiin kerätään leimoja ja merkintöjä kulttuurin eri alueilta ja tämä passi palautetaan koululle hyväksyttäväksi ennen lukuvuoden tai koko opintojen päättymistä. Merkintöjen tai leimojen lisäksi opiskelija kirjoittaa päiväkirjatyyppisesti luonnehdintoja vierailuistaan gallerioissa, museoissa, teatterissa taikka konserteissa. Myös nämä kirjoitelmat palautetaan passin yhteydessä.

Lukuvuosittain, syyskauden alussa järjestetään infotilaisuus, jossa passin suorittamisen tarkemmat ohjeet jaetaan opiskelijoille.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

MK10

Ihmisen biologiaa, fysiikkaa ja kemiaa

Kurssin tarkoituksena on vahvistaa opiskelijan kokonaisvaltaista luonnontieteellistä osaamista integroiden biologiaa, fysiikkaa ja kemiaa.

Kurssi alkaa ihmisen biologian ja solunrakenteen ja toiminnan selvittämällä. Fysiikan ja kemian osuudessa sovelletaan syventävien kurssien tietoja ihmiselimestöaiheisiin tehtäviin.

Kurssi soveltuu erityisen hyvin biologian, kemian ja fysiikan yo-kokeeseen tähtääville sekä lääketiedettä opiskelemaan aikoville.

BIOLOGIA

- syvennetään BI4-kurssin ihmiskehon anatomiaa ja fysiologiaa
- perehdytään ihmisen biologiaan liittyviin vierasperäisiin käsitteisiin
- kurssilla voidaan käsitellä myös BI3- ja BI5-kurssien ihmisen biologiaan liittyviä aiheita

Pohjatiedot: BI1-BI5 -kurssit

KEMIA JA FYSIIKKA

- syvennetään kemian ja fysiikan osaamista, erityisesti KE3-KE5- ja FY1-FY7 -kurssien tietoja
- vahvistetaan laskurutiineja soveltamalla laskukaavoja ihmiselimestö- ja ympäristöaiheisiin tehtäviin
- kurssilla lasketaan paljon vanhoja ihmiselimestön kemiaan ja fysiikkaan liittyviä yo-koet tehtäviä sekä lääketieteen valintakokeiden laskutehtäviä

Pohjatiedot: KE1-KE5 -kurssit ja FY1-FY7 -kurssit.

Huom. Osallistujilta edellytetään ko. aineiden (BI, FY ja KE) kaikki pohjatiedoissa mainitut kurssit.

Kurssin arviointi: suoritusmerkintä (S).

Kestävä kehitys Lohjan Yhteislyseon lukiossa

Kestävä kehitys on yksi koulumme painopistealueista. Kestävän kehityksen työryhmä (KEKE) vastaa kestävän toimintatavan ylläpidosta ja seurannasta. KEKE-työryhmän tehtävä on parantaa työyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia ja viihtyisyyttä. KEKE-ryhmä mahdollistaa opiskelijoiden ja henkilökunnan toimimisen ympäristöystävällisesti koulun arjessa. KEKE tarjoaa opiskelijoille myös vaikuttamiskanavan oman koulun toimintojen kehittämiseen.

Työryhmään kuuluu rehtori, opettaja- ja opiskelijajäseniä sekä muuta henkilökuntaa. Ryhmä suunnittelee ja toteuttaa kestävään kehitykseen liittyviä tempauksia ja tietoisuutta vuosittain laaditun toimintasuunnitelman mukaisesti. Koulun sivuilta löytyy lisää tietoa toiminnasta.

Esimerkkejä KEKE-toiminnasta:

- kierrätysjärjestelmä
- koulun oma jäte- ja energiansäästöohje
- sähkön säästämiseen kannustava ”Paina nappia” -kampanja
- erilaiset visat ja ristikkotehtävät teemanaan kestävä kehitys
- aloite kunnan päättäjille toimivammasta kouluruokailusta
- Haiti-projektiin osallistuminen
- käsipapereiden tuhlausta vähentävä julistekampanja
- koulun kotisivujen kestävän kehityksen sivut
- VERTU-hanke
- pyörällä kouluun-teemaviikot
- taksvärkkikeräys Itämeren tilan kohentamiseen

LYLL toteuttaa kestävästä kehityksestä myös kansainvälisesti. Koulumme kansainvälisyysprojektit edistävät opiskelijoittemme maailmankansalaisuutta ystävyyskoulutoiminnan ja matkojen kautta vahvistaen kulttuurista ja sosiaalista kestävyttä.

Opiskelijakunta ylläpitää sosiaalista kestävyttä järjestämällä monia yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia.

Lohjan Yhteislyseon lukio
Rantapuisto 39
08100 Lohja

www.lyll.fi

<https://lohja.inschool.fi/>

<https://www.facebook.com/lohjanyhteislyseonlukio>

Lohjan

yhteislyseon

lukio